

Број: 90/21
Бањалука, јуни 2021. године

Д О К А З И

УЗ ЗАХТЈЕВ ЗА ИЗДАВАЊЕ ЕКОЛОШКЕ ДОЗВОЛЕ
ЗА
ОБЈЕКТА ЗА ИНТЕНЗИВАН УЗГОЈ ЖИВИНЕ,
КАПАЦИТЕТА 45.000 МЈЕСТА ЗА КОКОШКЕ (КОКЕ НОСИЉЕ)

(у складу са чланом 85. Закона о заштити животне средине
„Службени гласник Републике Српске“, број 71/12, 79/15, 70/20)

Инвеститор: „ДУВЊАК“ д.о.о. Шипово

Локација: Ваган, општина Шипово

Бањалука, јуни 2021. године

САДРЖАЈ

ЛИЦЕНЦА
УВОД

А) ОПИС ПОСТРОЈЕЊА И АКТИВНОСТИ, УКЉУЧУЈУЋИ ДЕТАЉАН ОПИС ПРОИЗВОДНОГ ИЛИ РАДНОГ ПРОЦЕСА, ТЕХНОЛОШКЕ И ДРУГЕ КАРАКТЕРИСТИКЕ

Б) ОПИС ОСНОВНИХ И ПОМОЋНИХ СИРОВИНА, ОСТАЛИХ СУПСТАНЦИ И ЕНЕРГИЈЕ КОЈА СЕ КОРИСТИ ИЛИ КОЈУ ПРОИЗВОДИ ПОСТРОЈЕЊЕ, ОДНОСНО ПРИКАЗ ВРСТЕ И КОЛИЧИНЕ ПОТРЕБНЕ ЕНЕРГИЈЕ И ЕНЕРГЕНАТА ЗА ПРОИЗВОДНИ ИЛИ РАДНИ ПРОЦЕС

В) ОПИС СТАЊА ЛОКАЦИЈЕ НА КОЈОЈ СЕ НАЛАЗИ ПОСТРОЈЕЊЕ, УКЉУЧУЈУЋИ И РЕЗУЛТАТЕ ИЗВРШЕНИХ ИНДИКАТИВНИХ МЈЕРЕЊА, КОЈИ ОБУХВАТАЈУ СТЕПЕН ЗАГАЂЕНОСТИ ВАЗДУХА, НИВО БУКЕ, НИВО ЗРАЧЕЊА, КВАЛИТЕТ ПОВРШИНСКИХ ВОДА, НИВО ПОДЗЕМНИХ ВОДА, БОНИТЕТ И НАМЈЕНУ ЗЕМЉИШТА, КАО И САДРЖАЈ ШТЕТНИХ И ОТПАДНИХ МАТЕРИЈА У ЗЕМЉИШТУ

Г) ОПИС ПРИРОДЕ И КОЛИЧИНЕ ПРЕДВИЂЕНИХ ЕМИСИЈА ИЗ ПОСТРОЈЕЊА У СВЕ ДИЈЕЛОВЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ (ВАЗДУХ, ВОДА, ЗЕМЉИШТЕ), ОДНОСНО ПРИКАЗ ВРСТЕ И КОЛИЧИНЕ ИСПУШТЕНИХ ГАСОВА, ВОДЕ И ДРУГИХ ОТПАДНИХ МАТЕРИЈА, ПО ТЕХНОЛОШКИМ ЦЈЕЛИНАМА, УКЉУЧУЈУЋИ ЕМИСИЈЕ У ВАЗДУХ, ИСПУШТЕЊЕ У ВОДУ И ЗЕМЉИШТЕ, БУКУ, ВИБРАЦИЈЕ, СВЈЕТЛОСТ, ТОПЛОТУ И ЗРАЧЕЊА (ЈОНИЗУЈУЋЕ И НЕЈОНИЗУЈУЋЕ), КАО И ИДЕНТИФИКАЦИЈУ ЗНАЧАЈНИХ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ И ЖИВИ СВИЈЕТ У ЦЈЕЛИНИ, КАО И ЗДРАВЉЕ ЉУДИ ЗА ВРИЈЕМЕ ИЗГРАДЊЕ, РЕДОВНОГ РАДА ПОСТРОЈЕЊА ИЛИ ОБАВЉАЊА АКТИВНОСТИ

Д) ОПИС ПРЕДЛОЖЕНИХ МЈЕРА, ТЕХНОЛОГИЈА И ДРУГИХ ТЕХНИКА ЗА СПРЕЧАВАЊЕ, СМАЊИВАЊЕ, УБЛАЖАВАЊЕ ИЛИ САНАЦИЈУ ШТЕТНИХ УТИЦАЈУ НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ, ПРОПИСАНЕ ОВИМ ЗАКОНОМ И ДРУГИМ ПРОПИСИМА, ТРЕТМАН И УПРАВЉАЊЕ ОТПАДОМ И УПРАВЉАЊЕ НУСПРОИЗВОДИМА, КАО И МЈЕРЕ У СЛУЧАЈУ ИНЦИДЕНТНИХ СИТУАЦИЈА

Ђ) ОПИС ОСТАЛИХ МЈЕРА РАДИ УСКЛАЂИВАЊА СА ОСНОВНИМ ОБАВЕЗАМА ОДГОВОРНОГ ЛИЦА, ПОСЕБНО МЈЕРА НАКОН ЗАТВАРАЊА ПОСТРОЈЕЊА КОЈЕ МОГУ УТИЦАТИ НА СПРЕЧАВАЊЕ ИЛИ СМАЊИВАЊЕ ШТЕТНИХ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

Е) ОПИС МЈЕРА ПЛАНИРАНИХ ЗА МОНИТОРИНГ ЕМИСИЈА У ЖИВОТНУ СРЕДИНУ, УКЉУЧУЈУЋИ ГРАНИЧНЕ ВРИЈЕДНОСТИ ЕМИСИЈА ПРОПИСАНЕ ПОСЕБНИМ ПРОПИСИМА, ПАРАМЕТРЕ НА ОСНОВУ КОЈИХ СЕ МОГУ УТВРДИТИ ШТЕТНИ УТИЦАЈИ НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ И МЈЕСТА, НАЧИН И УЧЕСТАЛОСТ МЈЕРЕЊА УТВРЂЕНИХ ПАРАМЕТАРА

Ж) ОПИС РАЗМАТРАНИХ АЛТЕРНАТИВНИХ РЈЕШЕЊА У ОДНОСУ НА ПРЕДЛОЖЕНУ ЛОКАЦИЈУ И ТЕХНОЛОГИЈУ, КАО И РАЗЛОГЕ ЗБОГ КОЈИХ СЕ ОДЛУЧИЛО НА ПРЕДЛОЖЕНА РЈЕШЕЊА

З) ПЛАН УПРАВЉАЊА ОТПАДОМ ИЗГРАЂЕН У СКЛАДУ СА ПОСЕБНИМ ПРОПИСОМ КОЈИ РЕГУЛИШЕ УПРАВЉАЊЕ ОТПАДОМ

И) ПРИЛОЗИ

НЕТЕХНИЧКИ РЕЗИМЕ

РЕПУБЛИКА СРПСКА
В Л А Д А
МИНИСТАРСТВО ЗА ПРОСТОРНО УРЕЂЕЊЕ,
ГРАЂЕВИНАРСТВО И ЕКОЛОГИЈУ

Министар за просторно уређење, грађевинарство и екологију на основу члана 67. Закона о заштити животне средине („Службени гласник Републике Српске“, бр. 71/12 и 79/15), члана 5. Правилника о условима за обављање дјелатности из области заштите животне средине („Службени гласник Републике Српске“, бр. 28/13 и 74/18) и Рјешења о испуњености услова за обављање дјелатности из области заштите животне средине, број 1-Е/07 од 16.01.2020. године, **издаје**

Л И Ц Е Н Ц У

„ЕКОДОЗВОЛА“ д.о.о. Бања Лука

Испуњава услове за обављање дјелатности из области заштите животне средине. Ова лиценца важи од **16.01.2020. године до 16.01.2024. године**. Провјера испуњености услова за обављање дјелатности из области заштите животне средине вршиће се у складу са одредбама Закона о заштити животне средине и Правилника о условима за обављање дјелатности из области заштите животне средине.

Број регистра: 1-Е/07

Бања Лука: 16.01.2020. године

УВОД

Предмет рада је израда **ДОКАЗА** уз захтјев за издавање еколошке дозволе, за пословно – производни комплекс, фарме кока носилга, планираног капацитета 45.000 мјеста, у насељу Ваган у општини Шипово, инвеститора „ДУВЊАК“ д.о.о. **Шипово**.

На основу члана 3, став 3, тачка 5), Правилника о пројектима за које се спроводи процјена утицаја на животну средину и критеријума за одлучивање о потреби спровођења и обиму процјене утицаја на животну средину („Службени гласник Републике Српске”, број 124/12), за постројења за узгој живине (кока носилга) наведеног капацитета, обавезна је била израда Претходне процјене утицаја на животну средину.

Претходна процјена утицаја на животну средину за пословно – производни комплекс, фарме кока носилга, планираног капацитета 45.000 мјеста је урађена од стране предузеће “ЕКОДОЗВОЛА” д.о.о. Бања Лука, у априлу 2021. године.

Министарство за просторно уређење, грађевинарство и екологију Републике Српске, рјешавајући по захтјеву за претходну процјену утицаја на животну средину носиоца пројекта „ДУВЊАК“ д.о.о. Шипово, Ул. Чифлук бб, Шипово за утврђивање обавезе спровођења процјене утицаја и прибављања студије о процјени утицаја на животну средину за пројекат изградње објекта за интензиван узгој живине – кока носилга капацитета 45 000 мјеста за коке носилге, у насељу Ваган, на локацији означеној као к.ч. бр. 1259, 1260, 1261, 1262/2 и 1264/2 К.О. Ваган, општина Шипово, а на основу члана 66. Закона о заштити животне средине („Службени гласник Републике Српске“, бр. 71/12,79/15 и 70/20), члана 3. Правилника о пројектима за које се спроводи процјена утицаја на животну средину и критеријумима за одлучивање о потреби спровођења и обиму процјене утицаја на животну средину („Службени гласник Републике Српске“, број 124/12), члана 76. став 2. Закона о Републичкој управи („Службени гласник Републике Српске“, број 115/18) и члана 190. Закона о општем управном поступку („Службени гласник Републике Српске“ бр. 13/02, 50/10 и 66/18), доноси

РЈЕШЕЊЕ

1. Носилац пројекта „ДУВЊАК“ д.о.о. Шипово, није дужан спроводити процјену утицаја на животну средину нити прибављати студију о процјени утицаја на животну средину за пројекат изградње објекта за интензиван узгој живине – кока носилга капацитета 45 000 мјеста за коке носилге, у насељу Ваган, општина Шипово.
  2. Носилац пројекта је дужан покренути поступак за издавање еколошке дозволе у Министарству за просторно уређење, грађевинарство и екологију Републике Српске за пројекат из тачке 1. за активност одређену овим рјешењем и локацијским условима, у складу са одредбама члана 85. Закона о заштити животне средине.
  3. Докази уз захтјев за издавање еколошке дозволе морају бити усклађени са мишљењем Министарства здравља и социјалне заштите, Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде, Републичког завода за заштиту културно-историјског и природног наслеђа, те са мишљењем општине Шипово.
  4. Ово рјешење важи двије године од дана доношења.
  5. Административна такса за издавање овог рјешења обрачуната је и уплаћена у износу од 50,00 КМ.
- образложење

Одговорно лице погона и постројења, у складу са чланом 85. Закона о заштити животне средине („Службени гласник Републике Српске“, број 71/12, 79/15, 70/20) и на основу члана 3. Правилника о постројењима која могу бити изграђена и пуштена у рад само уколико имају еколошку дозволу („Службени гласник Републике Српске“, број 124/12) дужно је да поднесе захтјев за издавање еколошке дозволе са ДОКАЗИМА за предметни пословно – производни комплекс, у насељу Ваган у општини Шипово.

Еколошку дозволу за предметни пословни објекат на основу члана 2. Правилника о постројењима која могу бити изграђена и пуштена у рад само уколико имају еколошку дозволу („Службени гласник Републике Српске“, број 124/12) издаје Министарство за просторно уређење, грађевинарство и екологију.

С тим у вези, предузеће „ДУВЊАК“ д.о.о. Шипово, се обратило предузећу “ЕКОДОЗВОЛА“ д.о.о. Бања Лука, захтјевом за израду ДОКАЗА за издавање еколошке дозволе.

Министарство за просторно уређење, грађевинарство и екологију Републике Српске је, предузећу "ЕКОДОЗВОЛА" д.о.о. Бања Лука, за обављање наведених послова, издало Лиценцу број: 1 - Е/07 од 16.01.2020. године.

Основни подаци о инвеститору:

Пословно име инвеститора	„ДУВЊАК“ д.о.о. Шипово
Адреса инвеститора	Чифлук бб, Чифлук 70270 Шипово
ЈИБ	4402922090004
Одговорно лице	Драган Дувњак
Адреса одговорног лица	Чифлук бб, Чифлук 70270 Шипово
Телефон	065/986 - 086
Катастарска честица	к.ч. број: 1259, 1260, 1261, 1262/2 и 1264/2, к.о. Ваган, општина Шипово.

А. ОПИС ПОСТРОЈЕЊА И АКТИВНОСТИ, УКЉУЧУЈУЋИ ДЕТАЉАН ОПИС ПРОИЗВОДНОГ ИЛИ РАДНОГ ПРОЦЕСА, ТЕХНОЛОШКЕ И ДРУГЕ КАРАКТЕРИСТИКЕ

ОПИС ПОСТРОЈЕЊА И АКТИВНОСТИ

Предузеће „ДУВЊАК“ д.о.о. Шипово је основано 2008. године при Окружном привредном суду у Бања Луци (Рјешење о регистрацији из 2012. године у прилогу). Претежна дјелатност је узгој перади – шифра 01.47.

Већ дужи низ година, Инвеститор се бави интензивним узгојем живине. У градском насељу Чифлук посједује објекте за интензиван узгој живине – кока носилџа.

Због потребе проширења (повећања) капацитета производње, инвеститор се одлучио за измјештање предметне производње из градског насеља.

На локацији у насељу Ваган, општина Шипово, на земљишту означеном као к.ч. број: 1259, 1260, 1261, 1262/2 и 1264/2, к.о. Ваган предвиђена је фазна изградња пословно-производног комплекса фарме кока носилџа, планираног капацитета 45.000 мјеста. Пословни и производни објекти су трајног карактера и замишљени су као слободностојећи, правилних правоугаоних габарита.

За планирани објекат су издати Локацијски услови, број: 05-364-14/21 од 14.06.2021. године, од стране Одјељења за урбанизам и стамбено – комуналне послове Општине Шипово. Саставни дио Локацијских услова су Стручно мишљење и урбанистичко – технички услови урађени од стране предузећа “ПЛАН“ д.о.о. Бања Лука, број: 156-ПД/21 из априла 2021. године.

Планирани пословно-производни комплекс фарме кока носилџа састоји се од објеката сљедеће намјене и садржаја:

- **Пословни објекат за управу и пратеће садржаје** (канцеларије, гардеробе, просторије за одмор и исхрану радника, санитарни чворови, пословни апартмани, котловница на чврсто гориво), са простором за сортирање и паковање јаја, магацином амбалаже и хладњачом за чување готових производа,
- **Пословни објекат за складиштење хране**, са одговарајућом мјешаоном;
- **Производни објекти (хале) за смјештај кока носилџа**, капацитета по 15.000 мјеста;
- **Инфраструктурни објекти** (стубна трафостаница, септичка јама, простор за прикупљање и складиштење кокшијег ђубрива - лагуна),
- **Пратећи и помоћни објекти, уређаји и опрема** (силоси за храну, ограда комплекса, дезинфекционе баријере за возила и пјешаке, системи за климатизацију, елеватори за изђубравање, плато за контејнере, за агрегат и компресор).

Предвиђена фазна изградња подразумијева три фазе реализације планираних садржаја.

У првој фази предвиђена је изградња пословног објекта управе и средишње производне хале за коке носилџе, са неопходним инфраструктурним објектима, пратећим садржајима и партерним уређењем.

У другој фази предвиђа се изградња преосталих производних хала за држање кока носилџа, пословног објекта за складиштење и мијешање хране, те преосталих помоћних објеката и уређаја.

Трећа фаза подразумијева уградњу фотонапонских панела на крововима објеката, са пратећом опремом и неопходним инсталацијама.

На крововима планираних објеката предвиђено је постављање фотонапонских соларних панела, инсталиране снаге у складу са расположивим капацитетима. Врста и тип панела, начин постављања, снага и друге карактеристике биће прецизно дефинисане одговарајућом техничком документацијом за дату врсту радова, уређаја и опреме.

Планирани хоризонтални габарити пословног објекта управе износе 15,0 x 60,0 m, спратност је П+1 у управном дијелу, а П+0 у дијелу пакирнице за јаја и пратећих магацина.

Три производне хале за држање кока носиља су идентичних габарита, 12,5 x 67,0 m, спратности П+0.

Хоризонтални габарити пословног објекта за складиштење и мијешање хране износе 15,0 x 45,0 m, а спратност је П+0.

Пречник силоса за храну износи 3,0 m.

Простор за прикупљање и складиштење кокшијег ђубрива - лагуна је максималних димензија 5,0 x 15,0 m.

Оријентационе димензије платоа за агрегат и компресор износе 5,0 x 5,0 m, а платоа за контејнере 2,0 x 5,0 m.

Димензије септичке јаме (2,5 x 4,0 m) нису прецизно дефинисане и обавезујуће, јер зависе од врсте, типа и карактеристика уређаја изабраног произвођача.

Укупна БГП (брuto грађевинска површина) планираних објеката на датој грађевинској парцели износи 4.258,50 m².

БГП појединих објеката комплекса је:

- Пословни објекат за управу и пратеће садржаје - 1.050,00 m²,
- Пословни објекат за складиштење хране - 675,00 m²,
- Производни објекти (хале) за смјештај кока носиља - 837,50 m² по објекту,
- Силоси за храну - приближно 7,00 m² по једном силосу,
- Лагуне за ђубриво 75,00 m².

Површина планиране грађевинске парцеле износи приближно 12.327,00 m².

Опис инсталација

Саобраћај

Колски и пјешачки приступ на предметно земљиште остварује се прекорегиналног пута Шипово – Купрес, чија се траса протеже дуж источне границе планираног комплекса. Предметни пут се састоји од двије коловозне траке и намијењен је за двосмијерни саобраћај моторних возила. Ширина попречног профила износи 6,0 m, са обостраним банкинама ширине 50-100 cm. На дијелу регионалног пута који граничи са грађевинском парцелом планиране фарме банкина је проширена на приближно 2,5 m.

Хидротехника

Снабдијевање планираног пословно-производног комплекса потребним количинама санитарне воде (за пиће и појење живине), технолошком и противпожарном водом вршиће се са локалне водоводне мреже Купрешка ријека – Стројице, прикључивањем на цјевовод профила Ø150 mm, чија се траса налази југозападно од предметне локације. Сам прикључак, дужине око 450 m, извешће се путем одговарајућих РЕНД цијеви.

Укопавање прикључног цјевовода прилагодиће се нивелационим елементима постојећих и планираних саобраћајница, климатским условима и намјени терена, са минималним надслојем земље од 80 cm.

На напојном цјевоводу предвиђа се уградња централног водомјера ради контроле и мјерења укупне количина искориштене воде.

Канализација

На предметном простору није изграђена јавна канализациона мрежа. Предвиђено је да се санитарне и фекалне отпадне воде из пословних и производних објеката одводе канализационом мрежом у непреливну двокоморну септичку јаму. Септичка јама планирана је у сјеверном дијелу предметне грађевинске парцеле и по конструкцији мора одговарати захтјевима Правилника о третману и одводњи отпадних вода за подручја градова и насеља гдје нема јавне канализације ("Службени гласник Републике Српске", број 68/01).

На излазима из производних објеката фарме, према западној граници парцеле, планирани су одговарајући елеватори за изђубравање, са ревизоним шахтовима за отпадне воде из датих објеката. Путем наведених система, технолошке отпадне воде настале током прања објеката за држање кока носилца на карају производног циклуса одводиће се у водонепропусну бетонску лагуну - простор за прикупљање и складиштење кокшијег ђубрива, заштићену од атмосферских утицаја.

Атмосферске отпадне воде са кровних површина, као незагађене, одводиће се ван локације и испуштати у природни реципијент не мијешајући се са технолошким отпадним водама и отпадним водама са манипулативних површина.

Атмосферске отпадне воде са асфалтираних манипулативних површина прије испуштања у крајњи реципијент одводиће се у сепараторе уља и масти (таложник) ради пречишћавања. Након одговарајућег третмана и пречишћавања отпадне воде ће се испуштати на околни терен, односно у природни реципијент.

У складу са Правилником о заштити животиња за држање и условима које морају да испуњавају објекти за држање животиња („Службени гласник РС“, број 93/12). У улазој и излазној зони предметног комплекса предвиђено је постављање дезинфекционих баријера за возила, а испред улаза у производне хале за држање кока носилца планиране су дезобаријере за пјешаке и виљушкар.

Електроенергетика

Напајање предметног комплекса електричном енергијом предвиђено је са постојеће електроенергетске дистрибутивне мреже, преко прикључног подземног вода и стубне трафостанице планиране у јужном дијелу грађевинске парцеле.

Одабрано мјесто прикључења је најближа тачка (стуб) СН надземног 20 kV далековода Шипово – Купрес, чија се траса протеже југозападно од локације у правцу сјеверозапад-југоисток, на приближној удаљености од 150 m. У јужном дијелу парцеле планирано је постављање инфраструктурног објекта, стубне трансформаторске станице СТС 160 kVA, 20/0.4 kV, која се на постојећу мрежу спаја прикључним подземним 20 kV далеководом. Предвиђена је монтажа трафостанице на армирано-бетонском стубу А12/1600 ослоњеном на бетонски темељ, висине око 10 m од коте терена.

У јужном дијелу парцеле, у непосредној близини планиране трафостанице, одређен је простор за постављање компресора и агрегата за струју, као алтернативног извора електричне енергије у случају прекида у редовном снабдијевању електричном енергијом.

Термоенергетика

Предметно подручје није обухваћено централним системом даљинског гријања,

тако да ће се топлотна енергија за загријавање планираних објеката обезбиједити из других извора (котловница). У сваком случају, за загријавање канцеларијског простора, просторија за раднике и пословних апартмана, кристиће се коатао мањег капацитета, а као енергент кристиће се пелет.

Противпожарна заштита

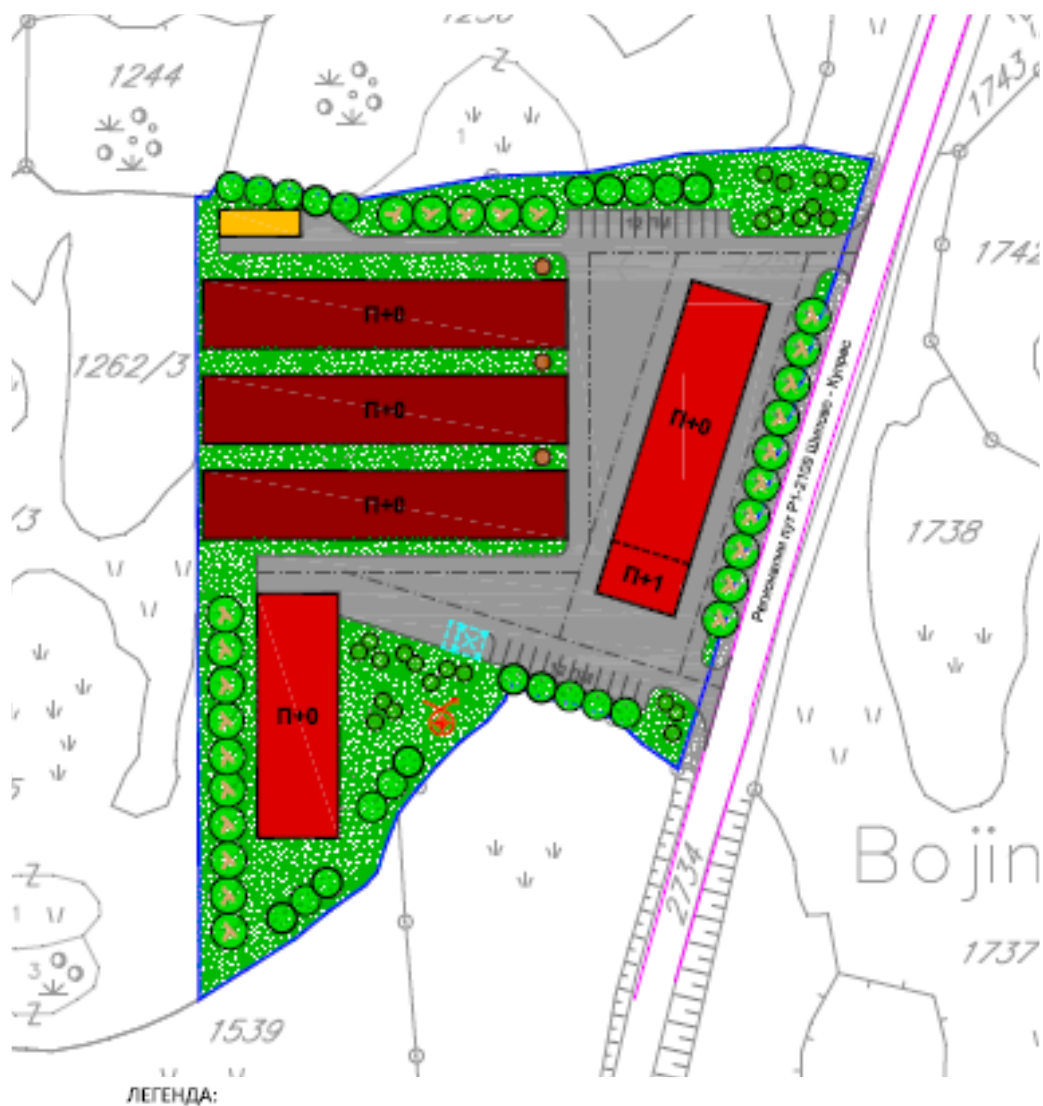
Нормални услови кориштења грађевинских објеката, крију у себи потенцијалну опасност од избијања пожара. Опасност произилази од постојања запаљивих материја у објекту и извора узрока пожара. Извори опасности у току рада предметног објекта могу се јавити када се опрема не одржава или се правилно не користи, пушење и употреба шибице, спонтано паљење, врела површина, статичко наелектрисање, те експлозија наталожене прашине.

Материјализација простора мора бити прилагођена намјени и усклађена са прописима противпожарне заштите.

Елаборат заштите од пожара даје прорачун пожарне опасности и дефинише врсту, број и размјештај ПП апарата и потребу хидрантске мреже, те број и положај хидраната.

Правилник о техничким нормативима за хидрантску мрежу прописао је неопходност обезбеђивања одређених објеката вањском и унутрашњом хидрантском мрежом. Правилник утврђује обавезу обезбеђивања довољних количина воде за гашење пожара, односно дужности изградње и одржавања ових инсталација. Количина воде, како је прописано, одређује се у зависности од угрожености од пожара, пожарног ризика у објектима, односно погонима и зависности од степена отпорности зграде према пожару и категорије технолошког процеса према угрожености од пожара.

Саобраћајна концепција на предметном локалитету омогућава приступ ватрогасног возила.

ЛЕГЕНДА:

- ПОСЛОВНИ ОБЈЕКТИ (УПРАВА, СКЛАДИШТЕ ХРАНЕ)
- ПРОИЗВОДНИ ОБЈЕКТИ (ХАЛЕ ЗА КОКЕ НОСИЉЕ)
- СПРАТНОСТ ОБЈЕКТА
- КОЛСКО-ПЛЕШАЧКЕ МАНИПУЛАТИВНЕ ПОВРШИНЕ
- БАНКИНА РЕГИОНАЛНОГ ПУТА
- ЗЕЛЕНЕ ПОВРШИНЕ
- ЛАГУНА ЗА ОДЛАГАЊЕ ЂУБРИВА
- СИЛОСИ ЗА ХРАНУ
- ПЛАТО ЗА КОНТЕЈНЕРЕ, АГРЕГАТ И КОМПРЕСОР
- СЕПТИЧКА ЈАМА
- СТУБНА ТРАФОСТАНИЦА
- ОГРАДА КОМПЛЕКСА (ПОСТОЈЕЋА ГРАНИЦА ПАРЦЕЛЕ)

План просторне организације на предметној локацији

ОПИС ПРОИЗВОДНОГ ИЛИ РАДНОГ ПРОЦЕСА

На предметној локацији, инвеститор планира да примјени савремени технолошки процес кавезног држања кока носилја, инсталисањем аутоматског кавезног система (опреме) за држање кока носилја, те производњу јаја.

Кавезна опрема за живинарство је основа за примјењивање модерних технологија узгоја живине која се одликује са највишом економском исплативошћу и рентабилношћу,

Аутоматска кавезна опрема за држање кока носилга, као савремени начин узгајања, обезбјеђује најбоље искориштавање ресурса живинарског објекта, с обзиром да је омогућено држање већег броја живине на малом простору. Вишеструко дужи вијек трајања кавеза и опреме се постиже квалитетном површинском заштитом цинчањем или неким другачијим примјереним начином површинске заштите метала, тако да глатке површине олакшавају чишћење и одржавање цјелокупне опреме за држање живине.

Простор за држање кока носилга и производњу јаја

У простору за држање кока носилга планирано је да се инсталише „**Big Dutchman-ova**“ опрема - кавезна батерија са траком EUROVENT- EU, тип EV 625-EU, која је усаглашена са законима о добробити животиња и обезбјеђује економичну производњу јаја. Максимална хигијена, оптималне конструкционе карактеристике и поузданост су веома важне предности опрема EUROVENT-EU. Ова кавезна батерија са траком за изјубравање је потпуно усаглашена свим захтјевима EU директиве 1999/74 од 19. јула 1999. године.

У складу са Правилником о просторно-техничким условима за смјештај гајених животиња, објектима и опреми у сточарству („Службени гласник Републике Српске“, број 100/15) опрема мора задовољити минимум додатних захтјева:

- свакој коки носилги обезбјеђује се најмање 750 cm² подне површине кавеза, од тога је корисна површина 600 cm², која је најмање 300 mm широка, са нагибом пода који не прелази 14% и са унутрашњом висином најмање 450 mm. У ово се не рачуна површина простора за гнијездо.
- висина кавеза ван корисне површине је најмање 200 mm,
- укупна површина сваког кавеза не смије бити мања од 2000 cm²,
- дужина крмног простора за сваку коку носилгу у кавезу је најмање 120 mm;
- сваки кавез има систем напајања који одговара величини групе и свакој јединки уз доступне бар двије капаљке (nipple) појилице или групне појилице,
- сваки кавез има гнијездо, пречку дужине најмање 150 mm за сваку коку носилгу, стељу за кљуцање и чепркање, прибор за трошење панци и
- пролазни ходник између кавеза широк је најмање 900 mm, а подни дио кавеза је издигнут најмање 350 mm изнад пода објекта.

Карактеристике опреме EV 625 - EU

Доказани „CHAMPION“ ланац за храну доставља храну свим кокама носилгама равномјерно и поуздано. Дубоки валови са спољашњим рубом спријечава губитке хране.

Читава предња страна кавеза састоји се од клизних решетки, које се могу лагано отворити, тако да омогућава угодно усељавање и исељавање кока носилга.

Нипл појилице обезбјеђују свјежу воду и расположиве су у довољној количини и распореду.

Подна мрежа кавеза има димензије 1“x1,5“ (inča) и постављена је на затегнуте жице што омогућава одличан квалитет јаја. Дно кавеза има нагиб од 12% односно 7°. Затворене преграде побољшавају мир у стаји и штите перје.

Галфан - заштићене подне мреже и предње стране осигуравају високу отпорност на корозију.

Канали за ваздух обезбеђују оптимално сушење ђубрета уз минимизацију емисије амонијака у стаји.

Предности EV 625-EU

Доказани EUROVENT систем је основа за профитабилну и висококвалитетну производњу јаја, зато што омогућава:

- високе перформансе носивости,
- минимални проценат напрслих и напуклих јаја,
- чиста јаја,
- здраве коке носилъе, ниска стопа морталитета,
- изразито добра конверзија хране,
- велика поузданост свих добавних и померљивих система (храњење, појење, траке за јаја, простирке, вентилисање трака за изђубривање, изђубривање);
- монтажа без проблема од 3 до 8 спратова;
- вентилација траке за изђубривање обезбеђује низак ниво емисије амонијака у стаји и резултује сувим ђубретом којим се може згодно руковати.

Подлога простирке – висока прихватљивост за коке носилъе, лака за руковање

За разлику од уметака гнијезда, подлога простирке, која се обично користи у свим варијантама система EUROVENT 625-EU, има затворено дно на тај начин осигурава да ће се простирка задржавати на подлози. Потпуно аутоматски дотур простирке обавља се системом Augermatic.

Транспортна цијев EV 625A-EU за 20 кока носилъа је смештена изнад великог канала за ваздух. Простирка пада на диск за расипање и одатле се даље дистрибуира носилъама.

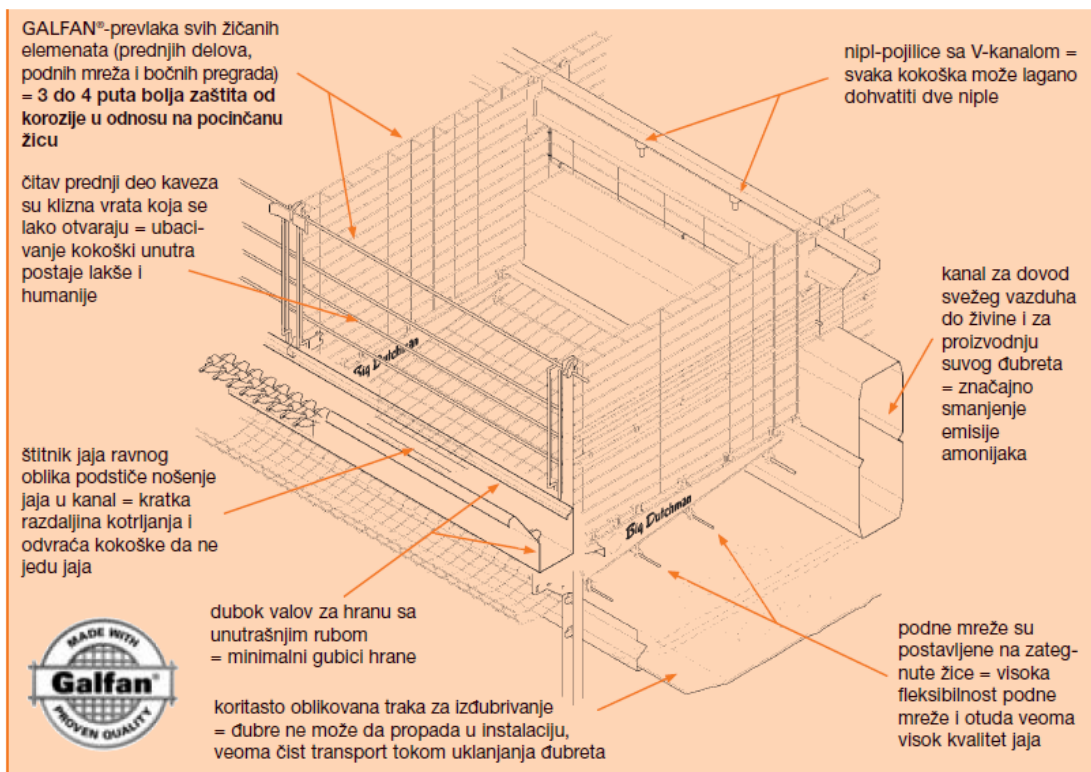
Сједала – безбједна места за одмарање кока носилъа

Свака кокошка има на располагању 15 cm сједала. Сједала осигуравају да се кокошка може одмарати на сједалу безбједно са равномјерним притиском на табане. Поред овога, овални облик сједала са изравнатим горњим дијелом спрјечава да се јадац кокошке искриви.

Гнијезда са уметком и завјесом – за ношење јаја без узнемиравања

Гнијездо је затворено флексибилном завјесом која осигурава да коке носилге не буду узнемирене кад носе јаја. Истовремено носилге још увек могу досегнути валов за храну унутар гнезда тако да корисни хранидбени простор није смањен. Одјелци са 40 и 60 кока носилга су опремљени додатном жичаном мрежом изнад транспортне цијеви Augermatic. То спрјечава да исте користе транспортну цијев у том дијелу кавеза као сједало. Због тога уметак гнијезда остаје чист.

Основни елементи кавезног система EUROVENT 625-EU

Траке за изђубривање, са тунелом за сушење ђубра и простором за складиштење ђубра

Пројектном документацијом у склопу производног објекта потребно је предвидјети инсталирање кавезног система са тракама за изђубривање, које се вентилишу у процесу сушења ђубра кроз простор (тунел) за сушење ђубра и даље до предвиђеног складишта ђубра.

Траке за изђубривање

Све кавезне батерије у производном објекту биће опремљене тракама за изђубривање, које се вентилишу.

Полипропиленске (PP) траке за изђубривање скупљају ђубре испод кавеза. Ђубре или измет живине у кавезу обично може да буде држано на мјесту и

вентилисано у период од 7 дана. Одмах после уклањања оно пада на попречну траку са свих спратова. Одатле се оно транспортује до површине за складиштење кокошијег ђубрива (лагуну), водонепропусну армирано бетонску јаму за ђубар, запремине довољне да прими кокошије ђубриво на шестомјесечном нивоу.

Сви метални дијелови траке за изђубривање су галванизовани (површински заштићени) од корозије.

Све траке су опремљене стругачима за ђубре, који ефикасно чисте полипропиленску траку на сваком спрату. На крају реда кавеза могуће је, по жељи, поставити штитник за ђубре који има облик пластичне фолије и осигурава уклањање ђубрета без прашине и просипања околно.

Траке за изђубривање

„Big Dutchman-ova“ опреме омогућава, да се у производном објекту, на тракама за изђубривање врши сушење ђубра проласком кроз тунел за сушење ђубра, зато што:

- суво ђубре је мрвљива материја са 5 пута већим хранљивим садржајем него течна маса;
- суво ђубре може се економично транспортовати на дуга растојања;
- величина просторије за складиштење ђубра је само једна трећина у односу на систем течне масе, а може се добити садржај суве материје и до 80%.

Складиште сушеног ђубрета

Кавезна батерија са вентилисаном траком за изђубривање и сушење ђубра значајно смањује ниво амонијака у објекту, у поређењу са инсталацијом за влажно ђубре, зато што је овај поступак:

- користан за амбијент;
- живина је снабдевена свјежим ваздухом директно и равномерно.

У условима хладне климе ваздух се предгријава коришћењем мјешача или измјењивача топлоте што доприноси:

- добити кока услед оптималне климе у објекту;
- идеалне особине за високе перформансе носивости у сваком годишњем добу.

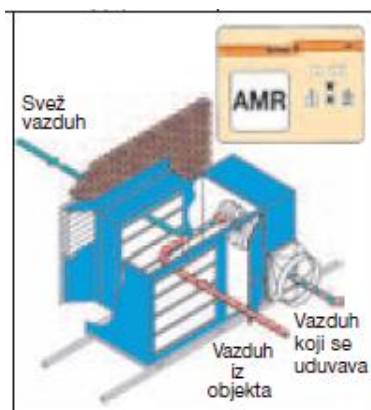
Ваздух се, прије него што уђе у производни објекат, мора предгријати у мјешачу ваздуха. Затим је каналисан кроз цијеве за ваздух и води се преко ђубрета и у области живине, кроз вјешто постављене отворе за ваздух.

Помоћу цијеве за ваздух ђубре се суши брзо и ефикасно, што омогућава:

- садржај суве материје до 60%;
- мале трошкове енергије;
- нема проблема са мувама.

Када се говори о вентилацији траке за изђубравање увијек се појављује питање правог протока ваздуха и трошкова енергије. Обично се предлаже рад са протоком ваздуха од око 0,7 m³/h по кокошки. Утрошак енергије биће само 2,0 kWh/кокошка годишње. За одржавање високе густине насељености у објекту битно је уградити висок ниво изолације објекта и оптималан систем вентилације да би се остварила велика брзина сушења ђубрета.

Скупљање и сортирање јаја из кавезнога система кока носиља

Колико год да је опрема кавезног система важна, то је данас од пресудног значаја и избор правог система за скупљање јаја у циљу намјере да се:

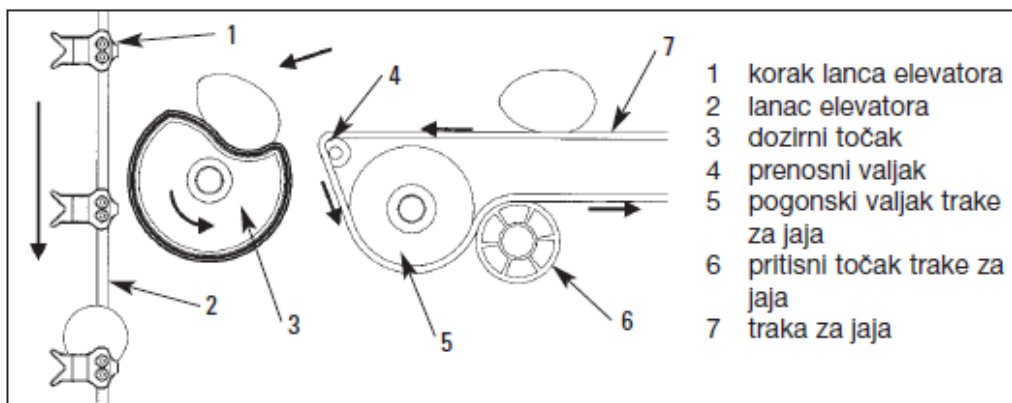
- уштеди вријеме и трошкови радне снаге,
- произведу високо - квалитетна јаја, тј. чиста јаја са најмањим бројем сломљених и напукнутих јаја.

Инвеститор се определио за набавку и инсталисање „Big Dutchman-ove“ опреме тј. система **ELEVATOR ST**, којим се, у процесу скупљања јаја, на најпримјеренији начин постиже:

- висока поузданост,
- лака употреба,
- њежан транспорт јаја.

Код система ELEVATOR ST (стандард) јаја се преносе на ланац елеватор по задатом распореду. То омогућава да се јаја не пренесу на већ заузете кораке. Ако су у објекат уселјене носилге различитих старосних група, Elevator ST се може такође користити за скупљање јаја по реду или по јату.

У циљу идеалног прилагођавања транспортног капацитета са перформансама носивости јаја, препоручујемо одвојени погон трака за уздужно скупљање јаја и ланца елеватора. Код Elevatora ST јаја се транспортују на ланац елеватор помоћу дозирног точка. Ланац елеватор транспортује јаја на доле ка доњој решеци гдје се ланац окреће и транспортује јаја на горе до жељене висине, гдје се јаја преносе на попречни транспортер. Пренос се може остварити на било којој висини, међутим стандардна висина је 2,10 m (Q 210), што омогућава висину пролаза од 1,95 m. Ако је постављен сто за ручно купљење јаја, висина прелаза је на 80 cm (Q 80).

Основни елементи система за скупљање и сортирање јаја

Предности оваквог начина скупљања су:

- капацитет скупљања – до 16 500 јаја на час по елеватору;
- сви редови кавеза су слободно доступни – нема запрехе од стране попречног скупљање;
- мање захтјеваног мјеста у простору крајњег сета;
- подесно за све типове кавеза.

Пренос јаја на попречни транспортер колом са прстима (опционо) спрјечава сударање јаја која се крећу са елеватор са јајима на попречном транспортеру јаја.

Лифт систем - лифт систем скупља јаја истовремено са свих редова. Главна одлика лифт система је да се попречни транспортер помјера на сваки појединачни спрат да би скупљао јаја. Када се скупе јаја са свих спратова лифт се попне у паркирни положај. Лифт систем је добро и економично рјешење, посебно за мале јединице или појединачне објекте и када се јаја не скупљају по јату. Транспорт јаја је врло њежан пошто постоји само један прелаз са уздужне траке на попречни транспортер јаја.

Да би се могао подесити капацитет транспорта јаја перформансама машине за сортирање, треба да се угради фреквентни регулатор брзине.

То омогућује да се регулише брзина уздужне траке за јаја која је 4 m/min, у границама између 25 и 60 Hz.

Предности овог система су: благ транспорт јаја пошто је само један прелаз са уздужне на попречну траку за јаја; слободан приступ свим редовима када се након завршетка скупљања јаја лифт подигне у паркирни положај - систем скупљања јаја не омета круг надзора; потребно мало простора у зони крајњег сета и може се комбиновати са сваким попречним транспортером било које ширине.

Захваљујући посебно дизајнираном управљачком систему, уздужне траке могу се враћати уназад баш прије него што се попречни транспортер покрене на наредни спрат. Јаја која се налазе у критичној зони прелаза тако ће се помјерити на безбједан положај. Лифт систем може се прикључити на праволинијски или криволинијски транспортер ширине од 350, 500 или 750 mm. Разлике у висини се савладавају помоћу телескопске јединице.

Пренос јаја са уздужне траке на попречну траку

Попречни транспортер у паркирном положају

По жељи, инвеститор може бирати између различитих типова трака за јаја:

- Траке за јаја од тканог полипропилена,
- Траке за јаја од перфорисаног полипропилена.

Прљавштина са јаја се уклања помоћу ротирајуће четке, постављене испод траке за јаја у предјелу погонске јединице сваког спрата. Она ротира супротно од правца кретања траке за јаја, јер се на овај начин постиже добар ефекат чишћења јаја.

Машина за сортирање јаја

Савремене фарме за производњу јаја располажу опремом за сортирање, слагање, пакирање и транспорт јаја. Тиме се постиже висок степен сигурности и здравствене исправности јаја, а омогућене је и добра контрола квалитета јаја. Машина за сортирање јаја има малу запремину, малу буку, високу прецизност, стабилан рад, малу потрошњу енергије, високу ефикасност производње, смањују трошкове рада и интензитет рада.

Машина за сортирање јаја

Аутоматски системи храњења

Систем храњења кока носилца мора задовољити високе стандард у зависности од типа расподјеле хране (по вољи или контролисано храњење) и старости и типа живине. Лаган приступ храни и спречавање расипања хране на најбољи могући начин, са хранилицима које се све пуне транспортним системом из коша за храну. Храна се из складишта хране допрема до силоса (3 силоса капацитета по 15 тона), а затим у производне објекте.

У циљу хигијенског складиштења хране Big Dutchman нуди својим купцима вањске и унутрашње силосе са додацима:

- Силоси од таласастог поцинкованог челика,
- Силоси од пластике појачане стакленим влакнима (GRP) и
- Унутрашњи силоси од тревира материјала.

Сви системи се могу пунити пнеуматски или механички – пужним транспортером. Величина траженог силоса зависи од дневне потражње у храни.

С Big Dutchman - ом, храна се, без обзира да ли се ради о мљевеној, пелетираној или гранулираној храни, сигурно и без губитака на квалитету пребацује из силоса у објекат. За пенос хране могу се користити транспортне спирале и преносни системи Flex Vey у различитим величинама. За преносне капацитете до 4,5 t/h, обично се користи Flex Vey. У случају потребе за већим капацитетима или нагибима до 75° обично се користи транспортни пуж. У посебним условима пренос се може одвијати и до нагиба од 90° (мах. дужина спирале од 10 m).

Спирале за пренос хране високог капацитета

Flex Vey преносне спирале једноставни и флексибилни системи преноса

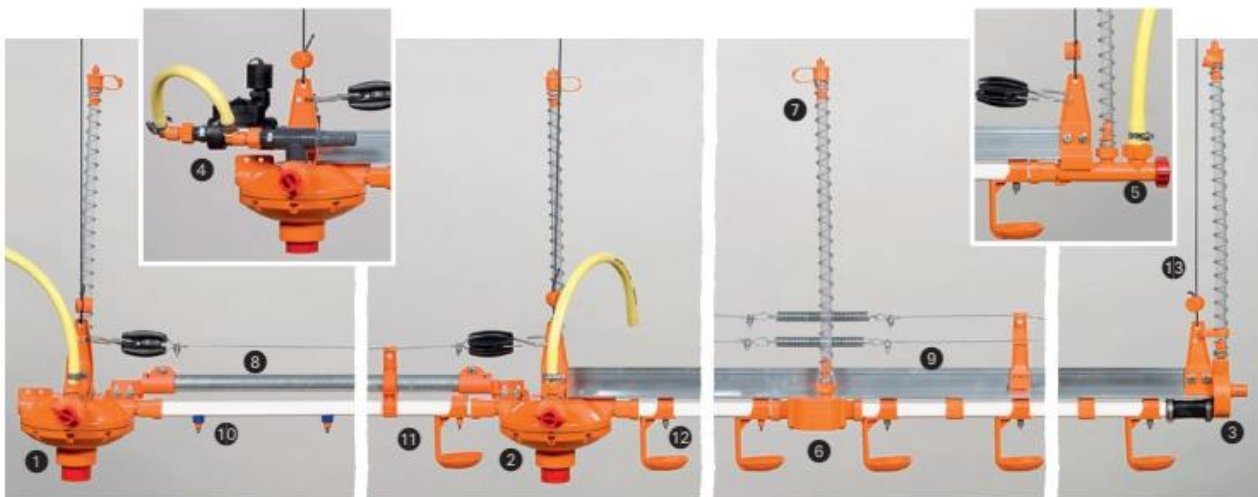
Систем аутоматског храњења састоји се од:

1. доњи дио и горњи дио коша за храну,
2. продужетак коша за храну,
3. цјев са транспортном спиралом,
4. хранилица,
5. погонска јединица са сензором за аутоматско заустављање транспортне спирале,
6. система овјеса са витлом,
7. жице против сједења.

Nipl систем појења

Да би се постигла оптимална перформанса узгоја живине, веома је значајно да јој се обезбеди свјежа и чиста воду за појење. Због тога вода за појење мора да буде поуздано на располагању, без контаминације и да је живина лако дохвати. Нипл систем појења задовољава све ове захтјеве на идеалан начин. У савременој живинарској производњи, системи са нипл појилицама доказали су се као идеални за поуздано и хигијенско снабдјевање водом за појење. Они су састављени од сљедећих дијелова:

1. регулатор притиска са системом испирања и индикатором за висину стуба воде - снабдјевање водом са једне стране до дужине од 60 m,
2. регулатор притиска са системом испирања – централно снабдјевање линија дужине до 120 m,
3. обртна јединица за одзрачивање са индикатором висине стуба воде,
4. регулатор притиска са системом за аутоматско испирање,
5. јединица за аутоматско испирање,
6. регулатор за нагиб – за нагиб од 10 до 15 cm,
7. испуст за одзрачивање са вентилом – у нормалном раду вентил је отворен да омогући да ваздух изађе,
8. округла цијев и жица против сједања,
9. алуминијумски профил са дуплом жицом против сједања,
10. цијев појења од 22 mm,
11. Top-Nippel оранге са чашицом,
12. Top-Nippel са чашицом и
13. систем овеса (качења).

Nipr врсте појилица су идеално прилагођене одрастању живине до тјелесне живе масе од око 4 kg. Nipr појилице имају проток од 80-90 ml/min*, што обезбјеђује довољно воде и за тежу живину.

Вентилација

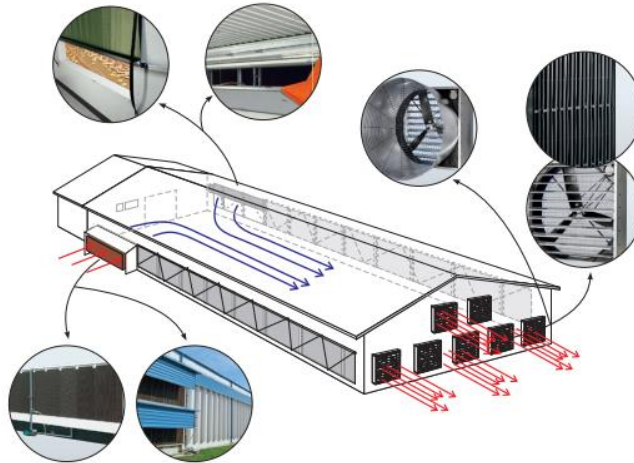
Ради обезбјеђивања оптималних микроклиматских услова и комфора за узгој и боравак кока носилга, потребно је обезбједити одговарајућу вентилацију објекта. Одабрана је комби-тунелска вентилација „Big Dutchman“. Комби-тунелска вентилација је комбинација два система вентилације у једном објекту. То јој даје могућност профита од предности оба система вентилације:

- при ниским температурама вентилација ради у бочном режиму = равномјерна температура у читавој фарми;
- при високим температурама вентилација ради у тунелском режиму = висок ефекат хлађења са малом потрошњом енергије.

Ово рјешење је посебно погодно за климу која је карактерисана оштрим флукуацијама температуре - високе температуре у љетном периоду и ниске температуре у зимском периоду, или велика разлика у температури између дана и ноћи. Оба вентилациона система управљају су помоћу клима рачунара. То такође укључује аутоматско пребацивање између два система вентилације. Када систем ради у тунелском режиму рачунар, такође, региструје брзину струјања ваздуха и преко тога рачуна ефекат расхлађивања вјетром.

За вентилирање су одабрани центрифугални кровни вентилатори промјера Ø 710 mm (капацитет Q = 17.000 m³/h, број вентилатора: n = 7 ком).

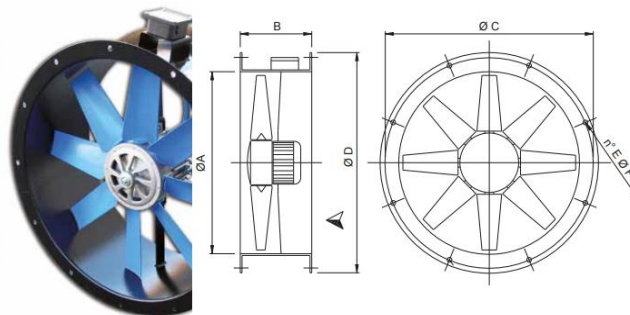
Одабрани су аксијални цијевни вентилатори: DUCT - S, модел 714 T, са слједећим карактеристикама:

- капацитет - количина ваздуха Q = 17000 m³/h;
- пречник цијеве за уградњу Ø 710 mm;
- инсталисана снага 1,10 kW;
- напајање 3x400 V/ 50 Hz;
- број обртаја 1400 o/min;
- бука 56,2 dB.
-

DUCT-S		Dimensioni						
		Dimensions						
Model	ØA	B	ØC	ØD	E	ØF	*kg	
31	310	260	355	390	8	10	10	
35	360	260	395	430	8	10	11	
40	410	260	450	490	8	12	15	
45	460	260	500	540	8	12	16	

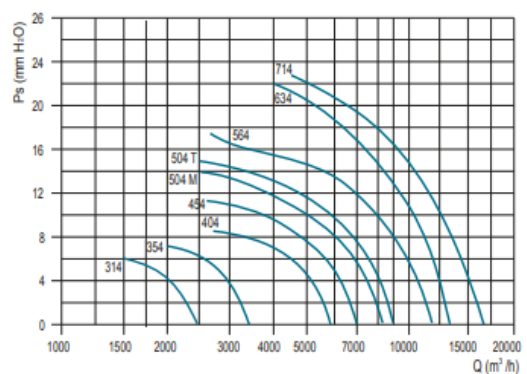

Model	ØA	B	ØC	ØD	E	ØF	*kg
50	510	260	560	600	12	12	17
56	570	260	620	655	12	12	22
63	640	260	690	725	12	12	23
71	710	260	770	805	16	12	26

4 poli/poles (1400 rpm) - trifase/three-phase (3Ph-400V 50Hz)

Modello Model	Portata - Flow rate (m ³ /h)	Pm (kW)	In max (A)	Lp dB(A)
314 T	2.300	0,09	0,5	50
354 T	3.500	0,09	0,5	54
404 T	6.000	0,18	0,75	55
454 T	7.000	0,25	1,1	58
504 T	9.000	0,35	1,5	62
564 T	11.500	0,55	1,6	69
634 T	13.500	0,75	2,2	72
714 T	17.000	1,1	2,6	73

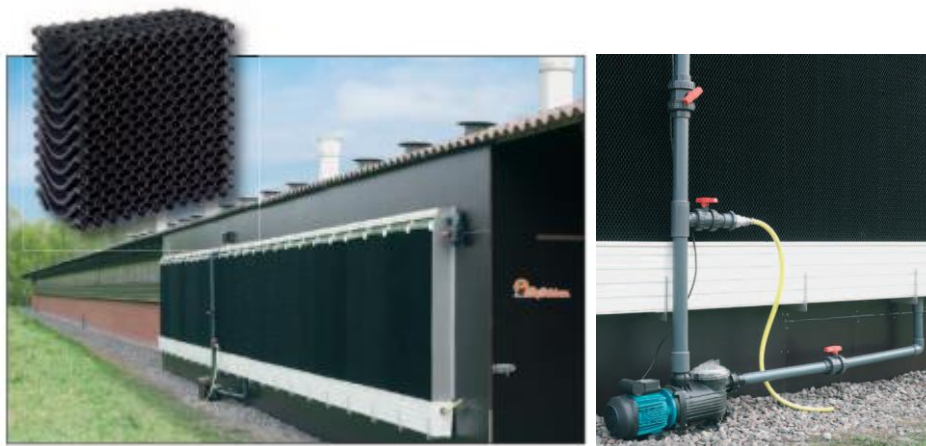
Из објекта се избацује запрљани, а убацује свјеж ваздух. Свјеж ваздух улази у објекат помоћу улазних отвора за ваздух постављених близу забатног зида. Свјеж ваздух се "вуче" дуж објекта у уздужном правцу, помоћу вентилатора високих перформанси. То је такозвана вентилација помјерања ваздуха са минималним утрошком енергије. Свјеж ваздух улази у објекат на великој површини и помјера устајао ваздух без мјешања са њим. Захваљујући равномјерно високој брзини струјања ваздуха од 2 - 3 m/s на нивоу живине, ефекат расхлађивања вјетром снижава осјећајну температуру животиња за 3/8°C, у зависности од старости и тежине живине. Ако спољашња температуре прекорачи 30°C, ефекат расхлађивања ваздухом постаје мање изражен. Ако је такав случај, потребно је додатно расхладити свјеж улазни ваздух прије него што уђе у објекат. Отвори се отварају и затварају аутоматски помоћу роло-завјеса, клапни или затварача (жалузина). Извлачење издувног ваздуха се врши помоћу аксијалних вентилатора промјера Ø910 mm и тунелског вентилатора, промјера Ø1300 mm, који омогућавају велики проток ваздуха уз мали утрошак енергије. Тунелски вентилатори су на располагању са или без конуса и са или без свјетлобрана. Вентилатори са конусом се посебно користе код фарми које раде под високим потпритиском, до 80 Pa, или код фарми са малим расположивим простором за постављање вентилатора.

RainMaker – једноставан и врло ефикасан систем хлађења

Инвеститор се одлучио за додатни систем хлађења ваздуха. **Одабрао је „RainMaker pad“** систем хлађења који укључује иновативни оквирни систем. Карактеризирају га минимални монтажни захтјеви, те дизајн за једноставан надзор и одржавање.

Систем хлађења ради на принципу евапоризације и углавном се користи у климатским регијама са врућим и сувим љетима. Што су температуре више, влажност је нижа те се ствара већи ефект хлађења.

„Padove“ чини специјални целулозни материјал на великој површини која осигурава високи степен хлађења. Хемијска импрегнација заштићује „padove“ од утицаја околине.

Начин рада – „Padovi“ направљени од целулозе циједе се одозго. Захваљујући подпритиску којег ствара вентилација унутар објекта, топао вањски ваздух улази у објект кроз влажне падове. На тај начин ваздух добије на влажности и охлади се. Вишак воде се скупља у резервоару воде и враћа натраг у радни круг. Заједно са одређеном количином свјеже воде центрифугална пумпа вуче воду горе да би се падови опет навлажили. Комбиновано са тунелском вентилацијом могуће је постићи врло успјешан ефект хлађења, посебно у већим објектима.

Опис технолошког процеса рада

Производни процес организован је кроз сљедеће организационо – технолошке целине:

- насељавање кокошки старости 17 - 18 недеља, просјечне тежине 1500 g,
- производња јаја,
- сакупљање јаја, транспорт, сортирање јаја и паковање.
- складиштење јаја у хладњачи.

Коке носиле почињу да носе јаја у току њиховог узгоја на фарми а пуна искористивост у погледу ношења јаја износи годину дана. Коке носиле ће се набављати углавном од предузећа „GT Satelit“ д.о.о. из Лакаташа. Након годину дана се врши исељавање носилца на тај начин да се исте испоручују за клање – продају заинтересованим купцима („Језерка“ д.о.о. Масловаре, Котор Варош и „Мади“ д.о.о. Тешањ).

Набавка и насељавање

Пракса је да се кокошке набављају са 18 недеља старости. Кокошке старости 16 - 17 недеља могу се преселити у објекте за експлоатацију, ако су за то вријеме постигле жељену тјелесну масу.

Треба избјегавати да се живина транспортује по великим врућинама и великим хладноћама. Ако је транспорт лети, тада се обавља у раним јутарњим часовима или увече по заласку сунца. Насељавање кавеза се обавља по спратовима вертикално, почевши од задњег дијела објекта. У кавез се ставља 12 кокошки. Приликом усељавања у кавезе мора се обратити пажња на кондицију и општи изглед сваке кокошке.

Издава се свака кокошка која није постигла одговарајућу тјелесну масу или има неке екстеријерне недостатке.

Одмах по насељавању треба приступити контроли узимања воде. Без обзира на дужину трајања и услове транспорта, кокошке проведу неколико часова без воде, те је напајање прва и најважнија технолошка мјера код насељавања. Уколико долазе са подног система где су појилице висеће или проточне, треба их учити на прв појилицу како не би дехидрирале. Привикавање на коришћење прв појилица траје 5-6 дана и потребно је у сваком кавезу провјерити да ли узимају воду или не. Дрвена летвица се провуче кроз жице кавеза и додирне се врх нипл појилице тако да капи воде подстакну кокошке да пију. Довољно је да једна почне узимати воду, па да остале брзо уоче извор напајања. Прве 2-3 недеље боравка производња јаја још није почела, па је једини и најважнији задатак радника у хали да ради на контроли напајања и храњења.

Производња јаја

Температура

У фази производње оптимална температура је 18-22°C. У нашим крајевима проблеми настају у току љетњих мјесеци када су вањске температуре високе. Посљедице високих температура преко 33°C су смањена конзумација хране и слабија производње јаја.

За вријеме великих врућина љуска је често мека, а проценат лома јаја се нагло повећава. Тада је потребно је повећати проценат протеина у смјеси јер ће се конзумација хране смањити. Корисно је у воду додавати витамин С, а неопходно је и држање максималне хигијене, максималне вентилације и измјене ваздуха.

Вентилација и влага у објектима за узгој кока носилца

Оптимална влажност ваздуха у објекту постиже се правилном вентилацијом. Ниска влажност негативно дјелује на носилце стварајући нервозу и

дехидрираност носилга, па и смањење носивости. Превелика влажност ваздуха такође изазива нервозу носилга, перје им је уљепљено, а производња јаја опада. У оба случаја се смањује отпорност па је подложност инфекцијама повећана. Оптимална влажност ваздуха треба да се креће од 65-75%, а потребна количина ваздуха износи 4-6 m³ ваздуха на сат по kg живе масе носилга.

Режим освјетљења

Одмах по насељавању, потребно је примјенити одговарајући свјетлосни програм. Поједини одгајивачи као технолошку мјеру уводе ноћно храњење живине, тако што дужина дана траје 15-16 часова, а на половини тамног периода свјетло се пали у трајању од једног часа како би кокошке узимале храну и воду, што посебно повољно утиче на формирање луске јајета. Веома је важно да се хранилице напуне прије паљења ноћног светла. Овај програм треба примјењивати кад год се жели да повећамо конзумацију хране, нпр. у шпицу носивости или када је топло.

Поноћно храњење може да повећа конзумацију хране по кокошки за 2-5 g. Ако се жели престати са ноћним храњењем то треба чинити постепено – скраћивати трајање ноћног свјетла за 15 min недељно.

У објекту са кавезним системом држања, свјетло никад није равномерно распоређено по спратовима. Минималан интензитет свјетла је на доњим спратовима, а максималан на горњим – ближе сијалицама.

Сијалице треба редовно чистити, а прегореле мијењати, јер све то утиче на смањење интензитета свјетла што у периоду носивости није пожељно.

Напајање и опрема за напајање

За нормално одвијање процеса производње најважнија је вода. Она мора бити чиста и хигијенски исправна, тако да је потребно повремено вршити њену контролу – најмање једном годишње. Вода мора задовољити одређене параметре квалитета. Генерално је правило да кокошке конзумирају 1,5-2 пута више воде у односу на храну. Овај однос зависи највише од амбијенталних услова. У случају да је нормално конзумирање воде нарушено, обавезно преконтролисати шта се у јату дешава. Посебно обратити пажњу на састав смјеше и ниво Na и других минерала у храни.

Систем напајања у батеријама рјешава се аутоматским напајањем преко nipple појилица. Да би се задовољиле потребе кока носилга у води потребно је свакој носилги обезбједити дневно око 250 cm³. Двије nipple појилице у батеријама задовољавају потребе 12 носилга.

Храњење и опрема за храњење

Да би кокошке конзумирале потребну количину хранљивих материја неопходно је, поред довољне количине хране, обезбједити и довољан простор на хранилици. Простор који је потребно обезбједити на хранилици свакој коки је 10 cm. Систем исхране у батеријама је рјешен аутоматским храњењем, а исхрана је углавном по вољи или благо рестриктивна. Просјечна дневна потрошња хране по једној кокошки износи 125 g.

Производња јаја

Производња јаја почиње са 19-20 недеља старости када достиже 5% производње, да би у 24-25. недељи производња износила 75%. Од 25. недеље производња јаја нагло расте и у 28. недељи је 90%. Примјера ради, кокошке линијског хибрида ISA brown носе изнад 90% око 13 недеља, тј. до 38. недеље

старости када носивост почиње благо да опада, да би до 72. недјеље старости опала на 70%.

До тада укупна производња износи 310-315 јаја по усељеној кокошки.

Овакви производни резултати, односно облик криве носивости, мање-више је сличан код свих линијских хибрида. Производне перформансе наведене у упутствима представљају генетски потенцијал лаких линијских хибрида. Он ће се остварити само ако се носиљама обезбједе адекватни услови амбијента, исхране и његе, који су раније наведени. Управо од набројаних услова и њиховог испуњења зависи у којој ће мјери дато јато остварити производне нормативе.

Скупљање јаја, транспорт, сортирање јаја и паковање

Јаја се транспортним тракама (путем лифта) транспортују из производног објекта до машине за сортирање јаја (која се налази у простору управне зграде), гдје контролор визуелно прегледа јаја и одстрањује шкарт. Здрава јаја се сортирају по маси у четири класе и означавају. У нашој земљи прихваћена је класификација по којој се сва јаја класирају по нормама ЕУ. Ознаке јаја су XL, L, M и S класа: S-јаје масе < 53 g, M-јаја масе 53-63 g, L- јаја масе 63-73 g и XL- јаја масе > 73 g.

Складиштење јаја у хладњачи

Тек снесено јаје је загријано на око 40°C. Хлађењем у јајету долази до настајања подпритиска и могућностим увлачења микроорганизама у јаје, преко пора промјера 10 µm, којих на љусци има око 8.000. Због тога је ова операција веома битна у процесу производње јаја.

Из складишта се јаја властитим превозом одвозе до крајњег купца.

Ремонт фарме

Ремонт фарме - санитарна обрада фарме слиједи након комплетне замјене јата носиља из објеката.

Након тога ВАЖНО је механички очистити све површине у објекту: стругање, издувавање, пропуштање грубозрних житарица кроз транспортне путеве хране, отпрашивање, метење и детаљно прање објекта.

Методe дезинфекције:

- нашприцавања (орошавања) површина,
- премазивањем (бијељењем) зидова са кречом и хлорним препаратом,
- намакањем опреме замагљивањем са специјализованим, уређајима високог притиска (SwingFog, FogMaster) загријаног објекта (на повишеној температури објекта).

Средства која се користе у ту сврху морају задовољити све параметре хемијско-фармацеутског квалитета: сигурност за људе и животиње, стабилност, бактерицидна и вируцидна дјелотворност, нешкодљивост за околину. Користити се могу само средства са листе дезинфицијенаса одобрених од стране овлаштене службе (нпр. Virkon, Viracid, калијум перманганат) и иста се мијењају због брзог привикавања бактерија на једно дезинфекционо средство.

Заосталу амбалажу од употребљених дезинфицијенаса за санитарну обраду фарме потребно је након употребе испрати водом и, према Закону о отпаду, збринути као пластичну амбалажу, а папирнату амбалажу и Al - фолије као комунални отпад.

Биозаштита и здравље

Биозаштита је термин који се користи да би се описао низ мјера које се примјењују због **спречавања појаве болести на фармама** те осигурања повољног здравственог статуса перади.

1. Специфичне мјере биозаштите:

- превентивна цјепљења,
- медикакаментозна терапија,
- витаминизација,
- клиничка и патоанатомска дијагностика,
- provedба и контрола дезинсекције, дезинфекције и дератизације.

2. Неспецифичне мјере биозаштите:

- затвореност фарме (физички ограђена фарма од околине),
- велика колна дезобаријера за возила и мала дезбаријера за људе на улазу на фарму,
- ограниченост и контрола кретања људи и возила. Посјете на фарми дозвољене су искључиво стручним службама и возилима за јаја, сточну храну и животиње. Возила на фарму могу ући само уз потврду о обављеној дезинфекцији,
- евиденција свих возила и посјетиоца на фарми,
- обавезно поштивање редосљеда кретања по фарми,
- на фармама се не смију налазити друге врсте животиња,
- обезбједити да појас без растиња уз објекат буде ширине минимално 1 m (контрола глодаваца),
- зелене површине и околина фарме морају се одржавати чистим и уредним,
- хигијена људи и радног простора (кориштење чисте радне одјеће, обуће, прање и дезинфекција руку),
- едукација упослених о провођењу мјера превентиве и биозаштите.

За провођење и контролу специфичних мјера биозаштите, које директно утичу на здравствени систем живине, одговорне су ветеринарска служба и служба дезинфекције, дезинсекције и дератизације, а које су регистроване од стране надлежног тијела Републике Српске.

Б) ОПИС ОСНОВНИХ И ПОМОЋНИХ СИРОВИНА, ОСТАЛИХ СУПСТАНЦИ И ЕНЕРГИЈЕ КОЈА СЕ КОРИСТИ ИЛИ КОЈУ ПРОИЗВОДИ ПОСТРОЈЕЊЕ, ОДНОСНО ПРИКАЗ ВРСТЕ И КОЛИЧИНЕ ПОТРЕБНЕ ЕНЕРГИЈЕ И ЕНЕРГЕНАТА ЗА ПРОИЗВОДНИ ИЛИ РАДНИ ПРОЦЕС

ОПИС ОСНОВНИХ И ПОМОЋНИХ СИРОВИНА

За процес држања носилга у комплексу фарме потребно је обезбиједити: храну, воду за појење (санитарне и противпожарне потребе), електричну енергију, средства за дезинфекцију и лекове.

Храна

Успјешност држања кока носилга у највећој мјери је зависна од правилно састављене смјеше хране, која мора у цјелини покрити све потребе за растом животиња. Код састава смјеше за живину употребљавају се сировине са високом енергетском вриједношћу, као на примјер житарице, те други носиоци енергије као што су масти или сирово уље. Други дио састава крмива за живину су сировине богате бјеланчевинама, које могу бити протеинска крмива биљног поријекла (сјеменке легуминоза, уљарице, уљане погаче, сачме, остала протеинска крмива биљног поријекла). Због биолошке вриједности крмива биљног поријекла (есенцијалне аминокиселине) увијек је била потребна допуна додавањем бјеланчевина животињског поријекла, које садрже скоро све есенцијалне аминокиселине. Исхрана се проводи комплетним смјешама уравнотежених компоненти у погледу енергије, протеина, појединих аминокиселина, минералних материја, витамина и елемената у траговима.

Протеини (беланчевине) су комплексна органска једињења високе молекулске масе, која у просјеку садрже угљеника 52% (50 до 55%), водоника 7% (6,5 до 7,3%), кисеоника 23% (21 до 24%), азота 16% (15 до 18,4%), сумпора 2% (0,3 до 2,3%) и фосфора 0,6% (0,4 до 0,9%). Неки протеини садрже и гвожђе и јод. Протеини су састојци протоплазме свих биљних и животињских ћелија. Уплетени су у све метаболичке процесе који се одигравају у живим ћелијама биљног и животињског света. Најважнији су састојци ћелијске протоплазме у којој се одигравају биохемијски процеси карактеристични за живу материју. Назив протеини настао је од грчке речи протеиос, која значи првенствени, од прворазредног значаја, први, најважнији.

Аминокиселине су основне хемијске јединице од којих се састоје молекули протеина. Оне су грађевни материјал протеина. Есенцијалне аминокиселине су оне које животиње не могу да синтетишу у свом телу, за разлику од неесенцијалних. Есенцијалне аминокиселине потребне за изградњу тијела животиња морају се уносити храном.

Смјеса за исхрану састоји се углавном од житарица (кукуруз) и индустријских биљака (сунцокрет и соја), споредних производа млинске индустрије, дехидриране луцерке, као и минерално - витаминских додатака.

Комплетно, концентровано храниво се добавља, у врећама и у ринфузи. Вреће се складиште у магацину за храну у којем ће се инсталирати опрема за аутоматску дистрибуцију концентрата. Храна се допрема камионима до улаза магацинског простора. Из магацинског простора, готова смјеша се пребацује у силос за храну који је повезан са опремом за аутоматску дистрибуцију концентрата.

Живина у различитом периоду старости користи различите врсте хранива. Дневна потрошња хране за једну коку носилгу износи 125 gr, односно за годину дана поједе хране у количини од сса 45 kg.

За узгој 45.000 комада кокошки на годишњем нивоу (у току цијелог турнуса) утроши се сса 2.025.000 kg хране.

Вода

Водоснабдијевање је обезбјеђено са изворишта "Купрешка ријека", путем локалне водоводне мреже, којом су обухваћена насељена мјеста Водица и Ваган, те неколико насељених мјеста на подручју села Стројице.

Вода ће се користити за појење живине, за санитарне потребе, за потребе хидранатске мреже и за детаљно прање објекта након завршетка сваког циклуса турнуса.

Квалитет хигијенски исправне воде за напајање коки мора задовољити норме које одређују I класу воде за пиће. Мјерач потрошње воде региструје потрошњу воде за појење и даје сигнал аларма уколико дође до одступања у редовној потрошњи, пошто се не смије десити да се прекине напајање коки водом.

Да би се задовољиле потребе кока носиља у води потешно је свакој носиљи обезбиједити дневно око 250 cm³ воде.

За појење 45.000 комада кокошки на годишњем нивоу (у току цијелог турнуса) утроши се сса 4106,25 m³ воде.

Количина утрошене воде за санитарне потребе на дневном нивоу зависиће од броја запослених радника а, према стандарду, износи 0,11 m³/раднику.

За детаљно прање објекта (за објекат површине 837,5 m²) након завршетка сваког турнуса потребно је сса 14 m³ воде.

Количине воде за гашење пожара рачунају се према важећим прописима о заштити од пожара, у складу са величином и намјеном планираних објеката.

Електрична енергија

Електрична енергија на предметној фарми користиће се за рад постројења (транспортери за ђубриво, уређаји за сакупљање јаја, храњење и напајање носиља, вентилацију, освјетљење и пуњење силоса). Снабдијевање електричном енергијом планирано је са стубне трафостаница - СТС 20(10)/0,4 kV, која је лоцирана у јужном дијелу планираног комплекса и снаге је 160 kVA.

Количина утрошене електричне енергије зависиће инсталисане опреме.

Дезинфекциона средства

Од хемијских средстава, у складу са ветеринарским смјерницама, користиће се одговрајућа дезинфекциона средства у дезинфекционим баријерама и дезинфекциона средства која се повремено користе у производном простору.

В) ОПИС СТАЊА ЛОКАЦИЈЕ НА КОЈОЈ СЕ НАЛАЗИ ПОСТРОЈЕЊЕ, УКЉУЧУЈУЋИ И РЕЗУЛТАТЕ ИЗВРШЕНИХ ИНДИКАТИВНИХ МЈЕРЕЊА, КОЈИ ОБУХВАТАЈУ СТЕПЕН ЗАГАЂЕНОСТИ ВАЗДУХА, НИВО БУКЕ, НИВО ЗРАЧЕЊА, КВАЛИТЕТЕ ПОВРШИНСКИХ ВОДА, НИВО ПОДЗЕМНИХ ВОДА, БОНИТЕТ И НАМЈЕНУ ЗЕМЉИШТА, КАО И САДРЖАЈ ШТЕТНИХ И ОТПАДНИХ МАТЕРИЈА У ЗЕМЉИШТУ

ОПИС СТАЊА ЛОКАЦИЈЕ

Ради сагледавања свих елемената на локацији, изласком на терен извршен је преглед садржаја у околини парцеле, објеката, преглед достављене документације и разговор са Инвеститором, на основу чега су добијени значајни елементи потребни за анализу изведених рјешења предметног постројења, на основу чега су добијени значајни елементи потребни за анализу локације планираног предметног објеката, са становишта утицаја на животну средину.

Локација на којој је планирана изградња пословно-производног комплекса фарме кока носиља са пратећим садржајима налази се у јужном дијелу територије општине Шипово, у насељеном мјесту Ваган, око 17 km удаљеном од градског подручја Шипова. Земљиште означено као к.ч. број: 1259, 1260, 1261, 1262/2 и 1264/2, к.о. Ваган, укупне површине 12.327 m², уписано је у ЛН број 374 на има власника/корисника "ДУВЊАК" д.о.о. Шипово.

Према Одлуци о уређењу простора и грађевинском земљишту ("Службени гласник Општине Шипово", бр. 7/15), предметни простор налази се ван зона градског грађевинског земљишта. У постојећем стању наведене парцеле представљају неизграђену, заравнату и насуту површину.

Локација фарме кока носиља смјештена је у брдско-планинском подручју Јањске висоравани, која се простире у јужном дијелу територије општине Шипово, са чије западне стране се налази планина Виторог, која досеже надморску висину од 1906 m н.м. На источној страни, око 1,5 km од предметне локације, протеже се рјечица Ваганац. Сјеверно од локације, на удаљености од око 3,5 km, налази се извор ријеке Јањ, која је у свом горњем току усмјерена према сјеверозападу. Шири локалитет налази се на граници спољашњих и средишњих Динарида и карактерише га брдско-планински рељеф, са апсолутним висинама 800-900 m н.м.

Колски и пјешачки приступ се остварује са регионалног пута првог реда Р-1 2109 (стара ознака Р-415) Шипово – Купрес, који се протеже са источне стране предметне локације.

На предметном земљишту, сусједним парцелама и у непосредном окружењу нема изграђених објеката. У ширем окружењу, југоисточно од локације фарме, на удаљености од приближно 250 m налазе се два пословно-производна комплекса са објектима за производњу дрвене столарије и примарну прераду дрвета (пилане).

Најближи индивидуални стамбени објекти, лоцирани су у оквиру села и заселака на сјеверној и јужној страни, на удаљености од 350 m и више од предметне локације. Остале површине представљају необрађено пољопривредно земљиште, ливаде и пашњаке, те раштркане шумарке и површине покривене ниским растињем.

У близини предметне локације нема изграђених: школа, здравствених, спортско - рекреационих, културних, вјерских објеката ни дјечијих вртића.

Приказ климатских карактеристика са одговарајућим метеоролошким показатељима

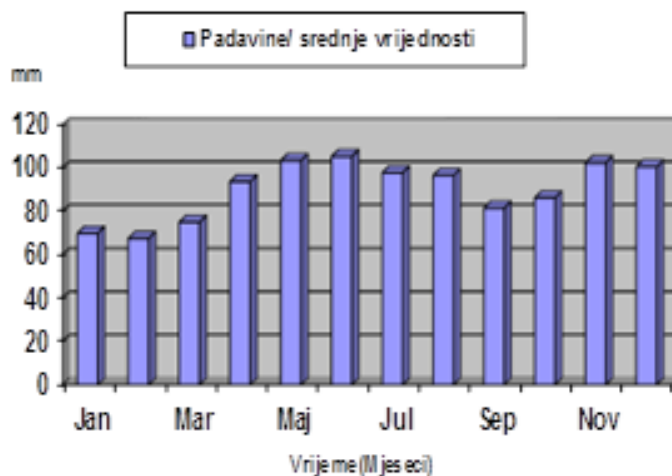
Шире подручје у коме се налази предметна локација налази се на мјесту сукоба два карактеристична климатска типа: маритимног и континенталног. Планински вијенци који раздвајају копно од мора, онемогућавајући тако дубље продирање маритимног утицаја у копно. Из тих разлога, овај климатски утицај у нешто модификованом облику допире са југа кроз ријечне долине. Ово се нарочито односи на топлотни режим, док се утицај маритимног режима на унутаргодишњи распоред падавина простире још много дубље у копно. На тај начин ова клима поприма обиљежја умјерено-континенталне, претежно планинском влажном.

Падавине

Мјесечне и годишње суме падавина са одговарајућим вишегодишњим просјецима и статистикама, као и хистограми просјечних вишегодишњих сума падавина за најближу локацију, односно за падавинску станицу Јајце дате су у табели и на сљедећој слици.

Табела - Списак разматраних падавинских станица са основним карактеристикама

Br.	Ime stanice	Nadmorska visina, m.n.m.	Koordinate		Period obrade	Prosječne višegodišnje sume padavina, mm
			Geografska širina (N)	Geografska dužina (E)		
1	Mrkonjić Grad	591	44°26'	17°06'	1959-1991	1090
2	Bošac	293	44°31'	17°10'	1960-1991	1003
3	Dabac	440	44°30'	17°11'	1959-1991	1000
4	Trijebovo	770	44°29'	17°05'	1959-1991	1008
5	Čađavica	730	44°30'	16°57'	1959-1991	1201
6	Mračaj	815	44°25'	17°00'	1959-1991	1133
7	Jezero	440	44°22'	17°11'	1959-1991	978
8	Jajce	430	44°21'	17°16'	1959-1991	938
9	Seoci	960	44°26'	17°21'	1960-1991	1014

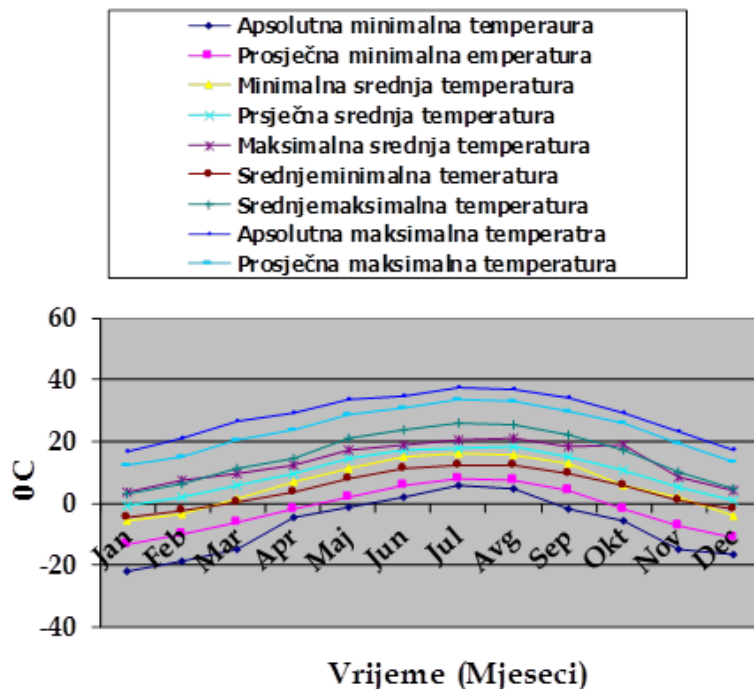

Хистограм просјечних вишегодишњих сума падавина за период 1959-1991. године за падавинску станицу Јајце

Температура ваздуха

За потребе Доказа, анализирани су температуре ваздуха мјерене на метеоролошкој станици Јајце. За цио анализирани период од 1965. до 1985. године, дијаграм годишњег тока промјена дат је на сљедећој слици.

На основу ових анализа средња годишња температура ваздуха износи око 19.8°C, док је средња (просјечна) годишња температура 9,8°C. Овако висока унутаргодишња колебања, као и сама вриједност средње годишње температуре ваздуха су карактеристични за подручја са континенталном климом. Закључује се да и температурни режим предметне локације карактеришу топла лjeta и релативно хладне зиме, док су јесен и прољеће подједнако топли, што су карактеристике континенталне климе.

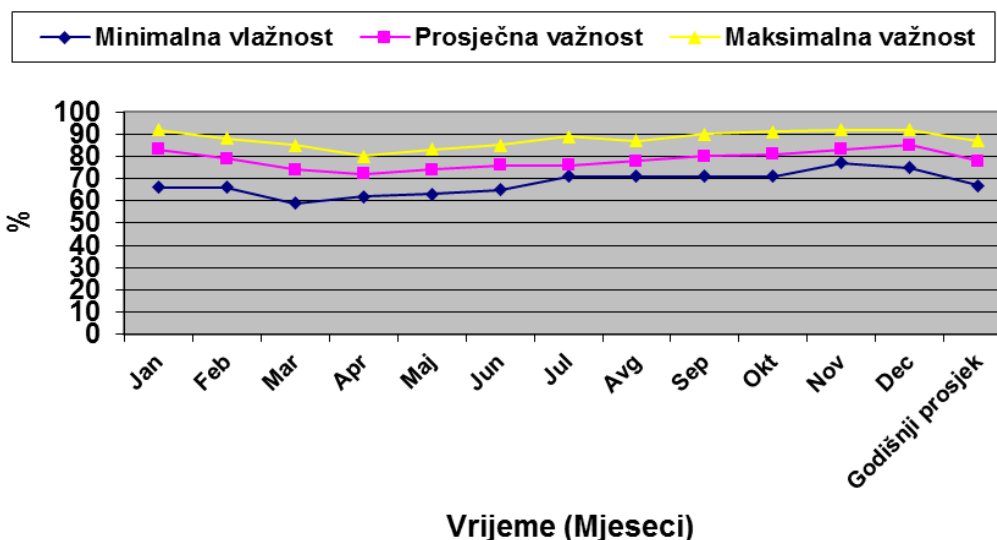

Карактеристичне просјечне и екстремне температуре ваздуха (°C), период 1965-1985. година за метеоролошку станицу Јајце

Релативна влажност ваздуха

Релативна влажност ваздуха је веома значајан климатолошки елемент, а представља степен засићености ваздуха воденом паром (првенствено зависи од температуре ваздуха, вјетра и обачности).

Минималне, посјечне и максималне вишегодишње средњемјесечне релативне влажности ваздуха мјерене на метеоролошкој станици Јајце у периоду 1965-1985. година, приказане су на сљедећој слици.

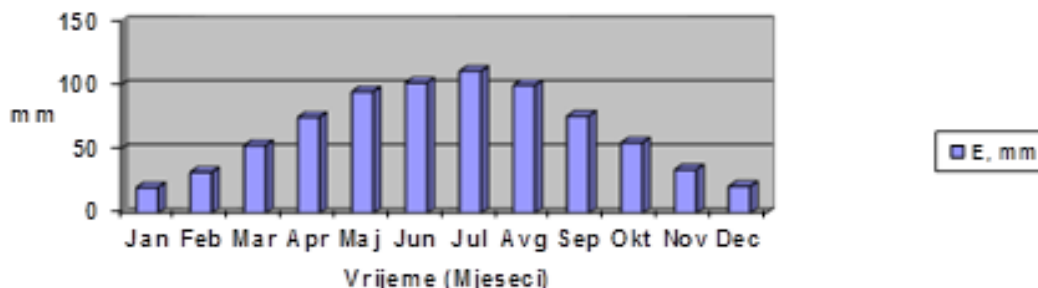
Минималне, просјечне и максималне вишегодишње средње мјесечне релативне влажности ваздуха (%), период 1965-1985. година, метеоролошка станица Јајце

На основу претходне слике, лако се уочава да просјечна релативна влажност ваздуха расте од априла ка децембру (просјечно највлажнији мјесец), да би затим нагло опадала од децембра ка априлу (просјечно најсувљи мјесец).

Испаравање

Један од важних климатолошких фактора је и испаравање, које директно зависи од топлотног стања површине са које се испаравање врши, затим од степена влажности ваздуха изнад те површине, од брзине вјетра, од ваздушног притиска и од висине падавина. Најчешће се под испаравањем подразумева висина воденог слоја у милиметрима који је испарио за одређено вријеме.

На сљедећој слици су приказане просјечне мјесечне суме испаравања према подацима и мјерењима температура и влажности ваздуха са метеоролошке станице Јајце. Као и што се је очекивало за оваква подручја, највећа испаравања су током љетних мјесеци, док су преко зиме најмања, при чему су у просјеку максимална годишња испаравања (у јулу) пет пута већа од минималних (у децембру и јануару).

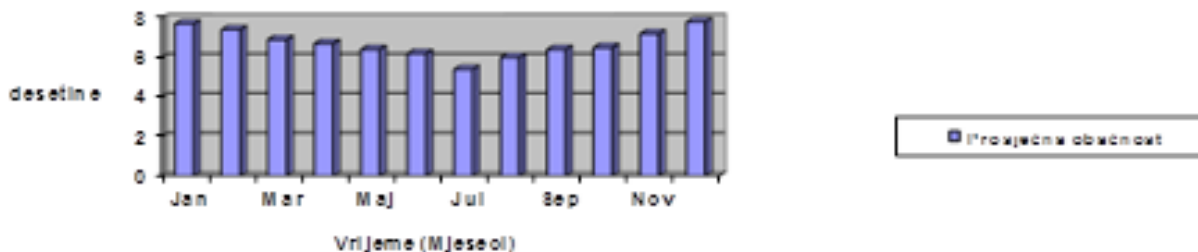
Просјечна мјесечна испаравања по Иванову, метеоролошка станица Јајце

Облачност

Просјечне вишегодишње облачности су приказане на мјесечном и годишњем нивоу на сљедећој слици. Облачност директно утиче на сунчево зрачење, а самим тим на температуре ваздуха и тла. На основу слике може се уочити да

Годишњи ток облачности прати кретање релативне влажност ваздуха. Облачност је највећа у зимским мјесецима (у децембру и јануару), а смањује се ка јулу, када је просјечно најмања, да би поново расла ка децембру.

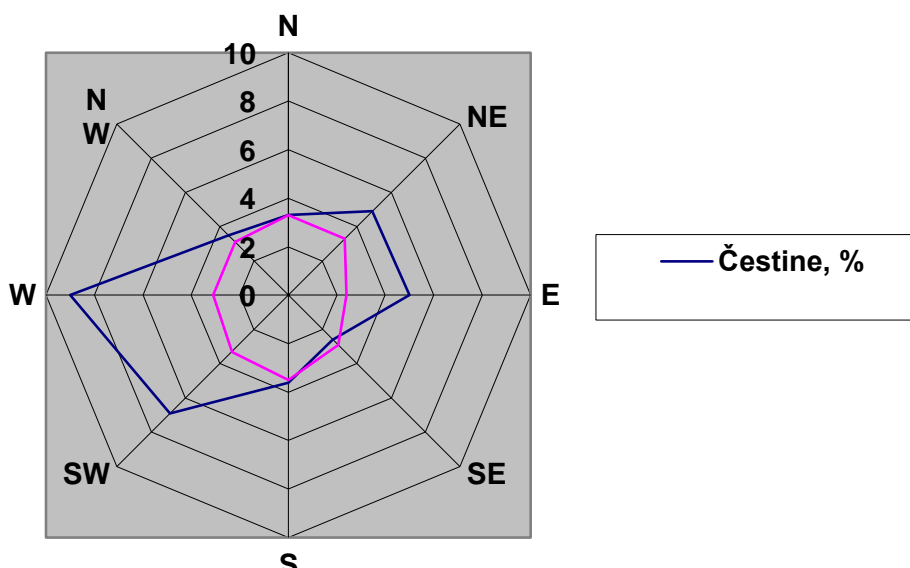
Просјечна вишегодишња облачност /десетине/, период 1965-1985. године, метеоролошка станица Јајце

Просјечна вишегодишња облачност од 6,7 десетина, што практично значи да је облачност разматраног подручја веома висока и износи у просјеку око 67%. Такође, иако у просјеку 6 мјесеци годишње има мању облачност од просјечне, ни јул мјесец се не може сматрати ведрим, јер му је облачност већа од 50.

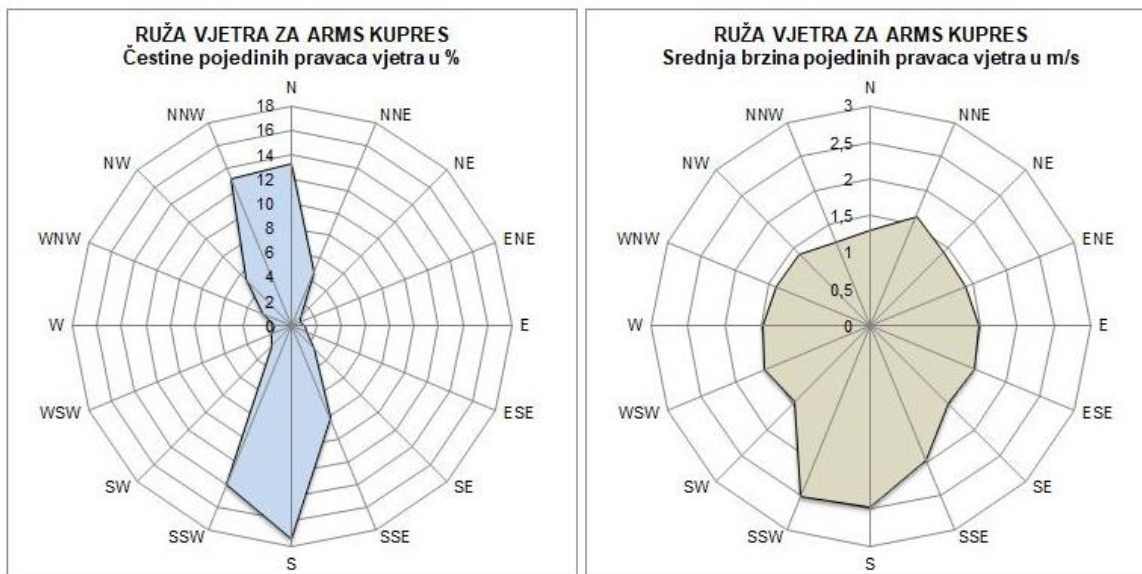
Вјетар

Вјетар је такође значајан климатолошки фактор. Врло често он представља фактор за одређивање климатских карактеристика неког мјеста. Вјетар директно утиче на температуру ваздуха и падавине, а такође и на влажност ваздуха, облачност и др. Вјетар је као метеоролошка величина одређена својим правцем и својом брзином. За приказ заступљености вјетра на неком подручју, користи се ружа вјетрова, која садржи графички приказ просјечних честина појаве вјетра из осам праваца одговарајућих брзина.

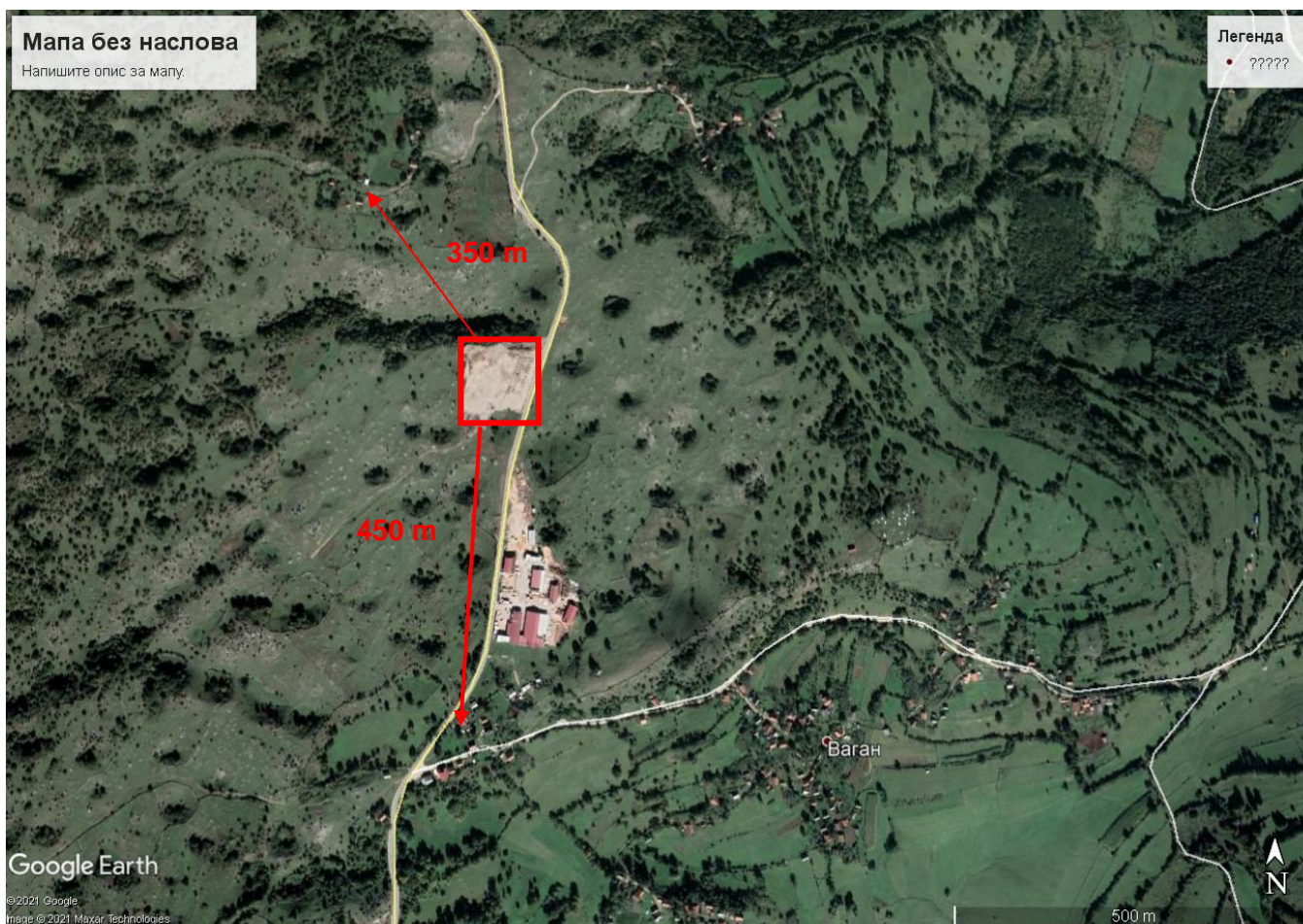
Ружа вјетрова конструисана на основу података о честинама и брзинама вјетра мјерених на метеоролошкој станици Јајце у периоду 1965-1985. година, приказана је на сљедећој слици. Уочава се да доминира вјетар западног правца, једино дилему ствара велика заступљеност тишина (61,2%), што је тешко за повјеровати да је последица стварног стања у природи (могуће погрешке у мјерењу и примјена старих мјерних апарата).

Ружа вјетрова, период 1965 -1985. године за метеоролошку станицу Јајце

Ружа вјетрова - Купрес

Сателитски приказ предметне локације (извор: Google Earth) са назначеном удаљеношћу најближих стамбених објеката

ИНДИКАТИВНА МЈЕРЕЊА

Од индикативних мјерења на предметној локацији су вршена индикативна мјерење квалитета ваздуха и индикативна мјерења интензитета буке.

Сателитски приказ предметне локације (извор: Google Earth) и мјерна мјеста индикативних мјерења на предметној локацији (легенда: МБ – мјерно мјесто буке, МКВ – мјерно мјесто за параметре квалитета ваздуха)

Индикативна мјерења квалитета ваздуха

Индикативно мјерење квалитета ваздуха је извршено унутар предметне локације дана 26.02.2021. године у 14⁰⁰ часова.

Наведена мјерења обављена су са инструментима за мјерење имисијских концентрација релевантних показатеља квалитета ваздуха, и то:

- уређај (TETRA) за мјерење имисијских концентрација: O₃, SO₂, NO и CO;
- уређај (GASMAN) за мјерење имисијских концентрација NO₂;
- уређај (APEX PUMPA) за мјерење количине суспендованих материја (PM10 и PM 2,5);
- уређај (GEOS N11) за мјерење микрометеоролошких параметара: брзине и правца струјања ваздуха, температуре, влажности и притиска.

Обавеза извршиоца била је извршити мјерења имисијских концентрација релевантних показатеља квалитета ваздуха, што је укључивало: мјерење имисијских концентрација SO₂, NO₂, CO и количине суспендованих материја (PM10), истовремено са мјерењем микрометеоролошких параметара: брзина и смјер вјетра, притисак, температура и релативна влажност ваздуха.

Контрола квалитета ваздуха, урађена је у складу са Законом о заштити животне средине („Службени гласник РС“, број 71/12, 79/15, 70/20), Законом о заштити

ваздуха („Службени гласник РС“, број 124/11, 46/17) и Уредбом о вриједностима квалитета ваздуха („Службени гласник РС“, број 124/11).

Резултати мјерења квалитета ваздуха

Прегледом статистичких показатеља квалитета ваздуха тј. измјерених концентрација загађујућих материја у ваздуху на предметној локацији и упоређивањем са циљним и граничним вриједностима према наведеној Уредби дошло се до сљедећих резултата:

Табела - Резултати индикативних мјерења (нултог стања) квалитета ваздуха

Вријеме усредњавања		Резултат	Јединица мјерења	Гранична вриједност/ Толерантна вриједност
SO ₂	24 сата	0,00	µg/m ³	125/125
NO ₂	24 сата	0,00	µg /m ³	85/125
Суспендоване материје (PM ₁₀)	24 сата	0,00	µg /m ³	50/75
CO	24 сата	0,00	mg /m ³	5/10

У току мјерења су регистровани сљедећи метеоролошки параметри који детерминишу предметни локалитет:

- температура.....18,0 °C
- релативна влажност ваздуха .....52,0 %
- правац вјетра и брзина струјања ваздуха:
- вјетар (југозападни) .....do 2,5 m/s
- притисак.....1018 mbar
- вријеме.....сунчано

Резултати индикативног мјерења нултог стања квалитета ваздуха, показују да је концентрација:

- сумпордиоксида - SO₂ (измјерено 0,00 µg/m³ у току узорковања - ГДВ је 125 µg/m³; у току 24 часовног усредњавања);
- азотдиоксида - NO₂ (измјерено 0,00 µg/m³ у току узорковања - ГДВ је 85 µg/m³; у току 24 часовног усредњавања);
- суспендованих материја (PM₁₀) (измјерено 0,00 µg/m³ у току узорковања - ГДВ је 50 µg/m³; у току 24 часовног усредњавања) и
- угљенмооксида - CO (измјерено 0,00 µg/m³ у току узорковања - ГДВ је 5 µg/m³; у току 24 часовног усредњавања).

Мјерења показују да се концентрација свих мјерених параметара загађења ваздуха, налазе **испод** граничних дозвољених вриједности (ГДВ), тј приликом мјерења вриједности свих мјерених параметару су били **0,00**.

Индикативно мјерење интензитета буке

Индикативно мјерење интензитета укупног петнаестоминутног еквивалентног нивоа буке, извршено је дана 26.02.2021. године, на дефинисаним мјерним мјестима (МБ1, МБ2), а нормирање извршено у складу са Правилником о дозвољеним границама интензитета звука и шума („Службени лист СР БиХ“, број 46/89). Ниво буке мјерен је инструментом букомјер произвођача "Volkraft", тип 33- 2050.

Резултати мјерења интензитета буке

Индикативно мјерење нивоа буке је вршено на предметној локацији, имајући у виду да у непосредној околини постоје стамбени објекти који би могли бити угрожени емисијом буке.

Бука је мјерена на два мјеста на предметној локацији:

- Мјерно мјесто МБ1 - према најближем стамбеном објекту са сјеверозападне стране,
- Мјерно мјесто МБ2 - према стамбеном објекту са југозападне стране.

Према члану 4. поменутог Правилника, мјерења су урађена на висини 1,70 m од нивоа терена, на удаљености најмање 3 m, од препрека које рефлектују буку.

Резултати мјерења 15-минутног еквивалентног нивоа буке изражене у **Db (A)** за дневни период на мјерним позицијама број 1 до 2 приказани су у сљедећој табели:

Табела - Резултати индикативних мјерења (нултог стања) нивоа буке на дефинисаним мјерним мјестима

Мјерно мјесто	Измјерени ниво буке Leq Db (A), Дан	Дозвољени ниво буке- еквивалентни нивои ГДВ (Зона VI) Дан
МБ1	40,0	60
МБ2	38,5	60

Мјерење укупног нивоа буке је вршено само у дневном периоду, на локацији планираног објекта, а приказане вриједности су просјечне вриједности измјерене у току 15 минута.

Вриједност измјереног 15-минутног еквивалентног нивоа буке у вањској средини (на отвореном простору), на оба мјерна мјеста, су испод границе дозвољених вриједности, односно не прелазе допуштене нормативе, према Правилнику о дозвољеним границама интензитета звука и шума („Службени лист СР БиХ“, број 46/89) за зону IV - означену као трговачко, пословно, стамбено и стамбено уз саобраћајне коридоре, складишта без тешког транспорта

Напомена:

На предметној локацији нису вршена индикативна мјерења нивоа зрачења, квалитета површинских вода, као и садржај штетних и отпадних материја у земљишту.

Бонитет и намјена земљишта

Предметне парцеле су неизграђене и у власништву инвеститора. Површине су 12327 m², према култури земљиште су ливаде и пашњаци, а према бонитету 5 и 7 класа.

СЛИКЕ СА ЛОКАЦИЈЕ

Пристапна саобраћајница (регионални пут Р-1 2109 Шипово – Купрес)

Предметна локација

Пословно - производни објекти у окружењу

Најближи стамбени објекти у окружењу

Г) ОПИС ПРИРОДЕ И КОЛИЧИНЕ ПРЕДВИЂЕНИХ ЕМИСИЈА ИЗ ПОСТРОЈЕЊА У СВЕ ДИЈЕЛОВЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ (ВАЗДУХ, ВОДА, ЗЕМЉИШТЕ), ОДНОСНО ПРИКАЗ ВРСТЕ И КОЛИЧИНЕ ИСПУШТЕНИХ ГАСОВА, ВОДЕ И ДРУГИХ ОТПАДНИХ МАТЕРИЈА, ПО ТЕХНОЛОШКИМ ЦЈЕЛИНАМА, УКЉУЧУЈУЋИ ЕМИСИЈЕ У ВАЗДУХ, ИСПУШТЕЊЕ У ВОДУ И ЗЕМЉИШТЕ, БУКУ, ВИБРАЦИЈЕ, СВЈЕТЛОСТ, ТОПЛОТУ И ЗРАЧЕЊА (ЈОНИЗУЈУЋЕ И НЕЈОНИЗУЈУЋЕ), КАО И ИДЕНТИФИКАЦИЈУ ЗНАЧАЈНИХ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ И ЖИВИ СВИЈЕТ У ЦЈЕЛИНИ, КАО И ЗДРАВЉЕ ЉУДИ ЗА ВРИЈЕМЕ ИЗГРАДЊЕ, РЕДОВНОГ РАДА ПОСТРОЈЕЊА ИЛИ ОБАВЉАЊА АКТИВНОСТИ

ОПИС ПРИРОДЕ И КОЛИЧИНЕ ПРЕДВИЂЕНИХ ЕМИСИЈА ИЗ ПОСТРОЈЕЊА У СВЕ ДИЈЕЛОВЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Под појмом „**емисија**” подразумјева се директно или индиректно испуштање супстанци, отпадних вода, топлоте, мириса или буке, које производи један или више извора загађења, у ваздух, воду или земљиште.

Са предметне локације јављаће се:

- емисије са локације током изградње постројења и
- емисије на локацији током редовног рада постројења или обављања активности.

Емисије из предметног постројења се могу класификовати на сљедећи начин:

- емисија у ваздух;
- емисија у водна тијела;
- емисија у земљиште;
- емисија буке и
- емисија отпада.

Емисије на локацији током изградње постројења

Основни извори емисија и мјеста настанка загађења су:

- ❖ транспортна теретна возила и грађевинска механизација;
- ❖ грађевински материјал (бетон, камени агрегати, цемент, грађевинско жељезо, панели, лим, дијелови електроинсталација...).

Емисија у ваздух:

Током грађења и уклањања грађевинског отпада, до утицаја на ваздух може доћи као посљедица испуштања загађујућих материја у ваздух из теретних возила и грађевинске механизације, која су *Законом о заштити ваздуха* (“Службени гласник Републике Српске”, број 124/11, 46/17), дефинисана као покретни емисијски извори.

У ближој околини планираног објекта, у погледу утицаја на ваздух, најзначајнија може бити емисија прашине која је дијелом посљедица грађевинских радова (чишћење терена, ископавање, насипање и др.), а дијелом настаје дизањем прашине с тла усљед кретања грађевинских машина и возила.

Из уређаја за сагоријевање фосилних горива, усљед лошег сагоријевања погонских мотора и лошег квалитета горива, долази до повећане емисије CO, CO₂, SO₂, SO₃, NO, NO₂, NO₃, NH₄ и др. гасова који загађују ваздух. Уколико су, грађевинска механизација и транспортна возила технички исправна, од истих се не очекује прекогранична емисија загађујућих материја у ваздух.

У току рада се генерише прашина која има штетан утицај на животну средину. При вишим концентрацијама, прашина може узроковати сметње у очима, носу, грлу и дисајним путевима, а да при томе те сметње нису опасне. Прашина, ако у већој количини падне на лисну површину биљака, смањује фотосинтезу у истим. Уколико се, у току појаве прашине из наведених извора, врши редовно прскање површина на којима се иста јавља, не очекује се прекогранична емисија.

Емисија у водна тијела и земљиште:

До загађена водних тијела и земљишта долази услед: премјештање површинског слоја земљишта због планиране изградње објекта и смјештаја грађевинске механизације, расипања ископаног површински слој земљишта и грађевинског отпада насталог током транспорта и грађења, просипање отпадне воде од прања мјешалице за бетон, машина, алатки и посуда (креч, малтер) и изливање машинских уља или горива у водна тијела током допреме и отпреме материјала, грађења и монтаже тј. кориштењем теретних возила и грађевинске механизације.

Површински слој земљишта настао откопавањем (због изградње објекта и смјештаја грађевинске механизације) се благовремено одвози од стране извођача радова и збрињава у сагласности са надлежном комуналном службом. На тај начин се спречава његово расипање на локацији и спирање истог атмосферилијама. Ако се не поступи на наведени начин, односно ако се површински слој земљишта настао откопавањем не одвози благовремено са локације, исти ће бити подложен утицају атмосферилија, а самим тим имаће негативан утицај на квалитет живота у окружењу.

Уколико се у току грађења исправно поступа, не очекује се значајно расипање ископаног површинског слоја земљишта и грађевинског репроматеријала.

Дизел гориво је жућкасто браонкаста запаљива течност карактеристичног мириса. Не раствара се у води. Паре са ваздухом граде експлозивне смјесе.

Карактеристике дизел горива с обзиром на запаљивост и експлозивност пара

1. Хемијска формула	$C_n H_{2n} CH_{2n-6n}$
2. Агрегатно стање	Течност (према JUS-u Z.CO010)
3. Релативна густина у односу на воду	0.6
4. Релативна густина у односу на ваздух	2.5
5. Тачка паљења °C	40 (према JUS-u Z.CO010)
6. Средства за гашење пожара	Пјена, прах, CO ₂ , халони
7. Степен опасности при пожару за здравље	0 (према JUS-u Z.CO005)
8. Степен опасности при пожару у погледу запаљивости	2 (према JUS-u Z.CO005)
9. Температура самопаљења °C	350
10. Степен опасности при пожару од нестабилности (реактивности)	0 (према JUS-u Z.CO005)
11. Границе експлозивности – доња (vol %)	1,5
12. Границе експлозивности – горња (vol %)	7,6
13. Температура топљења °C	- 40
14. Температура кључања °C	80
15. Густина (kg/dm ³)	0,780-0,970
16. Растворљивост у води	не
17. МДК-радног простора (ppm)	25
18. Температурна класа	T ₃

Средства за подмазивање – мазива

Сирова нафта је основна сировина за добијање читавог низа различитих мазивих уља. То је у хемијском смислу, необично сложена мјешавина органских једињења, углавном угљоводоника. Из ње се дестилацијом добијају основне врсте мазива тзв. дестилати. Они се по својим особинама међусобно много разликују и највише зависе од хемијског састава сировина из којих се добијају и њихових физичких особина, метода и степена прераде и њиховог оплемењивања другим материјалима. Једна од подјела је на органска и неорганска средства за подмазивање. У органска мазива средства убрајамо: биљне и животињске масти и уља; минерална уља, водени раствор гликола, глицерина и сапуна; синтетичка мазива. У састав неорганских мазивих средстава улазе: графит, молибден-дисулфид, површински слојеви (неки метали нпр. олово и други).

Сирова нафта и нафтни деривати доводе до малформација (урођених поремећаја) и „акутно“ су смртоносни за рибе, или другим ријечима, убијају рибе брзо, при концентрацији од 4000 ppm. Уколико су грађевинска механизација и транспортна возила технички исправна, од истих се не очекује неконтролисаног изливања машинских уља или горива.

Емисије буке

На градилишту објекта може доћи до појаве буке и то из два извора: бука коју производи грађевинска механизација на градилишту (булдозери, ровокопачи, мјешалице за бетон и сл.) и бука коју производе транспортна средства (камиони - приколичари, кипери и сл.) приликом кретања и истовара материјала.

Бука утиче на човјека физички, психички и социјално, па тако може изазвати: оштећење слуха, сметње при комуникацији, узнемиравање, умор и слабији рад.

Уколико се у току рада користи модерна и исправна механизација, а радови изводе у одређеним временским интервалима, према прописима и стандардима, биће знатно смањен утицај буке на животну средину.

Емисије отпада

Током грађења објекта настајаће различите врсте отпада (отпадна уља, различита амбалажа, остаци грађевинског материјала, мијешани комунални отпад...).

Отпад је сложен и хетероген материјал који настаје активностима у току изградње предметног објекта.

Грађевински отпад од ископа земљишта је инертног карактера и може се употријебити у корисне сврхе (хумусни слој за побољшање и уређење обрадивих пољопривредних површина, док се дубљи слој ископа може користити за разне нивелације земљишта).

Отпад од грађевинског материјала је према својим карактеристикама, незнатне штетности по животну средину и такође се може користити за разне нивелације земљишта.

Неконтролисано расипање различите амбалаже и мијешаног комуналног отпада може бити штетно по животну средину у смислу визуелног изгледа, док пластична амбалажа, због дугог вијека распада штетно утиче на биљни свијет.

Према томе, у току изградње објекта на предметној локацији у складу са Правилником о категоријама, испитивању и класификацији отпада ("Службени гласник Републике Српске", број 19/15, 79/18) могу се очекивати сљедеће врсте отпада:

Категорије отпада које се јављају током изградње

Шифра	Назив
13 02 06*	синтетичка моторна уља, уља за мјењаче и подмазивање
13 03 06*	минерална хлорована уља за изолацију и пренос топлоте другачија од оних наведених у 13 03 01*
17 05 04	земља и камен другачији од оних наведених у 17 05 03
17 02 01	дрво
17 02 02	стакло
17 02 03	пластика
20 01 01	папир и картон

НАПОМЕНА: Врсте отпада означене звјездицом (*) означавају врсте опасног отпада који морају збрињавати овлаштена предузећа за збрињавање опасног отпада

Правилно сакупљање и збрињавање од стране овлаштених предузећа различитих врста отпада насталих током грађења објекта, спријечиће њихов негативан утицај на животну средину.

Емисије на локацији током редовног рада постројења или обављања активности

Основни извори емисија и мјеста настанка загађења из пословног објекта су:

- ❖ технолошка опрема;
- ❖ систем за вентилацију објекта;
- ❖ технолошка санитарна и фекална канализација;
- ❖ отпад који се јавља у процесу рада производних објекта.

Емисија у ваздух

У току рада предметних објекта може доћи до загађивања атмосфере од продуката сагоријевања моторних возила која долазе на манипулативни плато предметне локације. Као потенцијални загађивачи атмосфере могу се јавити и отпадни продукти интензивних метаболичких процеса код носилца у виду гасовите фазе. Такође, може доћи до загађења ваздуха од рада котловнице, односно емисије гасова из димњака котловнице.

Загађивање атмосфере од продуката сагоријевања моторних возила која долазе на манипулативни плато пословног објекта, може доћи услед лошег сагорјевања погонских мотора и лошег квалитета горива у моторним возилима, у виду емисије CO, CO₂, SO₂, SO₃, NO, NO₂, NO₃, NH₄ и других гасова који загађују ваздух. На предметној локацији се не очекује велик интензитет саобраћаја, што значи да се очекује и минимална емисија штетних гасова из погонских мотора моторних возила.

За вријеме прозрачивања фарме долази до емисије у атмосферу угљен диоксида (CO₂) и водене паре, те прашине и амонијака (NH₃).

Прашина се састоји од ситних честица хране и паперја. Ти продукти се путем вентилације емитују у околну атмосферу, али у врло ниским концентрацијама, те не могу штетно утицати на атмосферу, а исто тако и на биосферу, укључивши и пољопривредну дјелатност односно пољопривредне производе.

Сам процес рада фарме захтјева употребу система за вентилацију простора, гдје, приликом прозрачивања, долази до емисија прашине и амонијака у

атмосферу те, угљен диоксида и водене паре насталих издисањем носилга. Примјењеним системом вентилације, одржава се оптимална влага у објекту, која спријечава настајање прашине или се постиже разрјеђење честица прашине до те мјере, да она нема утицаја прије свега на здравље носилга, а нити представља значајан фактор за микроклиму у објекту нити изван њега.

Савремени систем вентилације у фарми носилга спријечава концентрисање штетних гасова унутар објекта, који се, од стране ветеринара и кооперанта – клаонице, повременим мјерењима контролишу.

Разградњом кокошијег ђубра настају различити гасови (амонијак, сумпороводик и др.). Ти гасови имају неугодне мирисе, а могу изазвати и оштећења код људи и животиња који су им дуго изложени. Неугодни мириси настали разградњом ђубра се шире на велике удаљености.

Појава неугодних мириса је присутна нарочито за вријеме љетних мјесеци и приликом чишћења фарме, чији интензитет зависи од процеса микробиолошке разградње органске материје и временских прилика.

Локација на којој се налазе предметни објекти је погодна, јер у ближој околини нема густо насељених стамбених објеката тако да је негативан ефекат ових појава умањен.

Котао мањег капацитета који ће инвеститор инсталисати на предметној фарми користиће се за загријавање пословног објекта управе на локацији. Као енергент ће се користити пелет, чијим сагорјевањем настаје CO₂ и водена пара, који се воде кроз димњак и испуштају у атмосферу.

Емисије у водна тијела

До утицаја на воде може доћи у случају: неодговарајућег управљања са кокошијим ђубривом, неконтролисано одвођење санитарних и фекалних отпадних вода, технолошких отпадних вода из објеката, атмосферских отпадних вода са манипулативних површина, као и неконтролисано истицања садржаја из сепаратора уља и воде, септичке јаме и процједних вода са површине намјењене за складиштење кокошијег ђубрив - лагуне и збрињавање отпадне воде из дезобаријера.

Такође, неправилно извођења чишћења, односно санитације фарме носилга прије увођења новог турнуса, као и неконтролисано одбацивања продукваног комуналног отпада, органског, опасног и неопасног отпада, такође може утицати на воде.

На наведеном подручју не постоји изграђена јавна канализациона мрежа.

Атмосферске отпадне воде са кровних површина, као незагађене, одводиће се ван локације и испуштати у природни реципијент не мијешајући се са технолошким отпадним водама и отпадним водама са манипулативних површина.

Атмосферске отпадне воде са асфалтираних манипулативних површина прије испуштања у крајњи реципијент одводиће се у сепараторе уља и масти (таложник) ради пречишћавања. Након одговарајућег третмана и пречишћавања отпадне воде ће се испуштати на околни терен, односно у природни реципијент. Технолошке отпадне воде настале током прања објеката за држање кока носилга на крају производног циклуса одводиће се у водонепропусну бетонску лагуну - простор за прикупљање и складиштење кокшијег ђубрива.

Лагуна мора бити водонепропусна (хоризонтално и вертикално изолована од вањских утицаја) и наткривена како не би долазило до натапања ђубрива атмосферилијама и стварања процједа.

На крају турнуса објект се претходно прво ручно очисти, па се тек онда врши његово прање и дезинфекција. Количина отпадних вода које се јављају при прању и чишћењу објекта на крају турнуса износиће око 14 м³.

Објекти се никада неће празнити у исто вријеме већ појединачно, тако да је лагуна у коју ће се одводити отпадне воде од прања објекта за узгој кока носилга величином сасвим довољна да прихвати исте. Лагуна се планира изградити са задње стране хала, отприлике иза треће хале на травнатој површини уз кружну саобраћајницу.

Као дезинфекциона средства користе се VIRKON, VIROCID, калијум перманганат и друга средства и иста се мијењају због брзог привикавања бактерија на једно дезинфекционо средство.

Правилним одвођењем насталих отпадних вода, редовним одржавањем лагуне, сепатора уља и масти, септичке јаме, сабирних канала и сливника на манипулативном платоу, као и правилним сакупљањем и збрињавањем насталог отпада спријечиће се загађивање водних тијела.

Само пречишћене отпадне воде смију се упустити у крајњи реципијент у складу са граничним вриједностима прописаним Правилником о условима испуштања отпадних вода у површинске воде („Службени гласник Републике Српске“, број 44/01).

Емисије у земљиште

Код земљишта као основног природног елемента, посебно треба истаћи да земљиште као сложени еколошки систем реагује на врло мале промјене, у ком смислу долази и до деградације његових основних карактеристика. Посебна чињеница нам намеће обавезу да се за сваки конкретан случај истражи број могућих утицаја, који се могу систематизовати у двије основне групе:

- загађења земљишта и
- деградација земљишта.

До загађења и деградације земљишта, на локацији може доћи и услед неправилног третмана са отпадом који ће се продуковати у току рада предметних објеката.

Кориштење насталог кокошјег ђубрива на непрописан начин утицало би на прекомјерно онечишћење земљишта, а посредно и подземних вода нитратима односно азотом. Наиме, нитрати се добро растварају у води, те превелике количине нитрата у земљишту не могу искористити пољопривредне културе, него се они испиру из земљишта и на тај начин могу узроковати онечишћење и подземних вода. Такође, загађивање земљишта може настати и услед неконтролисаног цурења технолошких отпадних вода насталих приликом прања објеката и санитарних и фекалних отпадних вода.

До загађења и деградације земљишта може доћи и од мијешаног комуналног отпада који настаје као последица боравка радника на фарми.

Редовним одржавањем лагуне, сепаратора уља и масти, септичке јаме, сабирних канала и сливника на манипулативном платоу, као и правилним сакупљањем и збрињавањем насталог отпада спријечиће се загађивање земљишта.

Емисија буке

Бука која ће настајати на предметној локацији може потицати од: динамике возила која ће долазити на предметну локацију, од држања носилга, као извора буке у затвореним просторима, рада система вентилације - уграђених аксијалних вентилатор, рада агрегата,...

Бука утиче на човјека физички, психички и социјално, па тако може изазвати: оштећење слуха, сметње при комуникацији, узнемиравање, умор и слабији рад. Не очекује се значајан утицај буке која ће настајати на локацији на животну средину, из сљедећих разлога:

- релативно је мала динамика долазака и одлазака возила на локацију фарме (возила радника на фарми, повремено возила ветеринарске службе, возила службе за одвоз отпада анималног поријекла, те возила служби за одвоз осталих врста отпада, возила за допрему хране, возила за довоз носилга, возила за одвоз конзумних јаја и носилга на клање након завршетка турнуса);
- држање носилга, као извора буке у затвореним просторима - објекту за коке носилге,
- систем вентилације – исправни вентилатори са минималном буком у раду,
- агрегата који ће се ријетко укључивати (само у случају прекида струје из НН мреже).

Појачани ниво буке очекује се само у случају кварова вентилатора-истрошени лежајеви и током довоза кока носилга на предметну локацију на почетку турнуса и одвоза истих на клање на крају турнуса, али због смјештаја (локације) фарме, за очекивати је да бука неће прелазити дозвољене нивое исте у животној средини.

Емисија отпада

Настајање отпада везано је за сам процес рада предметних објеката. Отпад који се јавља на предметној локацији, можемо раздвојити на:

- органски отпад (ситно перје, угинула живина, отпад од хране, полупана и шкарт јаја и кокошије ђубриво које се јавља при изђубравању објеката);
- опасан отпад од лијечења и превенције кока носилга, употребљени апсорбенс или замашћене крпе у случају исцуривања уља из агрегата, амбалажа која садржи остатке опасаног отпада);
- амбалажни отпад;
- мијешани комунални отпад - кућни, комерцијални и неопасан отпад из објекта;
- садржај из сепаратора уља и масти и муљ из септичке јаме.

Из планираног предметног објекта, према опису послова који се врше у њему, у складу са Правилником о категоријама, испитивању и класификацији отпада („Службени гласник Републике Српске”, број 19/15, 79/18), могу се очекивати сљедеће врсте отпада:

Табела - Категорије отпада које ће се јављати на предметној локацији

ШИФРА	НАЗИВ
02 01 01	муљевидни прања и чишћења
02 01 02	отпадна животињска ткива
02 03 04	материјали неподобни за јело или обраду
02 01 06	животињски фецес, урин и ђубриво (укључујући и отпадну сламу), течни отпад, сакупљен одвојено и третиран ван мјеста настајања
13 05 01*	чврсте материје из пјесколова и сепаратора уље/вода

13 05 02*	муљевии из сепаратора уље/вода
15 01 01	папирна и картонска амбалажа
15 01 02	пластична амбалажа
15 01 03	дрвена амбалажа
15 01 04	метална амбалажа
15 02 02*	апсорбенти, филтерски материјали (укључујући филтере за уље који нису другачије спецификовани), крпе за брисање, заштитна одјећа, који су контаминирани опасним супстанцама
15 02 03	апсорбенти, филтерски материјали, крпе за брисање и заштитна одјећа другачији од оних наведених у 15 02 02
18 02 02*	отпади чије сакупљање и одлагање подлијеже посебним захтјевима због спречавања инфекције
18 02 03	отпади чије сакупљање и одлагање не подлијеже посебним захтјевима
18 02 05*	хемикалије које се састоје од опасних супстанци или садрже опасне супстанце
20 03 01	мијешани комунални отпад
20 03 04	муљевии од септичких јама

НАПОМЕНА: Врсте отпада означене звјездицом (*) означавају врсте опасног отпада који морају збрињавати овлаштена предузећа за збрињавање опасног отпада

Органски отпад настаје приликом редовног чишћења објеката, док су коке у фарми нужно је редовно уклањати лешине, расуту храну и кокошије ђубриво. Велика количина органског отпада настаје и током чишћења објеката након турнуса.

Изђубравање из објеката је аутоматско, транспортерима са бесконачним тракама, на тракторске приколице, које одвозе ђубар до одговарајуће површине – лагуне. С обзиром да ће се на предметној локацији налазити три објеката са по 15.000 кока носилга, укупан капацитет износиће 45.000 кока носилга по турнусу, настаће велика количина кокошијег ђубрива (око 300 t годишње), потребно је придржавати се основних принципа добре пољопривредне праксе у коришћењу ђубрива („Службени гласник Републике Српске“ број: 25/14).

Пошто нема властитог земљишта да би могао кокошије ђубриво извозити на исто, Инвеститор планира кокошије ђубриво продавати заинтересованим купцима, као што то и сад чини.

Органски отпад (ситно перје, отпад од хране, полупана и шкарт јаја) такође ће се одлагати у лагуну.

Као отпад на фарми кока носилга јављају се угинуле коке носилге. Лешеви угинулих животиња могу представљати опасност по животну средину као и извор заразе, стога се одлагање евентуално угинулих животиња мора обављати уз сарадњу са санитарним и ветеринарским службама. Заразе и угинућа од болести су ријетке. Толерантан проценат угинућа је 2-5%. Уз примјену свих зоотехничких мјера тај проценат се може свести на 0,1-0,5%. Сав анимални отпад ће се збрињавати уз сарадњу са комуналним предузећем. (који Инвеститор треба склопити), а обавеза инвеститора је привремено ускладиштавање у специјалној посуди до тренутка преузимања од стране поменутог предузећа.

Опасан отпад је отпад који, по свом поријеклу, саставу или концентрацији опасних материја може проузроковати опасност по животну средину и здравље људи и има најмање једну од опасних карактеристика утврђених посебним прописима, укључујући и амбалажу у коју је опасан отпад био или јесте упакован.

Медицински отпад који настаје од лијечења и превенције болести зврињаваће се у договору са ветеринарском службом. Ветеринар ће сву употребљену опрему - лијекове, вакцине и сл. односити са собом и збрињава у складу са прописима. Инвеститор треба склопити уговор о пружању ветеринарских услуга са надлежном ветеринарском станицом.

За збрињавање опасног отпада (садржај из сепаратора уља и масти, употребљени апсорбенс или замашћене крпе у случају исцуривања уља из агрегата), Инвеститор треба склопити уговор са овлашћеним предузећем или организацијом за збрињавање ове врсте отпада.

Комунални отпад из предметног објекта је неопасан отпад, састава сличан отпаду из домаћинства. Сав чврсти комунални отпад сакупљаће се у контејнеру, који ће се налазити на предметној локацији. За одвоз комуналног отпада и пражњење септичке јаме Инвеститор треба склопити уговор са надлежним комуналним предузећем.

Напомена:

У току редовног рада постројења или обављања активности не очекују се емисије свјетлости, топлоте и зрачења (јонизујуће и нејонизујуће) у животну средину.

ИДЕНТИФИКАЦИЈУ ЗНАЧАЈНИХ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ И ЖИВИ СВИЈЕТ У ЦЈЕЛИНИ

Могући утицаји постројења на флору и фауну

Имајући у виду чињеницу, да на предметном земљишту, сусједним парцелама и у непосредном окружењу нема изграђених објеката, могу се очекивати значајнији утицаји предметног постројења на флору и фауну током изградње, а мање током експлоатације. Дивљач (фауна) ће највјеројатније избјегавати предметно подручје због повећаног нивоа буке и присуства људи.

Могући утицај постројења на здравље становништва

Обзиром да се најближи индивидуални стамбени објекти, који су лоцирани у оквиру села и заселака на сјеверној и јужној страни, на удаљености од 350 m и више од предметне локације, не очекује се значајан утицај на становништво, кад су у питању емисије из истог.

Могући утицаји на околину по престанку рада или након затварања предузећа

Током уклањања објеката постројења, могу се јавити негативни утицаји на околину услјед рушења тврдо грађених објеката.

Такође ће се јавити и отпад настао као посљедица рушења. Непоступање с тим отпадом на начин предвиђен законским прописима довело би до негативних утицаја на околину.

Д) ОПИС ПРЕДЛОЖЕНИХ МЈЕРА, ТЕХНОЛОГИЈА И ДРУГИХ ТЕХНИКА ЗА СПРЕЧАВАЊЕ, СМАЊИВАЊЕ, УБЛАЖАВАЊЕ ИЛИ САНАЦИЈУ ШТЕТНИХ УТИЦАЈУ НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ, ПРОПИСАНЕ ОВИМ ЗАКОНОМ И ДРУГИМ ПРОПИСИМА, ТРЕТМАН И УПРАВЉАЊЕ ОТПАДОМ И УПРАВЉАЊЕ НУСПРОИЗВОДИМА, КАО И МЈЕРЕ У СЛУЧАЈУ ИНЦИДЕНТНИХ СИТУАЦИЈА

На основу процјене угрожености земље, ваздуха и околних водених ресурса, имајући првенствено у виду локацију објекта, његову намјену, физичко-хемијске особине материјала са којима се манипулише у објекту, те могућности инцидентних ситуација, потребно је предвидјети максимално могуће мјере заштите природне средине у непосредној околини. Инвеститор је дужан да током рада и престанка рада наведеног постројења, а у складу са Доказима, примијени мјере ублажавања негативних утицаја на животну средину и мониторинг емисија, а посебно мјере које слиједе.

Мјере заштите животне средине:

Инвеститор је дужан да током рада и престанка рада предметне фарме, испуни опште услове заштите животне средине, на начин тако да:

- Улазак на фарму мора бити под надзором, особама које нису запослене на фарми максимално редуковати.
- Забрањено је држање више од једне врсте животиња унутар истог објекта на фарми.
- Пажљиво руковати храном и квасити манипулативни плато водом у сушном период ради заштите од прашине при манипулацији са храном и прашине од транспортних возила.
- Користити аутоматски систем храњења, оклопљене додаваче хране и системе доставе ради спречавања подизања прашине од хране.
- Силосе за храну користити на начин да се храна не расипа и да тако не мами птице и глодаре.
- Отвори за вентилацију на објектима фарме морају имати гумене заптиваче и квалитетну заптивеност.
- Инвеститор је дужан проводити сталан хигијенски и здравствени ветеринарски надзор како не би дошло до појаве болести које су преносиве на људе (зоонозе).
- Редовно проводити дезинфекцију, дезинсекцију и дератизацију објекта.
- За прање се може користити вода која не задовољава стандарде воде за пиће.
- Извршити чишћење производног објекта по завршетку турнуса и изношење ђубрива на властите парцеле или испоручити другим лицима ради кориштења у ђубрењу пољопривредних површина.
- Редовно вршити отпремање стајњака на пољопривредно земљиште. Његово растурање по земљишту обављати по хладном времену и без вјетрова, и одмах га заоравати.
- Користити уређаје и опрему које не емитују повећани ниво буке и звучном изолацијом извора буке или објекта спријечити њено ширење у животну средину.
- Изградити ограду и формирати зелени појас по граници предметне парцеле, у циљу спречавања ширења непријатних мириса; као и на слободним површинама.

Мјере превенције за свођење употребе сировине, воде и енергије на минимум:

- Приликом набавке опреме за рад вршити одабир опреме којом ће се осигурати: оптимална потрошња сировина и енергије, минималан ниво емисија и правилан рад и одржавање.
- Вршити редован ремонт и одржавање опреме на локацији.
- Редовно контролисати и одржавати систем за напајање и храњење с циљем смањења просипања воде и хране по производном објекту.
- Електричне инсталације у објекту редовно контролисати, а за агрегат на нафту обезбиједити довољне количине резервног горива.
- У производним објектима смањити потрошњу енергије кориштењем природне вентилације гдје је то могуће, избежавати застоје у вентилацијском систему честим инспекцијама и чишћењем цијеви и вентилатора; користити свјетилке и другу расвјету које троше мало енергије.
- Вршити редовну вакцинацију и превенцију болести с циљем одржавања оптималног здравственог стања производне цјелине.
- Сваки случај угинућа или појаве болести неопходно је пријавити ветеринарској служби.
- Кооперанти, као и друга службена лица која улазе у објекат (ветеринар, технолог, механичар и сл.), при уласку у објекат морају прелазити преко дезобаријере, прати руке у дезинфицијенсу, скинути спољну одјећу и обућу и обући посебну радну одјећу, која служи само за рад у производном дијелу објекта,
- Приступ кругу објекта фарме кока носилца треба забранити незапосленим особама.
- Знакове забране истакнути на видљивим мјестима.

Мјере за смањење емисије током изградње постројења

Мјере смањења емисија у ваздух:

- Код организовања градилишта и извођења радова у току изградње користити савремену праксу и средства, те предвидјети кориштење технички исправне уређаја, возила и постројења која су, према европским стандардима, класификована у категорију са минималним утицајем на околину.
- У току извођења радова на изградњи објекта као енергент за грађевинске машине користити нискосумпорна горива, код којих је садржај сумпора испод 1%.
- У току грађења примјенити све мјере на смањењу концентрације прашине у ваздуху.
- Приликом утовара ископаног материјала у сушном периоду потребно је квашење (поступак орошавања водом) да би се постигла његова влажност од 6% и издвајање прашине свело на минимум.
- Приступне и друге градилишне путеве потребно је редовно одржавати и квасити водом и то 2 до 4 пута у току дана уколико је подлога земљана са хабајућим слојем пијеска. Такође при изградњи приступних путева водити рачуна о томе да се што је могуће мање наруши изглед околине.

Мјере смањења негативног утицаја на воде и земљиште:

- Забрањена је дистрибуција горива на предметном локалитету, због

могућности загађења животне средине (земљишта и воде).

- На предметној локацији потребно је поставити посуду за адсорбенс (пиљевина, пијесак, екопор) у случају просипања нафте и нафтних деривата.
- Отпад настао упијањем нафте и нафтних деривата посебно одлагати и третирати као опасан отпад по уговору са овлашћеним предузећем.
- Површински слој земљишта настао откопавањем (због изградње објекта и смјештаја грађевинске механизације) благовремено одвозити и збрињавати у сагласности са надлежном комуналном службом. На тај начин се спречава његово расипање на локацији и спирање истог атмосферилијама.
- Вишак грађевинског материјала након изградње предметног постројења, не смије се истресати у водотоке, нити на околно земљиште, већ га благовремено одвозити и збрињавати у сагласности са надлежном комуналном службом. На тај начин се спречава његово расипање на локацији и спирање истог атмосферилијама.
- Површине на локацији редовно чистити и одржавати уредним.
- Прање и одржавање радне механизације не обављати на предметној локацији, већ на дефинисаном мјесту гдје је омогућено контролисано прихватање отпадних вода од прања и таложње суспендованих честица из истих.
- Обавезно се придржавати смјерница и услова који су дати у Рјешењу о водопривредној сагласности.
- Ефикасно планирање и спровођење мјера заштите вода и земљишта неопходно је спроводити већ кроз фазу пројектовања, примјеном одговарајућих рјешења, којим ће се штетни утицаји свести у законски прописане норме и на тај начин сачувати и поправити еколошки капацитет животне средине у наредним фазама градње и експлоатације овог објекта.

Мјере заштите од буке:

- Грађевинске радове у току којих би се јављала повишена бука, изводити у одређеним временским интервалима, према прописима и стандардима.
- Забранили коришћење грађевинских машина у ноћном периоду и ограничити их на радне сате и дане у седмици.
- У случају да ниво буке прекорачи дозвољене вриједности, забранити кориштење механизације која производи недозвољену буку, односно користити модерну и исправну механизацију.

Мјере за спречавање/смањење настанка отпада уз мјере управљања отпадом:

- Депоновати сав материјал од скидања природног покрива земљишта на предвиђено мјесто у склопу градилишта и исти заштитити од појаве ерозије изазване водом или вјетром.
- Дефинисати локацију депоновања материјала потребног за изградњу (обавеза извођача грађевинских радова прије почетка градње), а по завршеној изградњи исти уклонити.
- Пројектом утврдити локацију депоновања комуналног и грађевинског отпада, током извођења грађевинских радова.
- Површински (хумусни) слој земљишта скинут са површине предметне локације прије извођења грађевинских радова употријебити за затрављивање слободних површина унутар локације.
- Сав отпад који настаје током изградње предметног објекта прикупљати у

намјенске посуде/контејнера, смјештене на чврстој подлози, спријечити расипање отпада и збрињавати га од стране овлашћене институције.

Мјере заштите за спречавање/смањивање штетних утицаја на флору и фауну:

- Користити технички исправну грађевинску механизацију са што мањим степеном емисије штетних продуката сагоријевања, буке и вибрација, а у циљу заштите околне фауне и њеног што мањег узнемиравања.
- Омогућити максималну заштиту животне средине организацијом градилишта и фазним начином доградње фарме.
- Извршити планирање приступних путева за механизацију прије почетка изградње, као и одлагалишна мјеста на локалитетима гдје ће проузроковати најмању штету за биљни покров.
- Након завршетка радова санирати приступне путеве, привремена паркиралишта механизације и опреме, те уклонити вишак грађевинског и отпадног материјала са ширег простора око фарме.
- Ограничити кретање грађевинских машина, механизације и транспортних средстава искључиво у простору одобреном по Главном пројекту, а у циљу заштите вегетације.

Мјере за смањење емисије током употребе постројења

Мјере смањења емисија у ваздух:

- Користити технички исправне уређаје и опрему како би се смањиле емисије загађујућих материја у ваздух и спријечили инциденти.
- За довоз сировина и одвоз готових производа обезбиједити технички исправна транспортна средства која користе ниско сумпорна горива код којих је садржај сумпора испод 1%.
- Забранили рад мотора транспортних возила приликом утовара јаја, кока носилца, неопасног и опасног отпада или истовара сточне хране, сламе, у кругу фарме, у циљу смањења емисије продуката сагоријевања из транспортних средстава.
- Емисије прашине приликом довоза сточне хране, довоза и одвоза кока носилца и одвоза јаја, свести на најмању могућу мјеру спроводећи следеће мјере: полијевање водом манипулативног простора, пажљиво манипулисање возилима, провјера исправности и заптивености система за пуњење и пражњење силоса за храну, провјера исправности филтера на одушној цијеви из силоса.
- Све манипулативне површине око објекта фарме прописно уредити (асфалтирати или бетонирати) и редовно их одржавати и чистити.
- За спречавање евентуалног подизања прашине и ширења изван предметне парцеле, односно њену елиминацију у кругу предузећа користе се различите методе, а у конкретном случају вршити редовно прање манипулативних површина и паркинга, нарочито у љетном периоду, да би се онемогућило прекомјерно стварање и дизање прашине.
- Осигурати квалитетну вентилацију која мора бити темељена на следећим принципима: извлачење штетних гасова из перадарника, увођење свјежег ваздуха у перадарнике, одржавање одговарајуће температуре простора за држање кока носилца, без обзира на вањску температуру.
- Вршити сталну контролу и обезбиједити одговарајуће микроклиматске услове у објекту за узгој кока носилца обезбиједиће да емисије непријатних мириса из објекта буде сведена на минимум.

- Уградити филтерски систем у вентилаторе како би се спријечило ширење микроорганизама и непријатних мириса у вањску средину. Смањење интензитета неугодних мириса (снижава концентрацију NH₃ и CO₂) може се постоћи посипањем зеолитског препарата по поду фарме.
- Провести мјерење имисије амонијака, на одабраној локацији према најближим стамбеним објектима, у току рада фарме, узимајући у обзир ружу вјетрова, како би се оцјенио могући утицај фарме за коке носилге.
- Стално проводити хигијенски и здравствени надзор како не би дошло до појаве болести које су преносиве на људе (зоонозе).
- По завршеном турнусу извршити дезинфекцију, дезинсекцију и дератизацију објекта. Као дезинфекциона средства користити искључиво средство са дозвољене листе хемикалија, набављена од овлашћене институције за производњу и промет истих.
- Обезбиједити надзор над правилном манипулацијом кокошијим ђубривом приликом његовог транспорта, односно превоз вршити намјенским возилима која омогућавају прекривање терета, у циљу спречавања ширења емисија непријатног мириса у ваздух.
- У циљу смањење емисије непријатних мириса у ваздух, ђубрење вршити током повољних временских прилика на пољопривредним површинама када спушта се ниво неугодног мириса на мјеру прихватљивију за околину. Односно, најбољи временски услови владају кад се ваздух мијеша високо изнад тла, тј. кад су типични сунчани и вјетровити дани с облачним и вјетровитим ноћима.
- Формирати зелени појас на граничним дијеловима предметне парцеле и око простора - лагуне за депоновања кокшијег ђубрива, у циљу спречавања ширења непријатних мириса.

Мјере смањења негативног утицаја на воде:

- Атмосферске отпадне воде са кровних површина, као незагађене, одводити се ван локације и испуштати у природни реципијент не мијешајући се са технолошким отпадним водама и отпадним водама са манипулативних површина.
- Атмосферске отпадне воде са асфалтираних манипулативних површина прије испуштања у крајњи реципијент одводити до сепаратора уља и масти (таложник) ради пречишћавања. Након одговарајућег третмана и пречишћавања отпадне воде испуштати на околни терен, односно у природни реципијент.
- Одржавати систем за прикупљање атмосферских вода са манипулативних површина око предметног објекта.
- Санитарне и фекалне отпадне воде из пословног објекта одводити фекалном канализационом мрежом у постојећу непреливну септичку јаму, која по конструкцији мора одговарати захтјевима Правилника о третману и одводњи отпадних вода за подручје градова и насеља гдје нема јавне канализације („Службени гласник Републике Српске“, број 68/01). Септичка јама треба да буде у складу са хигијенским принципима дво- или трокоморног типа за аеробну и анаеробну оксидацију/ путрефакцију са редовним пражњењем затвореног типа због потенцијалних епидемиолошких ризика у настанку обољења.
- Отпадне онечишћене воде из објекта фарме (од прања објекта) на крају производног циклуса, одводити у површину (лагуну) намјењену за складиштење кокошијег ђубрива, коју је потребно прије тога очистити од

кокошијег ђубрива.

- Управљање површинским и отпадним водама (нарочито са дезинфицијенсом) вршити на законом прописан начин како би се спријечило загађење водотокова, подземних вода и изворишта воде за пиће.
- Транспорт садржаја из лагуне изводити тако да се искључи свака могућност просипања по саобраћајницама и манипулативном простору, а њен садржај одлагати на пољопривредно земљиште, што је еколошки прихватљиво рјешење.
- Спријечити загађење подземних и површинских вода испирањем нитрата из стајњака његовим правилним складиштењем на водонепропусној подлози као и правилном примјеном на пољопривредним површинама, а у складу са Nitratnom direktivom (Council Directive 91/676/ЕЕС).
- Простор у коме је смјештен агрегат одржавати уредним, редовно контролисати евентуално просуте количине уља у металној тањи испод агрегата, а исте покупити упијајућим адсорбенсом (пиљевина, крпа).
- Строго се забрањује депоновање, одлагање и складиштење било које врсте отпадних материја на локацији и око ње у циљу превенције микробиолошке контаминације подземних вода или воде за пиће индивидуалних водоопскрбних објекта оближњих мјеста.
- Водити евиденцију о одржавању септичке јаме, сепаратора уља и масти и лагуне (датум и вријеме чишћења, количина очишћеног садржаја, име, презиме и потпис одговорног лица за чишћење и име, презиме и потпис лица који је извршило чишћење).
- Ризик од загађења површинских и подземних вода спријечити предузимањем мјера у складу са Правилником о условима испуштања отпадних вода у површинске воде ("Службени гласник РС", број 44/01). Уколико експлоатацијом и функционисањем предметног објекта дође до промјене природног режима вода, а то проузрокује штете било каквог карактера инвеститор је обавезан да узроке уклони, а штету надокнади.
- Корисник водопривредне дозволе је обавезан да доставља извјештаје о количинама искоришћене воде и заштите вода од загађења (ПВН-2 и ПВН-3 образац) како је то прописано Уредбом о начину, поступку и роковима обрачунавања и плаћања посебних водних накнада ("Службени гласник РС", број 53/11) и Правилником о начину и методама одређивања степена загађености отпадних вода као основице за утврђивање водне накнаде ("Службени гласник РС", број 79/11).
- Израдити план чишћења, одржавања и дезинфекције, упознати извођаче и извршити обуку носица активности о строгим хигијенским принципима.
- Послове дезинфекције на фарми смију обављати само правне и/или физичке особе које посједују рјешење Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде.
- При провођењу здравствених и хигијенско - санитарних мјера на фарми користити само одобрена и дозвољена средства уз надзор надлежног ветеринарског уреда.
- У складу са Законом о ветеринарству („Службени гласник РС“, број 75/17), средства за дезинфекцију морају се користити на начин да не загађују околину.
- На улазу на предметну локацију фарме изградити пјешачку и колску деозо баријеру у складу са Правилником о заштити животиња за држање и условима које морају да испуњавају објекти за држање животиња

(„Службени гласник РС“, број 93/12).

- Садржај из дезобаријере повремено чистити и одлагати у септичку јаму.
- Вода која се користи за напајање кока носилга треба одговарати одредбама Правилника о здравственој исправности воде намјењене људској потрошњи („Службени гласник Републике Српске“, број 88/17).
- Обавезно се придржавати смјерница и услова који су дати у Рјешењу о водној дозволи.

Мјере смањења негативног утицаја на земљиште

Све мјере прописане за смањења негативног утицаја на воде се односе и на земљиште. Поред тога потребно је придржавати се и сљедећих мјера:

- Имајући у виду да се приликом узгоја и боравка кока носилга на фарми, приликом изђубривања настају велике количине кокошијег високоенергетског отпада у чврстом стању, неопходно је да, корисник ђубрива направи *План кориштења и примјене кокошјег ђубрива* који треба бити у складу с одредбама *Nitratne direktive 91/676/ЕЕС*, *Aneks III*, с обзиром на максималну дозвољену количину аплицираног азота (N) животињског поријекла по хектару пољопривредне површине која износи 170 kg N/ha годишње. Изузетак је да се у прве четири године примјене може се аплицирати 210 kg N/ha годишње.
- Није допуштена примјена стајњака: на 100-200 m удаљености од водоцрпилишта; на 25 m удаљености од бунара; на 20 m удаљености од језера; на 5 m удаљености од осталих водених токова; на нагнутим теренима гдје се сливају са површине; на нагнутим теренима уз водотокове, с нагибом већим од 10% на удаљености мањој од 10 m од водених токова.
- Такође, потребно је направити упуства за правилну примјену овог веома корисног отпада, нарочито у случајевима када се ова врста отпада даје трећим лицима за употребу на њиховим ораницама.
- У циљу смањења губитка азота испирањем и испаравањем не препоручује се ђубрење стајњаком на пољопривредним површинама у периоду од 1. маја до 1. септембра.
- Носилац захвата је дужан осигурати довољну површину пољопривредног земљишта за примјену произведеног кокошјег ђубрива, а према *Nitratne direktive 91/676/ЕЕС*.
- Уколико носилац захвата нема довољних површина под пољопривредним културама, дужан је склопити уговоре с трећом страном која је у посједу пољопривредних површина о примјени кокошјег ђубрива на тим површинама или осигурати продају/предају истог за друге дозвољене намјене.
- Имајући у виду да ће током узгоја кока носилга настати већа количина кокошијег ђубрива потребно је придржавати се основних принципа добре пољопривредне праксе у коришћењу истог („Службени гласник Републике Српске“, број 26/14).
- Пројектном документацијом, мора се предвидјети изградња одговарајуће површине (лагуне) довољне за складиштење кокошијег ђубрива. Ова површина (лагуна) мора бити водонепропусна (хоризонтално и вертикално изолована од вањских утицаја) и наткривена како не би долазило до натапања ђубрива атмосферилијама и стварања процједа. У исту ће се одводити и отпадне воде од прања објеката на крају производног циклуса.

- Уколико Инвеститор неће сам користити кокошије ђубриво на пољопривредне површине, обавезан је упознати своје уговорне партнере са наведеним препорукама о правилној употреби кокошјег ђубрива на пољопривредним површинама.

Главне препоруке су:

- Препоручује се примјена кокошијег ђубрива на пољопривредне површине неком од уобичајених агротехничких метода (плитко љетно орање - тзв. прашење стрњишта, конвенционално орање, дрљање и тањирање);
  - Препоручује се примјена кокошијег ђубрива на пољопривредним површинама на којима се узгајају културе које „троше“ доста азота као што су кукуруз, шећерна репа, кромпир и дјетелина;
  - Препоручује се примјена кокошијег ђубрива на пољопривредним површинама у што ранијој фази раста биљака с циљем највећег прихвата храњива од стране усјева и смањења опасности од онечишћења, а избјегавати или минимизирати у раздобљу без усјева (уобичајено од септембра до марта, овисно о подручју). На травњацима, опасност од оптерећења азотом није толико условљена датумом примјене, јер је вријеме усвајања храњива од стране биљака уобичајено дуже него што је то случај за већину ратарских култура.
- На одговарајућим мјестима потребно је поставити контејнере затвореног типа за прикупљање комуналног отпада.
  - Редовно одржавати и чистити сепаратор уља и масти и септичку јаму.

Мјере заштите од буке и вибрације:

- У циљу спречавања повишених нивоа буке редовно одржавати радну опрему, вентилациони и климатизациони систем у објекту фарме.
- Уређаји односно постројења која емитују буку морају бити атестирани, односно морају бити конструисани или изоловани, тако да у спољну средину не емитују буку преко дозвољеног ниво.
- Објекат у којем је смјештен агрегат држати затворен због звучне изолације.
- Поштовати предвиђено радно вријеме довоза потребних помоћних материјала и сировина. Јави ли се потреба за радом током ноћног периода морају се предузети додатне мјере за смањење емисије буке у животну средину.
- У случају повећаног нивоа буке и утицаја на околну средину, те утицаја на најближе стамбене објекте, потребно је формирати зелени појас од високе вегетације и тиме ублажити негативан утицај.
- Редовно проводити мониторинг нивоа укупне буке из процеса рада предметног објекта на животну средину и најближе стамбене објекте.

Мјере за спречавање/смањење настанка отпада уз мјере управљања отпадом:

- Направити план управљања отпадом за предметно постројење у складу са чланом 22. Закона о управљању отпадом („Сл. гласник РС“, број 111/13, 106/15, 16/18, 70/20), усклађен са технолошким процесом рада.
- Одговорно лице на предметној фарми треба да спроводи План управљања отпадом и води евиденцију о врстама, количини, мјесту настанка и третману отпада.
- Отпад који ће настајати на локацији (комунални, органски, опасан и неопасан), прикупљати и раздвајати на мјесту настанка, а опасни отпад

одлагати у намјенске контејнере и посуде за опасни отпад, у складу са Планом управљања отпадом и Правилником о категоријама, испитивању и класификацији отпада ("Сл. гласник Републике Српске", број 19/15, 79/18).

- Спријечити неконтролисано расипање отпада на локацији.
- Набавити намјенске, водонепропусне контејнере и посуде за збрињавање комуналног, опасног, неопасног и органског отпада и исте поставити на локацију уређену за безбједно привремено одлагање, заштићену од атмосферских утицаја.
- Контејнери - канте за складиштење отпада морају јасно бити означени типом и нивоом опасности отпада.
- За сакупљање амбалажног отпада (папира, картона, најлона,...) обезбједити посебне контејнере за одлагање до коначног збрињавања.
- У случају угинућа животиња исте је потребно прописно збрињавати. То подразумјева да је Инвеститор дужан све болесне и угинуле животиње држати у затвореном контејнеру, до њиховог отпремења. Одвоз угинулих животиња потребно је да одвози овлаштена институција за ту дјелатност према Уговору са Инвеститором.
- Носилац захвата треба водити бригу о управљању отпадом са животињским лешинама и отпадом животињског поријекла, отпад кључног броја 02 01 02 - отпад животињског ткива, што је прописано Законом о ветеринарству („Службени гласник РС“, број 75/17), што је у складу с *Direktivom 90/667/ЕЕС* о ветеринарским условима за одлагање и поступање с отпадом животињског поријекла. Сав животињски отпад произведен у властитом објекту треба предати сакупљачу животињског (органског) отпада којем су повјерени послови скупљања на одређеном епизоотиолошком подручју. Потребно је од стране надлежне ветеринарске службе утврдити узрок угинућа.
- Отпад од ветеринарске превенције и третмана живине, те дезинфекције објеката збрињавати са овлашћеном институцијом за збрињавање опасног отпада, са којом је потребно склопити уговор. До преузимања, ову врсту отпада привремено одлагати у посебне контејнере са поклопцем.
- Забрањује се оснивање сточног гробља у кругу фарме или изван ње, а болесне и на болест сумњиве животиње на вријеме издвојити и поступати по препорукама ветеринара.
- У недостатку властитих пољопривредних површина, склопити уговор са партнерима (локални пољопривредни произвођачи, предузећа), која ће узимати кокошије ђубриво (органски отпад) са фарме и користити га на властитим површинама. Инвеститор има обавезу да упозна уговорне партнере с одредбама *Nitratne direktive 91/676/ЕЕС*, *Aneks III*, у вези начина аплицирања кокошјег ђубрива на пољопривредне површине.
- У уговору прецизирати, да су уговорни партнери (предузећа) дужна обезбједити намјенска возила за транспорт кокошијег ђубрива, осигурана од просипања и цурења садржаја из возила на земљиште.
- Водонепропусну бетонску лагуну за прихват кокошијег ђубрива и отпадних вода (из процеса прања подова фарме) редовно празнити након сваког производног циклуса. Инвеститор је дужан вршити визуелну контролу физичког стања лагуне и њене попуњености, с циљем спречавања исцуривања отпадних вода у земљиште.
- Спријечити гомилање и задржавање веће количине гуана уз објекат и са најближом ветеринарском станицом уговором обезбједити одвоз лешева

животиња који се замрзавају на фарми – привремено складиште до момента одвоза.

- Талог из септичке јаме, сепаратора уља и масати редовно чистити у сарадњи са институцијом овлашћеном за збрињавање ове врсте отпада, у складу са склопљеним уговором.
- Закључити уговоре са овлашћеним правним лицима за одвоз и збрињавање комуналног, опасног, неопасног и органског отпада класификованог по Правилнику о категоријама, испитивању и класификацији отпада ("Службени гласник Републике Српске", број 19/15, 79/18). Редовно продужавати закључене уговоре са овлашћеним институцијама.

Мјере заштите за спречавање/смањивање штетних утицаја на флору и фауну

- Спријечити свако загађивање земљишта, подземних и површинских вода које се може негативно одражавати на фауну анализираног подручја.
- Изградити ограду око предметне локације којом ће бити спријечен неконтролисан приступ животиња објекту фарме са циљем спријечавања евентуалне епидемије разних болести.
- Спровести мјере рекултивације и хортикултурног уређења терена око фарме.
- Евентуално хортикултурно уређење локација извести као слободно, непарковско уз употребу искључиво аутохтоне флоре и исто уредно одржавати.
- Редовно спроводити дезинфекцију, дезинсекцију и дератизацију локације како би се спријечило неконтролисано множење животиња које могу бити потенцијални преносници заразних болести.

Мјере спречавање/смањивање штетних утицаја на становништво:

- Организовати рад фарме у строго хигијенско-санитарном режиму у циљу минимизације утицаја на здравље радника, околног становништва и ресурса животне средине.
- Спријечити неконтролисано одлагање отпада, које је и додатни узрок нарушавања хигијенско-епидемиолошке ситуације ширих размјера.
- Пратити епидемиолошку ситуацију у току рада предметног објекта и у случају појаве болести извршити обавјештавање, а за раднике проводити превентивне прегледе и редовне периодичне прегледе услова радне средине.
- Инвеститор је дужан проводити мјере обавезне превентивне дезинфекције, дезинсекције и дератизације.
- Обезбиједити сертификат о здравственој исправности сточне хране, јер је то законска обавеза Инвеститора и контрола здравствене исправности јаја прије изласка на тржиште.
- Обезбиједити хигијенско-техничке мјере заштите радника, радну одјећу и друге мјере личне и колективне заштите радника.
- Извршити обавјештавање у складу са законским одредбама и надлежностима Министарства здравља и социјалне заштите Републике Српске уколико се изградњом објекта појави било који негативан утицај на здравље људи и животну средину.
- Када се ради о заштити здравља становништва потребно је слиједити Здравствену политику и стратегију заштите здравља у РС до 2010. године

и препоруке Стратегије 5. за праћење и редукцију ризичних фактора животне и радне средине и јачање инфраструктуре и функцијеустанова за здравствену заштиту у поступку израде просторних и других планова, односно основа и друге инвестиционо - техничке документације ("Службени гласник РС", број 56/02) који су у вези са Националним акционим планом за здравље и животну средину.

Мјере спречавање/смањивање штетних утицаја на културна наслеђа

- Уколико се у току изградње планираних објеката, наиђе на објекат за који се претпоставља да има статус културног добра, или природно добро, за које се претпоставља да има статус споменика природе, Инвеститор о томе треба обавијестити Републички завод за заштиту културно-историјског и природног наслеђа Републике Српске и предузети све мјере како се добро не би оштетило до доласка овлашћеног лица (члан 82. Закона о културним добрима („Службени гласник РС” број 11/95) и члан 47. Закона о заштити природе („Службени гласник РС” број 20/14).

Мјере у случају инцидентних ситуација

Овим мјерама се умањују посљедице већ изазване инцидентним ситуацијама. У принципу, оне обухваћају акције које још можемо предузети да би смањили активирање разорних потенцијала, односно смањили моћ разарања ослобођеног (активираног) потенцијала, те акције спречавања нежељених посљедица тог догађаја.

Мјере обухваћају:

- Добру комуникацију са ватрогасним службама, цивилном заштитом, службом хитне медицинске помоћи и полицијом;
- Узбунити ватрогасну службу: 123; Службу хитне медицинске службе: 124, Службу МУП-а: 121;
- Дјелотворно гашење пожара у зачетку, у сврху правовременог гашења и спречавања разарајућих пожара на објектима који пријете изворима опасности за околину, односно прелаз пожара на њих. Дјелотворно гашење развијених пожара на наведеним локалитетима пожарном професионалним и добровољним ватрогасним екипама, са којима треба успоставити сарадњу;
- Активирати властите и градске снаге на евакуацију и спашавање људи из микро и макро локације, код појаве снажног угрожавања;
- Активирати узбуњивање снага цивилне заштите, у сврху појачане приправности при изванредном догађају;
- Евакуисати особе из угроженог подручја, организовати спашавање озлијеђених особа у несрећи, уз пружање помоћи на одговарајући начин;
- Успоставити сарадњу са службом хитне медицинске помоћи имајући на уму да у случају пожара настаје угљен моноксид, угљен диоксид, оксиди азота и др. У сарадњи са службом хитне медицинске помоћи припремити упутство за давање прве помоћи;
- Спријечити свако излијевање нафтних деривата а у случају истог што је прије могуће зауставити. Мобилне преграде у сврху заштите простора се могу направити од пијеска, земље као и другог материјала за заштиту. Плитки контејнери (посуде) се могу користити при прикупљању било каквог производа (излива материјала) који је у току излијевања;

- У случају пожара нафтних деривата ослобађају се штетни гасови те је неходно носити заштитно одијело и маску за дисање. Када се деси пожар прска се вода у виду водене завјесе између ватре и танка/контејнера са нафтним дериватима и предузимају све мјере да се ефекат односно дјеловање топлоте на резервоар сведе на минимум. Ако се водена завјеса не може сигурно урадити тада се примјењује хлађење површине резервоара помоћу воде тако да се спријечи дисторзија метала. У случају да се танк или контејнер запали онда треба користити хемијски прашак, угљен диоксид или пјену као средство за гашење.
- У случају инцидента (еколошке несреће) – избијања пожара, неходно је извршити мјерења квалитета ваздуха на локацији и измјерене вриједности загађујућих материја у ваздуху у животној средини треба упоредити са граничним вриједностима прописаним Уредбом о вриједностима квалитета ваздуха ("Службени гласник Републике Српске" број 124/12).

Ђ) ОПИС ОСТАЛИХ МЈЕРА РАДИ УСКЛАЂИВАЊА СА ОСНОВНИМ ОБАВЕЗАМА ОДГОВОРНОГ ЛИЦА, ПОСЕБНО МЈЕРА НАКОН ЗАТВАРАЊА ПОСТРОЈЕЊА КОЈЕ МОГУ УТИЦАТИ НА СПРЕЧАВАЊЕ ИЛИ СМАЊИВАЊЕ ШТЕТНИХ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

Предузетим мјерама, које су предмет ових Доказа о утицају на животну средину, производно складишни објекат, у погледу и планова и техничких рјешења заштите животне средине испуњава прописане услове у складу са Законом о заштити природе („Службени гласник Републике Српске”, број 20/14), Законом о заштити животне средине („Службени гласник РС”, број 71/12, 79/15, 70/20), Законом о заштити ваздуха („Службени гласник Републике Српске”, број 124/11, 46/17), Законом о управљању отпадом („Службени гласник Републике Српске”, број 111/13, 106/15, 16/18, 70/20) и Законом о водама („Службени гласник Републике Српске”, број број 50/06, 92/09, 121/12, 74/17), те одговарајућим подзаконским актима.

Одговорно лице у случају несреће је **Драган Дувњак** и он је дужан предузети све превентивне мјере неопходне за спречавање несрећа великих размјера и ограничити њихов утицај на људе и животну средину. Одговорно лице презентује предузете превентивне мјере надлежном органу или приликом инспекцијског прегледа.

У току рада производног објекта, у циљу свођења негативних утицаја у ближој и даљој околини на прописани ниво, неопходно је придржавати се свих наведених мјера заштите, са посебним освртом на сљедеће препоруке:

- ✓ Заштиту подземних вода и земљишта, од загађења неконтролисаним одлагањем чврстог отпада, ријешити одвајањем по врсти и правовременим одвожењем на, за то предвиђену, депонију.
- ✓ Пошто на предметној локацији не постоји изграђена јавна канализациона мрежа, заштита подземних вода земљишта од загађења фекалном, санитарном отпадном водом ријешити према условима датим *Правилником о третману и одводњи отпадних вода за подручја градова и насеља гдје нема јавне канализације* („Службени гласник РС”, број 68/01).
- ✓ У складу са пожарним оптерећењем објекта, извршити постављање одговарајућег броја противпожарних апарата.
- ✓ Код градње или доградње објеката, предвидјети одговарајућу изолацију од буке, па према томе бирати грађевинске материјале са што већом звучном изолацијом.
- ✓ Даљом изградњом објекта, касније и његовим функционисањем, не угрозити режим постојећих подземних и површинских вода.
- ✓ Стандардне машинске инсталације морају бити атестиране и испитане на пробни притисак и компактност изолације.
- ✓ Сакупљање отпада на локацији пословног објекта, ријешити путем посебних контејнера, а исти затим одвозити на депонију (уговор са овлашћеним лицима).

У складу са правилником о методологији и начину вођења регистра постројења и загађивача („Службени гласник РС”, број 92/07), сходно члановима 3. и 8. и подацима наведеним у табели бр. 2, а према формату прописаном у табели број 3 (из горе наведеног правилника), одговорно лице овог постројења дужно је, надлежном органу управе за послове заштите животне средине, доставити извјештај до 30. јуна текуће године за предходну годину извјештавања.

Мјере након затварања постројења:

- *предузети све мјере које су захтјеване или ће се захтјевати према законима који су или ће бити на снази;*
- *у случају преуређења постројења или доградње нових помоћних објеката, вршити уградњу конструктивних материјала које не садрже токсичне или радиоактивне елементе;*
- *на прихватљив начин околине, користити све расположиве мјере у циљу уклањања отпада;*
- *у случају промјене намјене локалитета, Инвеститор је дужан извршити рекултивацију терена и предметни локалитет довести у првобитно стање у складу са посебним пројектом о рекултивацији;*
- *отпад који би настао приликом рушења постројења, збринуту на прописани начин;*
- *извршити физичко уклањање постројења и објеката;*
- *на крају извршити физичко поравнавање терена и оплеменити изглед и пејзаж локације засијавањем и засађивањем одговарајућих биљних врста;*

Циљ наведених мјера је довођење наведене локације у првобитно стање чиме ће се обновити биљни и животињски свијет, добиће се природан пејсаж и изглед локације, односно вратиће се стари изглед и стање животне средине на предметној локацији.

Е) ОПИС МЈЕРА ПЛАНИРАНИХ ЗА МОНИТОРИНГ ЕМИСИЈА У ЖИВОТНУ СРЕДИНУ, УКЉУЧУЈУЋИ ГРАНИЧНЕ ВРИЈЕДНОСТИ ЕМИСИЈА ПРОПИСАНЕ ПОСЕБНИМ ПРИЛОЗИМА, ПАРАМЕТРЕ НА ОСНОВУ КОЈИХ СЕ МОГУ УТВРДИТИ ШТЕТНИ УТИЦАЈИ НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ И МЈЕСТА, НАЧИН И УЧЕСТАЛОСТ МЈЕРЕЊА УТВРЂЕНИХ ПАРАМЕТАРА

Све планиране мјере мониторинга имају за циљ смањење емисија загађујућих материја у ваздух, воду и земљиште, чиме се смањује утицај наведеног постројења на животну средину.

Уколико се у току рада објекта појаве веће емисије од прописаних у појединим Правилницима, предузеће је дужно одмах приступити њиховом смањењу и санацији евентуалног загађења или заустављању самог рада, док се не отклоне извори превелике емисије. О наведеним инцидентима одговорно лице је дужно обавјестити надлежни орган.

Табела - Мјере планиране за мониторинг емисија у животну средину

Опис мјере	Учесталост
Организовати обуку свих запослених и водити записе о обуци и подизању свијести запослених о унапређењу радних процедура у циљу превенције загађивања.	Сваких 6 мјесеци
Водити дневник у који се уписују подаци важни за рад објекта, а нарочито подаци о количини и начину депоновања продукваног отпада, потрошњи воде. Саставни дио дневника мора бити: документација о техничко - технолошкој опремљености објекта, количини утрошених сировина и помоћних материјала, количини утрошене воде и електричне енергије (укупно, као и по јединици производа), подаци о годишњој производњи и о предузетим мјерама по захтјевима из еколошке дозволе и евентуално по захтјевима инспекције за заштиту животне средине и водoprивредне инспекције.	Мјесечно и годишње
Водомјере и сатове за електричну енергију на локацији предметног објекта редовно читавати и записивати податке. Вршити редовне анализе података о утрошку воде и енергије, пратити ефекте провођења активности и мјера из Плана у погледу смањења утошка, те водити записе о овоме. Анализирати и економске ефекте постигнуте смањењем утошка воде кроз накнаде које се плаћају.	Сваки мјесец
Надзирати и водити запис о провођењу програма активности и мјера за спречавање цурења воде из славина, цјевовода, опреме и пумпи. На бази ових докумената планирати будуће активности.	Сваки мјесец
Направити сумарни извјештај о свим претходно наведеним мјерама за мониторинг настанка отпада и емисија	Једном годишње

Сам мониторинг план има превентивни значај у спречавању загађења животне средине и благовременом реаговању. Основни циљ који се мора испунити кроз

процес мониторинга је да се смањи емисија загађујућих материја и њихов утицај на животну средину и здравље људи, да се смањи количина отпада, да се обезбиједи и промовише што већи проценат поновне употребе, рециклаже насталих продуката, као и безбједно одлагање отпада.

У програму праћења стања животне средине неопходно је проводити сљедеће мјере на предметној локацији:

- ❖ контрола квалитета (имисија) ваздуха у кругу постројења,
- ❖ мониторинг отпадних вода из сепараторе уља и масти (таложник)
- ❖ мониторинг квалитета земљишта и
- ❖ мониторинг стања отпадних материја.

Табела - Мониторинг елемената животне средине

Р. бр.	Аспект животне средине	Закон /Пропис	Мјесто мјерења	Параметри који се анализирају	Начин вршења мониторинга	Учесталост мониторинга
1.	КОНТРОЛА КВАЛИТЕТА (ИМИСИЈА) ВАЗДУХА У КРУГУ ПОСТРОЈЕЊА	Закон о заштити ваздуха („Службени гласник Републике Српске”, број 124/11, 46/17) Уредба о мониторингу квалитета ваздуха (“Службени гласник Републике Српске”, број 124/12)	У кругу предметне локације	Параметри квалитета ваздуха: сумпордиоксид (SO ₂), азотдиоксид (NO ₂), суспендоване честице (PM10, PM2,5), угљенмоноксид (CO), амонијак (NH ₃)	Одговарајућа опрема за мониторинг квалитета ваздуха	Једном у три године
2.	МОНИТОРИНГ ОТПАДНИХ ВОДА ИЗ СЕПАРАТОРА УЉА И МАСТИ (ТАЛОЖНИК)	Правилник о испуштању отпадних вода у површинске воде (“Службени гласник РС”, број 44/01)	На излаза из сепаратора уља и масти	Параметри квалитета воде: Температура, рН ВРК5, НРК-дихроматни, талог након пола часа таложења, укупне суспендоване материје, минерална уља, детерџенти	Одговарајућа опрема за мониторинг квалитета воде	Једном у двије године
3.	МОНИТОРИНГ КВАЛИТЕТА ЗЕМЉИШТА	Правилником о дозвољеним количинама опасних и штетних материја у пољопривредном земљишту и води за наводњавање и методама за њихово испитивање („Службени гласник Републике Српске“ број 56/16)	На предметној локацији	Максимално дозвољене количине (МДК) опасних и штетних материја: олово, никл, кадмијум, хром, зинк и жива	Одговарајућа опрема за мониторинг квалитета земљишта	У случају инцидентних ситуација

4.	МОНИТОРИНГ СТАЊА ОТПАДНИХ МАТЕРИЈА - МЈЕСЕЧНИ-	Закон о управљању отпадом („Службени гласник РС”, број 111/13, 106/15, 16/18, 70/20) Правилнику о категоријама, испитивању и класификацији отпада („Службени гласник Републике Српске”, број 19/15, 79/18)	На предметној локацији	План управљања отпадом	-	Мјесечно
----	--	---	---------------------------	---------------------------	---	----------

Напомена:

1. Мониторинг квалитета (имисија) ваздуха у кругу постројења и мониторинг отпадних вода из сепаратора уља и масти (таложник) у окружење врши овлаштена институција.
2. Мониторинг стања отпадних материја врши Инвеститор према Плану управљања отпадом, користећи табеле дате прилогу истог.
3. Мониторинг буке не предметној локацији није потребно мјерити јер се иста налази ван насеља уз регионални пут и у непосредној близини нема стамбених објеката. Такође, ради се о новоизграђеном објекту у који ће се инсталирати нова атестирана опрему, између осталог и вентилатори, који су саставни дио вентилационог система објекта.

Граничне вриједности квалитета ваздуха

У сљедећој табели су дате граничне вриједности, толерантне вриједности и граница толеранције ваздуха за полутанте, који ће се анализирати на предметној локацији, у складу са Уредба о вриједностима квалитета ваздуха (“Службени гласник Републике Српске”, број 124/12).

Граничне вриједности, толерантне вриједности и границе толеранције

Период узимања средње вриједности мјерења	Гранична вриједност	Граница толеранције	Толерантна вриједност
Сумпордиоксид			
Један сат	350 µg/m ³	150 µg/m ³	500 µg/m ³
Један дан	125 µg/m ³	-	125 µg/m ³
Календарска година	50 µg/m ³	-	50 µg/m ³
Азотдиоксид			
Један сат	150 µg/m ³	75 µg/m ³	225 µg/m ³
Један дан	85 µg/m ³	40 µg/m ³	125 µg/m ³
Календарска година	40 µg/m ³	20 µg/m ³	60 µg/m ³
Суспендоване честице PM₁₀			
Један дан	50 µg/m ³	25 µg/m ³	75 µg/m ³
Календарска година	40 µg/m ³	8 µg/m ³	48 µg/m ³
Суспендоване честице PM_{2.5} стадијум 1			
Календарска година	25 µg/m ³	5 µg/m ³	30 µg/m ³
Суспендоване честице PM_{2.5} стадијум 2			
Календарска година	20 µg/m ³	-	20 µg/m ³

Угљенмоноксид			
Максимална дневна осмочасовна вриједност	10 mg/m ³ (10000 µg/m ³)	6 mg/m ³ (6000 µg/m ³)	16 mg/m ³ (16000 µg/m ³)
Један дан	5 mg/m ³ (5000 µg/m ³)	5 mg/m ³ (5000 µg/m ³)	10 mg/m ³ (10000 µg/m ³)
Календарска година	3 mg/m ³ (3000 µg/m ³)	-	3 mg/m ³ (3000 µg/m ³)

Гасовите неоганске материје

Период узимања средње вриједности мјерења	Максимално дозвољена концентрација
Амонијак (NH₃)	
Један сат	270 µg/m ³
Календарска година	8 µg/m ³

Граничне вриједности квалитета воде

У сљедећој табели дате су **граничне вриједности** параметара квалитета воде, који ће се анализирати на излазу из сепсратора лаких течности, у складу са Правилником о условима испуштања отпадних вода у површинске воде („Службени гласник Републике Српске“, број 44/01):

Параметри	Јединица мјере	Гранична вриједност
Температура	°C	30
pH	-	6,50-9,50
ВРК ₅	g O ₂ /m ³	25
НРК-дихроматни	g O ₂ /m ³	125
Талог након пола часа таложења	ml/l	0,5
Укупне суспендоване материје	g/m ³	35
Минерална уља	mg/m ³	500
Детерџенти	mg/m ³	1000

Параметри и класе квалитета површинских вода:

Параметар	Класа квалитета површинских вода				
	I	II	III	IV	V
pH – вриједност	6,8–8,5	6,8–8,8	6,5-9,0	6,5–9,5	<6,5;>9,5
Алкалитет, као CaCO ₃ g/m ³	>175	175-150	150-100	100-50	<50
Укупна тврдоћа, као CaCO ₃ , g/m ³	>160	160-140	140-100	100-70	<70
Електропроводљивост, µS/cm	<400	400-600	600-800	800-1500	>1500
Укупне чврсте материје, g/m ³	<300	300-350	350-450	450-600	>600
Укупне сусп.материје, g/m ³	<2	2-5	5-10	10-15	>15
Растворени кисеоник, g/m ³	>7	7-6	6-4	4-3	<3
Засићеност кисеоником, %	80-100	80-70	70-50	50-20	<20
Презасићеност кисеоником		110-120	120-130	130-150	>150
БПК ₅ при 20°C, g O ₂ /m ³	<2	2-4	4-7	7-15	>15
ХПК из KMnO ₄ , g O ₂ /m ³	<6	6-10	10-15	15-30	>30

Амонијачни азот, g/m ³	<0,1	0,1-0,2	0,2-0,4	0,4-1,0	>1,0
Нитритни азот, g/m ³	<0,01	0,01-0,03	0,03-0,05	0,05-0,2	>0,2
Нитратни азот, g/m ³	<1	1-6	6-12	12-30	>30
Фосфор, g/m ³	<0,01	0,01-0,03	0,03-0,05	0,05-0,1	>0,1
РАН, mg/m ³	<0,1	0,1-0,2	0,1-0,2	0,2-0,5	>0,5
PCBs, mg/m ³	<0,01	<0,02	0,02-0,04	0,04-0,06	>0,06
Фенолни индекс, mg/m ³	<1	1-3	3-5	5-10	>10
Минерална уља, mg/m ³	<10	10-20	20-50	50-100	>100
Детерџенти, mg/m ³	<100	100-200	200-300	300-500	>500
Гвожђе, mg/m ³	<100	100-200	200-500	500-1000	>1000
Манган, mg/m ³	<50	50-100	100-200	200-400	>400
Олово, mg/m ³	<0,1	0,1-0,5	0,5-2	2-5	>5
Калијум, mg/m ³	-	0,05-1	1-2	2-5	>5
Арсен, mg/m ³	<10	10-20	20-40	50-70	>70
Укупни хром, mg/m ³	<5	5-15	15-30	30-50	>50
Сулфати, g/m ³	<50	50-75	75-100	100-150	>150
Хлориди, g/m ³	<20	20-40	40-100	100-200	>200
Флуориди, g/m ³	<0,5	0,5-0,7	0,7-1,0	1,0-1,7	>1,7
Укупни колиформи, N/100ml	<50	50-5000	5*103-5*104	5*104-5*105	>105

Максимално дозвољене количине (МДК) опасних и штетних материја за индустријска и пољопривредна земљишта

Максимално дозвољене количине (МДК) опасних и штетних материја за индустријска и пољопривредна земљишта према доступним међународним стандардима и прописима

Редни број	Елемент	Индустријско земљиште		Пољопривредно земљиште (mg/kg)		
		Холандски стандарди 2009, Интервентне вриједности	The European Council Regulation EEC No 2092/91	Пјесковито земљиште	Прашкасто-иловасто земљиште	Глиновито земљиште
1.	Олово (Pb)	530	100	50	100	150
2.	Никл (Ni)	210	50	30	50	75
3.	Кадмијум (Cd)	12	2	0,5	1,0	2
4.	Хром (Cr)	380	150	40	80	120
5.	Зинк (Zn)	-	-	60	150	200
6.	Жива (Hg)	-	-	0,5	1	1,5

Ж) ОПИС РАЗМАТРАНИХ АЛТЕРНАТИВНИХ РЈЕШЕЊА У ОДНОСУ НА ПРЕДЛОЖЕНУ ЛОКАЦИЈУ И ТЕХНОЛОГИЈУ, КАО И РАЗЛОГЕ ЗБОГ КОЈИХ СЕ ОДЛУЧИЛО НА ПРЕДЛОЖЕНА РЈЕШЕЊА

Инвеститор није изложио друге алтернативне локације за предметну дјелатност. Предметна парцела представља дио неизграђене просторне цјелине, односно у ширем смислу дио новоформиране пословне зоне дуж регионалног путног правца у насељеном мјесту Ваган. Изабрана локација је резултат одређене процјене за успјешну експлоатацију објекта који је прилагођен ситуацији на терену.

Заштита животне средине, а посебно заштита пејзажних вриједности, ваздуха као и подземних и површинских вода представља трајну и важну задаћу коју носиоц захвата, мора систематски и континуално проводити. Инвеститор ће обављати дјелатности узгоја узгоја кока носилца, те у вези с тим је усвојио принципе и законске обавезе заштите животне средине и формирао политику заштите животне средине и начела дјеловања у заштити околине.

Предузимањем овог захвата, инвеститор се оприједјелило за обављање дјелатности у складу са позитивним законима из домене заштите животне средине и закључцима који ће се утврдити рјешењем надлежног државног органа, односно условима и ограничењима који ће бити садржани у одобрењу за употребу објекта. С обзиром на предвиђено трајање експлоатације, Инвеститор се опредјелио за стално праћење савремених технологија и метода рада фарме за узгој кока носилца, уз стални непосредни контакт с локалном заједницом који ће укључивати и извјештавање јавности о могућим проблемима везаним уз заштиту животне средине.

Током припрема захвата - изградње фарме за коке носилце, инвеститор је контактирао надлежне институције али и јавност о планираном захвату. Везано уз израду и прихваћање ове Претходне процјене, инвеститор ће упознати јавност с планираним радовима.

У вези претпостављених могућих утицаја на животну средину, може се утврдити да су исти сведени на минимум већ самим одабиром локације фарме.

Обзиром да се објекат налази у слабо насељеном дијелу у општини Шипово, а најближи насељени стамбени објекти су удаљени сса 350 m, не очекује се негативан утицај на становништво, кад су у питању емисије са локације предметне фарме. С обзиром да ће инвеститор по границама парцеле изградити ограду и зелени појас, те да ће на свим испусним отворима вентилације из објекта фарме, уградити одговарајуће филтере за упијање непријатних мириса и задржавање микро перја, не очекује се недозвољено загађење од наведених емисија у животну средину. Наведена ограда и зелени појас ће, такође, спријечити и ширење буке из фарме у правцу најближег објекта, како ниво исте не би прешао дозвољену вриједност.

У близини предметне локације нису регистрована заштићена подручја, објекти природне и културне баштине, у близини нема природних или акумулацијских језера, или слично.

Поред наведеног треба напоменути да, код експлоатације фарме ипак у одређеној мјери долази до штетног утицаја на животну средину. Осим текуће

и трајне измјене природне форме животне средине, технолошки процес саме експлоатације фарме ствара и преноси додатне штетне утицаје на животну средину, као што су: утицај на крајолик, мијења се рељеф, утицај на природу - уништава се биљни свијет, педолошки профил, станишта животиња итд., утицај на ваздух - повећава се количина полутаната у ваздуху, утицај на воду, утицај на буку, утицај на становање и др.

У оквиру ове процјене сагледавају се могући утицаји предметне фарме на животну средину током њене експлоатације. Током рада фарме, може доћи до одређених утицаја на животну средину локације, која се провођењем датих мјера заштите, може битно смањити, тако да се егзистенција наведене фарме може узети као прихватљива чињеница дате локације.

3) ПЛАН УПРАВЉАЊА ОТПАДОМ ИЗГРАЂЕН У СКЛАДУ СА ПОСЕБНИМ ПРОПИСОМ КОЈИ РЕГУЛИШЕ УПРАВЉАЊЕ ОТПАДОМ

Полазећи од Законом дате дефиниције да се под отпадом подразумјевају материјали који настају у обављању производне, услужне или друге дјелатности, предмети искључени из употребе као и отпадне материје које настају у потрошњи, а могу се непосредно или уз одговарајућу дораду и прераду употребљавати као сировине у производњи или као полупроизводи, произлази констатација да се отпад на предметној локацији може третирати као специфична врста отпада.

Начин сакупљања и привременог депоновања свих врста отпада на локацији предметног објекта (до преузимања од овлаштених кућа за збрињавање насталог отпада) зависи од његових карактеристика:

- хемијског састава,
- агрегатног стања,
- могућности разградње и
- количине или могућности рециклаже – као секундарних сировина.

На предметној локацији приликом одвијања процеса рада настаје сљедећи отпад:

- органски отпад (ситно перје, угинула живина, отпад од хране, полупана и шкарт јаја и кокошије ђубриво које се јавља при изђубравању објеката);
- опасан отпад од лијечења и превенције кока носилца, употребљени апсорбенс или замашћене крпе у случају исцуривања уља из агрегата, амбалажа која садржи остатке опасаног отпада);
- амбалажни отпад;
- мијешани комунални отпад - кућни, комерцијални и неопасан отпад из објекта;
- садржај из сепаратора уља и масти и муљ из септичке јаме.

На предметној локацији се јавља и одређена количина комуналног отпада (отпад од боравка запослених, амбалажа, крпе и др.).

Из тих разлога је унапређење управљања отпадом на локацији предметног објекта идентификовано као високи приоритет. Такође, прихваћено је да се стандарди ЕУ, закон о управљању отпадом, те други подзаконски прописи у вези управљања отпадом на локацији, морају имплементирати тренутно, те да су промјена у смислу поступне надоградње, једини економски исплатив начин са којим се могу очекивати побољшања, која би дала дугорочно позитивне резултате.

Прогресивне промјене које се требају имплементирати састоје се у захтјеву за бољим увидом за производњу отпада на предметној локацији за механизме којим би се смањило, а затим повратило и рецикловало што је могуће више отпада на економски исплатив начин.

Преостали отпад мора бити третиран (обрађен) на локацији предметног постројења, а затим одложен на начин који смањује негативне посљедице по околину. Зато је потребно предметни процес рада, проводити на начин да се избјегну инцидентне ситуације и стварање отпада, како би се животна средина сачувала за будуће нараштаје. Произведени отпад се мора максимално редуковати, а преостали дио адекватно збринути у сарадњи са овлашћеним и регистрованим предузећима за управљање отпадом.

ОДГОВОРНО ЛИЦЕ

Одговорно лице за управљање и правилно збрињавање отпада, према члану 31. Закона о управљању отпадом („Службени гласник Републике Српске“, број 111/13, 106/15, 16/18, 70/20) је **Драган Дувњак**, који је одговоран за рад предметног објекта, за активности произашле из рада садржаја истог, као и за правилно збрињавање, спровођење мјера за смањење, поврат и рециклажу отпада.

Дужности лица одговорног за управљање отпадом су:

- спровођење и ажурирање плана управљања отпадом из члана 22. Закона о управљању отпадом,
- предлагање мјера превенције, смањења, поновног искоришћења и рециклаже отпада и
- праћење и спровођење закона и других прописа о управљању отпадом и извјештавање органа управљања.

ОСНОВА ЗА ДОНОШЕЊЕ ПЛАНА ЗА УПРАВЉАЊЕ ОТПАДОМ

Основа за доношење Плана управљања отпадом је Закон о управљању отпадом („Службени гласник Републике Српске“, број 111/13, 106/15, 16/18, 70/20) који третира све врсте дјелатности, операције и постројења у управљању отпадом.

Одредбе овог закона не примјењују се на:

- а) радиоактивни отпад,
- б) гасове који се емитују у атмосферу,
- в) отпадне воде, осим течног отпада,
- г) муљ из канализационих система и садржај септичких јама, осим муља из постројења за третман муља,
- д) отпад животињског поријекла (лешеве животињског поријекла и њихови дијелови и саставни дијелови животињског тијела који нису намијењени или безбједни за исхрану људи, као и конфискат) из објекта за узгој, држање, клање животиња, као и из објекта за производњу, складиштење и промет производа животињског поријекла, фекалне материје са фарми и друге природне, неопасне супстанце које се користе у пољопривреди,
- ђ) отпад из рударства који настаје истраживањем, ископавањем, прерадом и складиштењем минералних сировина, као и јаловина из рудника и каменолома,
- е) отпад који настаје при тражењу, ископавању, превозу и коначној обради или уништавању минско-експлозивних и других бојних средстава и експлозива и
- ж) сламу и други неопасан пољопривредни или шумски материјал који се налази у природи и користи у пољопривреди, шумарству или за производњу енергије из такве биомасе поступцима или методама које немају штетан утицај на животну средину и не угрожавају здравље људи.

Циљ овог закона је да се обезбиједи и осигурају услови за:

- а) управљање отпадом на начин којим се не угрожава здравље људи и животна средина,
- б) превенцију настајања отпада, посебно развојем чистијих технологија и рационалним коришћењем природних богатстава, као и отклањање опасности од његовог штетног дејства на здравље људи и животну средину,
- в) поновно искоришћавање и рециклажу отпада, издвајање секундарних сировина из отпада и коришћење отпада као енергента,
- г) развој поступака и метода за одлагање отпада,
- д) санацију неуређених одлагалишта отпада,
- ђ) праћење стања постојећих и новиформираних одлагалишта отпада и

е) развијање свијести о управљању отпадом.

Према члану 22. наведеног закона:

- 1) За сва постројења за која се издаје еколошка дозвола припрема се и доноси план управљања отпадом, који садржи:
  - а) документацију о отпаду који настаје у процесу рада постројења, као и о отпаду чије се искоришћење врши у постројењу или чије одлагање обавља постројење (врсте, састав и количине отпада),
  - б) мјере које се предузимају у циљу смањења производње отпада, посебно опасног отпада,
  - в) поступке и начине раздвајања различитих врста отпада, посебно опасног отпада и отпада који ће се поново користити, ради смањења количине отпада за одлагање и
  - д) начин складиштења, третмана и одлагања отпада.
- (2) План управљања отпадом припрема овлашћено правно лице које испуњава услове за обављање дјелатности из области заштите животне средине.
- (3) План управљања отпадом, заједно са осталим доказима, прилаже се уз захтјев за издавање еколошке дозволе, у складу са прописом који регулише заштиту животне средине.
- (4) План управљања отпадом ажурира се сваких пет година.

МЈЕРЕ КОЈЕ СЕ ПРЕДУЗИМАЈУ У ЦИЉУ СМАЊЕЊА ПРОИЗВОДЊЕ ОТПАДА, ПОСЕБНО ОПАСНОГ ОТПАДА

Управљање отпадом заснива се на сљедећим начелима:

- **начело избора** најпогодније опције за животну средину каже да је то систематски и консултативни процес доношења одлука који обухвата заштиту и очување животне средине. Примјена избора најпогодније опције за животну средину установљава, за дате циљеве и околности, опцију или комбинацију опција која даје највећу добит и најмању штету за животну средину у цјелини, уз прихватљиве трошкове и профитабилност, дугорочно, али и краткорочно.
- **начело близине и заједничког приступа управљању отпадом** подразумева:
  - а) третирање или одлагање отпада што је могуће ближе мјесту његовог настајања, односно у подручју у којем је произведен, да би се у току транспорта отпада избјегле нежељене посљедице на животну средину,
  - б) вршење избора локације постројења за третман или одлагање отпада у зависности од локалних услова и околности, врсте отпада, његове запремине, начина транспорта и одлагања, економске оправданости, као и од могућег утицаја на животну средину и
  - в) заједничко управљање отпадом обезбјеђује се развојем и примјеном заједничких планова заснованих на стратегији управљања отпадом донесеном у складу са овим законом.
- **начело хијерархије управљања отпадом** представља редослијед приоритета у пракси управљања отпадом, а то је:
  - а) превенција стварања отпада и редукција, односно смањење коришћења ресурса и смањење количина и/или опасних карактеристика насталог отпада,

- b) поновна употреба, односно поновно коришћење производа за исту или другу намјену,
  - c) рециклажа, односно третман отпада ради добијања сировине за производњу истог или другог производа,
  - d) искоришћење, односно коришћење вриједности отпада (компостирање, спаљивање уз искоришћење енергије и др.) и
  - e) одлагање отпада депоновањем или спаљивање без искоришћавања енергије, ако не постоји друго одговарајуће рјешење.
- **начело одговорности** подразумијева да:
    - a) произвођачи, увозници, дистрибутери и продавци производа који утичу на пораст количине отпада одговорни су за отпад који настаје услед њихових активности,
    - b) произвођач сноси највећу одговорност јер утиче на састав и особине производа и његове амбалаже и
    - c) произвођач је обавезан да брине о смањењу настајања отпада, развоју производа који су рециклабилни, развоју тржишта за поновно коришћење и рециклажу својих производа.
  - **начело загађивач плаћа** каже да произвођач производа од којег настаје отпад, односно произвођач отпада, претходни власник отпада, односно власник отпада сноси трошкове мјера управљања отпадом, те је финансијски одговоран за спровођење санацијских мјера због штете коју је проузроковао или би могао да је проузрокује отпад.

Основне мјере за спречавање настанка отпада на локацији предметног објекта:

- Максимално смањити настајање свих врста отпада кроз поштовање технолошког процеса.
- Настали опасни отпад, на одговарајући начин збринути.
- На средствима за рад, редовно вршити контролу рада опреме, у циљу смањења отпада, односно, уклањања отпадног материјала.
- Посебна пажња се мора обратити на саме машине, опрему за смањење емисија, дијелове за прикупљање отпада и др.
- Сав настали отпад ће се збрињавати у складу са потписаним уговорима са овлашћеним оператерима, и др.

У току рада јављају се и одређене количине разних врста опасног и неопасног отпада. Наведени отпади се морају класификовати и одвојено складиштити до коначног збрињавања од стране овлашћеног предузећа за управљање опасним отпадом, водећи рачуна да вријеме трансфера буде што краће.

- Сакупљање опасног отпада са предметне локације на којој се налази предметни објекат, мора се вршити путем контејнера затвореног типа. Контејнери морају бити лоцирани на чврстој, водонепропусној подлози у надкривеном простору.
- Као посљедица рада и боравка запослених, јавља се извјесна количина комуналног отпада, који се одлаже у контејнер и којег одвози овлашћено предузеће према склопљеном уговору.

НАЧИН СКЛАДИШТЕЊА, ПАКОВАЊА И ОБИЉЕЖАВАЊА ОПАСНОГ ОТПАДА (у складу са Правилником о начину складиштења, паковања и обиљежавања опасног отпада - „Службени гласник Републике Српске“, број 49/15)

Складиште опасног отпада треба да испуњава сљедеће (опште) техничко-технолошке услове:

- 1) да је затворено и наткривено,
- 2) да је изграђено од чврстог материјала, потпуно затворено или да је ограђен наткривени простор, у који је онемогућен доток оборинских вода,
- 3) да је физички одвојено од осталих просторија друге намјене,
- 4) отпад се складишти одвојено у складу са својом врстом, карактеристикама и агрегатним стањем,
- 5) подна површина складишта треба да буде непропусна и отпорна на дјеловање ускладиштеног отпада,
- 6) да је опремљено тако да се спријечи расипање или пролијевање отпада, ширење прашине, буке, мириса и других емисија,
- 7) да је опремљено уређајима, опремом и средствима за дојаву, гашење и спречавање ширења пожара,
- 8) на уочљивом мјесту у складишту треба да буде истакнут план дјеловања у случају ванредних ситуација, који садржи податке о врстама отпада који се складишти, о могућим ванредним ситуацијама, име, презиме, телефонске бројеве одговорних лица и њихова овлашћења, телефонске бројеве полиције, ватрогасаца и хитне помоћи и
- 9) треба да буде означено натписом: “СКЛАДИШТЕ ОПАСНОГ ОТПАДА”, с подацима о врстама опасног отпада који се складишти, индексним бројевима из Каталога отпада у складу Правилником о категоријама, испитивању и класификацији отпада (“Службени гласник Републике Српске”, број 19/15, 79/18) и подацима о квалификованом лицу одговорном за стручни рад за управљање опасним отпадом и радном времену складишта.

За складишта текућег опасног отпада, осим општих услова, треба да се осигура сабирна јама или посуда обима најмање 10% свих посуда, које се могу складиштити на припадајућој сливној површини, с тим да њена запремина не може бити мања од запремине највеће посуде или spremника.

За складиште гасовитог опасног отпада, осим општих услова, треба да се осигурају посуде и spremници од отпорног материјала за сигурно пуњење, пражњење, узимање узорака, те непропусно затварање и печење.

У складишту опасног отпада, у зависности од врсте агрегатног стања опасног отпада, поред техничко-технолошких услова, треба да буду испуњени и сљедећи услови:

- 1) постављање расвјете с умјетним изворима свјетла за сигурно руковање опасним отпадом и
- 2) уграђивање енергетских, плинских, водоводних, вентилацијских и осталих инсталација у складу са посебним прописима којима се регулише уграђивање наведених инсталација.

Посуда за складиштење опасног отпада треба да буде затворена и израђена од материјала који обезбјеђује непропустљивост са одговарајућом заштитом од атмосферских утицаја.

Посуде у којима је ускладиштен опасан отпад, а у чијој близини се налазе посуде за складиштење опасног отпада, чији је садржај некомпатибилан, треба да буду заштићене међусобно и одвојене преградом, банкином, насипом, зидом или на други безбједан начин.

Складиштење отпада у течном стању врши се у посуди за складиштење обезбијеђеном непропусном танкваном која може да прими цјелокупну количину отпада у случају удеса (процуривања).

Стационаране посуде, спремници, као и друге врсте посуда у складишту изграђене су тако да осигурају безбједно пуњење, пражњење, одзрачивање, узимање узорака, те непропусно затварање и печење, а ненаткривени спремници треба да буду с двоструким стијенкама или атестирани за складиштење супстанци које су саставни дио отпада.

Посуде за складиштење опасног отпада, са свим својим саставним дијеловима, треба да буду отпорне на опасан отпад који се налази у њима.

Посуде за складиштење опасног отпада редовно се одржавају, чисте и не користе се након истека утврђеног рока употребе.

Посуде за складиштење редовно се контролишу провјером посуда и њихових саставних дијелова у погледу њиховог оштећења, цурења, корозије или другог облика оштећења.

Уколико је посуда за складиштење опасног отпада или њен саставни дио технички неисправан, ако је корозирао или има видљива оштећења, опасан отпад треба премјестити у технички исправну посуду на безбједан и прописан начин.

Приликом складиштења опасан отпад се пакује и обиљежава на начин којим се обезбјеђује сигурност по здравље људи и животну средину.

Опасан отпад класификује се према поријеклу, карактеристикама и саставу које га чине опасним, у складу са Правилником о категорији, испитивању и класификацији отпада („Службени гласник Републике Српске”, број 19/15, 79/18). Ако се опасан отпад састоји од више врста отпада, његова класификација се врши на основу најзаступљеније компоненте.

Различите врсте опасног отпада ускладиштене на истом простору треба да се одлажу одвојено.

Опасан отпад недовољно испитаних особина, до прибављања лабораторијског извјештаја о испитивању отпада, привремено се складишти на безбједан начин, одвојено од осталог разврстаног опасног отпада, на тачно означеном мјесту у оквиру складишта.

Паковање опасног отпада врши се посебно према категорији опасног отпада, а у складу са овим Правилником о начину складиштења, паковања и обиљежавања опасног отпада.

Паковање опасног отпада врши се тако да запремина и тежина паковања буду ограничене до минималне адекватне количине, а да се истовремено обезбиједи неопходан ниво безбједности за прихватање упакованог опасног отпада од одговорног лица.

Упакован опасни отпад треба да буде обиљежен видљиво и јасно.

Етикета којом се обиљежава упакован опасан отпад садржи сљедеће податке:

- 1) упозорење са натписом: ОПАСАН ОТПАД, исписан на српском и енглеском језику;
- 2) податке у складу са Правилником о категорији, испитивању и класификацији отпада, и то:
  1. индексни број и назив отпада из Каталога отпада,
  2. Y ознаку према Листи категорија или сродних типова опасног отпада према њиховој природи или активности којом се стварају (Y листа),
  3. Ц ознаку према Листи компоненти отпада због којих се отпад сматра опасним (Ц листа),
  4. X ознаку према Листи карактеристика отпада које га чине опасним (X листа);

- 3) податке о власнику отпада који је паковао отпад: назив, сједиште, телефон/факс, датум паковања, име и презиме квалификованог лица одговорног за стручни рад за управљање опасним отпадом;
- 4) физичка својства отпада: прах, чврста материја, вискозна материја, паста, муљ, течна материја, гасовита материја, као и друга својства;
- 5) количина садржана у паковању, а ако је групно паковање, уписује се и количина за сваки појединачни пакет и
- 6) на етикету се уписују и остали подаци који су значајни за управљање опасним отпадом.

Формат и величина етикете дати су сљедећој табели.

Величина паковања изражена у литрима	Формат и димензије етикете
до 3 l, укључујући и 3 l	A8 (74 mm 52 mm)
изнад 3 l, до 50 l, укључујући и 50 l	A7 (105 mm 74 mm)
изнад 50 l, до 200 l, укључујући и 200 l	A6 (148 mm 105 mm)
изнад 200 l, до 500 l, укључујући и 500 l	A5 (210 mm 148 mm)
изнад 500 l	A4 (297 mm 210 mm)

Етикета је заштићена и/или израђена од материјала (метал, пластика и слично), који су отпорни на атмосферске и спољашње утицаје, као и на опасан отпад који је упакован.

Боја и приказ на етикети треба да буду такви да ознака опасног отпада буде лако уочљива.

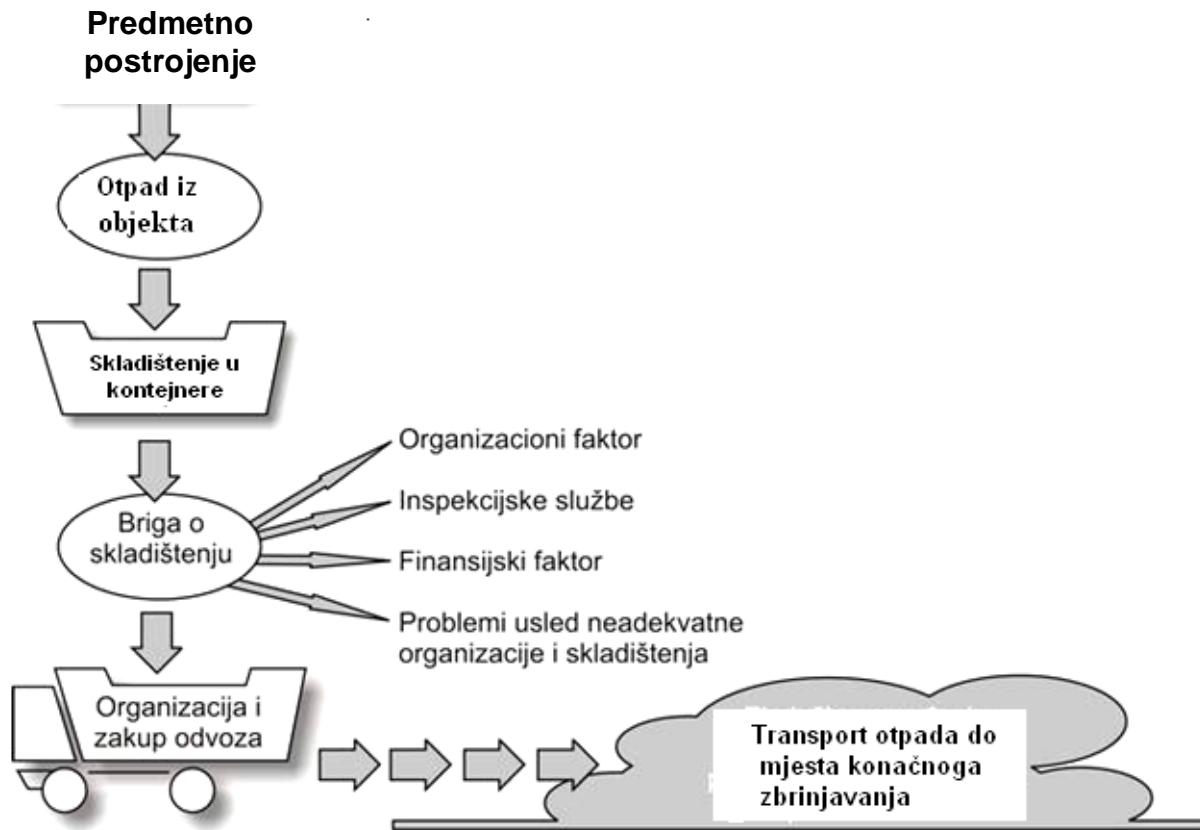
Текст на етикети са подацима из члана 8. овог правилника треба да буде упечатљив, лако читљив и штампан на начин да не може да се избрише.

Етикета се фиксира на паковање тако да се текст може прочитати хоризонтално када је паковање у нормалном положају.

Етикета треба да се причврсти на паковање цијелом својом површином на начин који обезбјеђује њено присуство све док опасан отпад није у потпуности уклоњен из паковања.

ПОСТУПАК И НАЧИН РАЗДВАЈАЊА РАЗЛИЧИТИХ ВРСТА ОТПАДА ПОСЕБНО ОПАСНОГ ОТПАДА И ОТПАДА КОЈИ ЋЕ СЕ ПОНОВО КОРИСТИТИ, РАДИ СМАЊЕЊА КОЛИЧИНЕ ОТПАДА ЗА ОДЛАГАЊЕ

ŠEMA ORGANIZACIJE UPRAVLJANJA OTPADOM

Шема организације управљања отпадом

Приликом чишћења и одржавања предметног објекта, врши се сакупљање свих врста отпада, а затим његова селекција, раздвајање и складиштење у намјенске контејнере водећи рачуна и компатибилности материја које се складиште. Компатибилност, односно способност је да два или више материјала егзистирају један поред другог без формирања опасних и штетних хемијских и физичких реакција.

На локацији се мора строго водит рачуна о одвајању и чувању опасног отпада. У ту сврху, на локацији је потребно да се налазе намјенске посуде и контејнери, у зависности од количине отпада која се продукује из процеса рада предметног објекта.

НАБАВКА КОНТЕЈНЕРА

На локацији предметног објекта треба да се налазе намјенски контејнери за привремено складиштење отпада сљедећих карактеристика:

- материјал контејнера је инертан, тј. неће реаговати са садржајем, да је отпоран на утицај садржаја,
- робустан и способан да прими вањски утицај,
- у добром је стању, без цурења структурних дефекта или хрђе, чист,
- по могућности добро затворен осим када се отпадни материјал додаје или уклања из њега,
- да се садржај неће просути при нормалном руковању,

- одговарајући за количину/масу отпада – непрепуњен,
- направљен од квалитетног материјала,
- трајан и
- отпоран на временске прилике.

Предузеће планира да набави, за прикупљање и складиштење отпада, следеће:

- вреће,
- кутије,
- бурад и
- контејнери.

У зависности од врсте отпада, извршиће се и набавка средстава за складиштење отпада.

Сва мјеста на локацији, на којима ће се складишти привремено отпад, биће видно означене, а ознаке морају да буду:

- трајне,
- на једном од језика конститутивних народа БиХ,
- јасне,
- на контрастној подлози и
- удаљене од других ознака.

ЕТИКЕТЕ

Сви контејнери и буради за складиштење опасног и неопасног отпада морају јасно бити означени типом и нивоом опасности отпада.

Етикете треба да буду:

- направљене од квалитетног материјала,
- трајне,
- отпорне на временске прилике,
- добро лоциране,
- препознатљиве и јасне дању и ноћу,
- да дају информације о мјерама предострожности и забранама приликом одржавања и
- најмање 100 мм са сваке стране.

Типови етикета

Етикете за опасност:

- правоугаоног облика под углом од 45°,
- потребне за најопасније производе осим за магнетне материјале.

Етикете са упутством за руковање:

- у различитим правоугаоним облицима,
- потребне или као саме или као додатак етикетама за опасност за неке опасне производе.

БРИГА О СКЛАДИШТЕЊУ ОТПАДА

На локацији су одређена мјеста за привремено складиштење, депоновање отпада, до тренутка преузимања од лица која су овлаштена за збрињавање отпада, тако да не праве сметњу и не представљају опасност за нормално одвијање процеса рада.

Треба имати у виду, да ће се код складиштења отпада водити рачуна да:

- Вријеме трансфера буде што краће.
- Да се предузму све мјере заштите у случају цурења, просипања и пожара.

- Води се евиденција о количини и типу отпада који се складишти.

Такође, водиће се рачуна, да се привремена складишта отпада налазе у близини:

- Мјеста извора одређеног типа отпада,
- Изван зоне плављења,
- Изван зоне рада објекта за прераду огревног дрвета,
- Изван зоне активности радника И
- Имају добар контакт са приступним путевима, инфраструктуром.

ИНСПЕКЦИЈА И ВОЂЕЊЕ ЗАПИСНИКА

Инспекцијски надзор врши се преко инспектора за заштиту животне средине (у даљем тексту: инспектор екологије) у оквиру дјелокруга утврђеног законом. Општини се повјерава вршење инспекцијског надзора над активностима сакупљања и транспорта инертног, неопасног и опасног отпада, као и привременог складиштења инертног, неопасног и опасног отпада на локацији произвођача, односно власника отпада на основу овог закона.

У вршењу послова инспекцијског надзора инспектор има право и дужност да провјерава и контролише нарочито:

1. спровођење и ажурирање планова управљања отпадом;
2. управљање отпадом у предузећима која стварају отпад, примјену мјера и поступака за смањење његових количина или опасних својстава, класификацију, сакупљање, складиштење, третман, транспорт и одлагање отпада;
3. поступање са отпадом у току његовог сакупљања и транспорта, односно у току његовог кретања;
4. примјену поступака класификације, складиштења, паковања, обиљежавања и транспорта опасног отпада, у складу са законом о управљању отпада;
5. рада лица одговорног за управљање отпадом и координатора одговорног за управљање отпадом;
6. вођење и чување прописане евиденције са подацима о поријеклу, одредишту, третману, врсти и количини отпада;
7. спровођење других прописаних мјера и поступака управљања отпадом.

Зато је неопходно да предузеће врши вођење записника о кретању отпада:

- Да би се имала евиденција о производњи отпада и његовом кретању,
- Да би се униформисале опције одлагања,
- Да служи као документ о "ланцу одговорности",
- Да се усагласи са правилима,
- Да осигура дужност бриге о отпаду.

ТРОШКОВИ УПРАВЉАЊА ОТПАДОМ

Произвођач или власник отпада сноси трошкове сакупљања, транспорта, складиштења, третмана и одлагања отпада, у складу са законом.

Трошкови управљања отпадом утврђују се према количини и својствима отпада у складу са начелом "загађивач плаћа" и обухватају:

- 1) трошкове одвојеног сакупљања отпада;
- 2) трошкове превоза отпада;
- 3) трошкове других мјера управљања отпадом које нису покривене прометом отпада;
- 4) трошкове уклањања отпада који је лице одложило изван депоније отпада;

Правно или физичко лице које обавља дјелатност сакупљања, транспорта, складиштења, третмана или одлагања отпада наплаћује своје услуге према

цјени утврђеној у складу са законом. Цјена услуге се одређује у зависности од врсте, количине, карактеристика отпада и учесталости услуге, као и од дужине и услова транспорта отпада и осталих околности које утичу на цјену организације управљања отпадом.

На локацији предметног објекта водиће се евиденције о насталом опасном отпаду и води мјесечни регистар отпадних материја, према табелама за евиденцију.

НАЧИН СКЛАДИШТЕЊА, ТРЕТМАНА И ОДЛАГАЊА ОТПАДА

Основни циљ управљања отпадом је његово правилно збрињавање, поврат и рециклажа, те смањење његовог негативног утицаја на животну средину и здравље људи. Само привремено складиштење и коначно збрињавање отпада се мора обављати на прихватљив и одобрен начин од стране овлаштених предузећа и институција.

Одговорно лице је дужно склопити уговор о преузимању и коначном збрињавању опасног отпада са овлашћеним предузећима, која врши одвоз и збрињавање опасног отпада. Наведене врсте отпада (побројане у табели отпада) треба да се класификују и одвајају у намјенске контејнере и посебне посуде - за течне садржаје и друга упијајућа средства и привремено се складиште до преузимања од стране овлаштених предузећа према склопљеном уговору. Контејнери и посуде треба да буду обиљежени по врстама отпада за складиштење и лоцирани на посебном мјесту на локацији. Испод бачви са течним садржајем ће бити постављене металне посуде - танкване за прикупљање евентуално расутог садржаја.

ПОВРАТ И РЕЦИКЛАЖА ОТПАДА

Један од задатака предметног објекта, је да врши поврат и рециклажу произведеног отпада који се јавља. Већина претходно наведених врста отпада се углавном не може поновно употребљавати на предметној локацији, али се зато може вршити одвајање, селекција разних врста отпада на локацији.

Пиљевина, картон, метал, стакло се могу одвојено сакупљати, привремено одлагати и продавати предузећима која се баве откупом отпада и која наведени отпад одвозе у фабрике, гдје се врши њихова поновна прерада. Тиме, предузеће остварује и одређену економску корист уз безбједно збрињавање отпада.

ЗАКЉУЧАК

Прављење конкретног Плана управљања отпадом и програма мјера за побољшање третмана отпада има за циљ да се кроз његову примјену разради што сигурнији и ефикаснији начин збрињавања и третман отпада као и да се ствара и продукује што мања количина отпада.

Основни је циљ да се кроз овај План као прво смањи количина насталог отпада и то тако да се изврши поврат отпада који се може поново употријебити, затим да се врши одвајање отпада по специфицираним врстама и да се на сигуран начин збрине на одобреном мјесту - депонији.

О насталим врстама отпада, његовом збрињавању, редовном пражњењу, чишћењу и одржавању објекта и опреме у којима се одлаже настали отпад, треба да се води уредна евиденција.

За одговарајуће збрињавање појединих врста отпада склопиће се уговори са овлашћеним предузећима и о њиховом времену трајања и важности мора се водити рачуна.

Одговорно лице за управљање отпадом код **предметног постројења**, према члану 31. став 2. Закона о управљању отпадом („Службени гласник Републике Српске“, број 111/13, 106/15, 16/18, 70/20) дужно је да:

- организује спровођење и ажурирање плана управљања отпадом из члана 22. Закона о управљању отпадом,
- предлаже мјере превенције, смањења, поновног искоришћења и рециклаже отпада и
- прати спровођење закона и других прописа о управљању отпадом и извјештавање органа управљања.

Начин сакупљања и привременог депоновања свих врста отпада из пословног објекта на локацији предузећа, до момента преузимања од овлаштених кућа за збрињавање насталог отпада, зависи од његових карактеристика - хемијског састава, агрегатног стања, могућности разградње, количине или могућности рециклаже - као секундарних сировина.

„ДУВЊАК“ д.о.о. Шипово Фарма кока носиља		ЧВРСТИ И ТЕЧНИ ОТПАД			
Попунио:					Датум:
Рециклирани отпад / Остатак на локацији					
ВРСТА ОТПАДА	КОД ОТПАДА	ОПАСНОСТ	ГДЈЕ И КАКО СЕ МАТЕРИЈАЛ ПОНОВНО КОРИСТИ		ГОДИШЊА КОЛИЧИНА
Рециклирани отпад / Поновно кориштен ВАН локације					
ВРСТА ОТПАДА	КОД ОТПАДА	ОПАСНОСТ	ПРЕДУЗЕЋЕ ЗА САКУПЉАЊЕ ОТПАДА	ГОДИШЊА КОЛИЧИНА	ФРЕКВЕНЦИЈА САКУПЉАЊА
Отпад обрађен НА локацији					
ВРСТА ОТПАДА	КОД ОТПАДА	ОПАСНОСТ	НАЧИН ОБРАДЕ		ГОДИШЊА КОЛИЧИНА

„ДУВЊАК“ д.о.о. Шипово Фарма кока носилџа		ЧВРСТИ И ТЕЧНИ ОТПАД					
Попунио:						Датум:	
Отпад обрађен ВАН локације							
ВРСТА ОТПАДА	КОД ОТПАДА	ОПАСНОСТ	ПРЕДУЗЕЋЕ КОЈЕ САКУПЉА ОТПАД	ГОДИШЊА КОЛИЧИНА	ФРЕКВЕНЦИЈА САКУПЉАЊА	КОРИШТЕНА МЕТОДА	
Отпад одложен НА локацији							
ВРСТА ОТПАДА	КОД ОТПАДА	ОПАСНОСТ	ЛОКАЦИЈА ОДЛАГАЊА	ГОДИШЊА КОЛИЧИНА	ФРЕКВЕНЦИЈА ОДЛАГАЊА	АКТИВНОСТИ ОДЛАГАЊА	АДЕКВАТНОСТ ОДЛАГАЛИШТА

„ДУВЊАК“ д.о.о. Шипово Фарма кока носиља		ЧВРСТИ И ТЕЧНИ ОТПАД				
Попунио:			Датум:			
Отпад одложен ВАН локације						
ВРСТА ОТПАДА	КОД ОТПАДА	ОПАСНОСТ	ПРЕДУЗЕЋЕ КОЈЕ САКУПЉА ОТПАД	ГОДИШЊА КОЛИЧИНА	ФРЕКВЕНЦИЈА САКУПЉАЊА	ЛОКАЦИЈА КРАЈЊЕГ ОДЛАГАЊА
Годишњи утросак за одлагање отпада укључује било који приход од продаје отпада, као и трошак одлагања отпада						
ВРСТА ОТПАДА	РУТА ОДЛАГАЊА		ТРОШКОВИ		ПРИХОД	
Да ли су предузети кораци за смањивање количине отпада на извору?						
ВРСТА ОТПАДА	ПРОЦЕСНО ПОДРУЧЈЕ		ПРЕДУЗЕТИ КОРАЦИ		УЧЕНА ПОБОЉШАЊА	

„ДУВЊАК“ д.о.о. Шипово Фарма кока носилџа		РЕГИСТАР ОПАСНИХ МАТЕРИЈА						
Ред бр.	НАЗИВ Генерички, хемијски и други и формула хемијске материје	МЈЕСТО У ПРОЦЕСУ				МАСЕНИ (ЗАПРЕМИНСКИ) БИЛАНС (kg, t, m ³ , l, ml)		
		Отпад	Транспорт	Промет	Складиште	Максим. дневна	Средња мјесечна	Средња годишња
1.								
2.								
3.								
4.								
5.								
6.								
7.								
8.								
9.								

Ј. ПРИЛОЗИ

За предметни објекат, приложена су сљедећа документа:

- Локацијски услови;
- Рјешење за претходну процјену;
- Рјешење о регистрацији предузећа;
- Обавјештење о разврставању пословног субјекта;
- Копија катастарског плана;
- Лист непокретности;
- Уговор са ветеринарском службом;
- Уговор са надлежним комуналним предузећем.

РЕПУБЛИКА СРПСКА
ОПШТИНА ШИПОВО
НАЧЕЛНИК
ОПШТИНСКА УПРАВА
Одјељење за урбанизам
и стамбено-комуналне послове

Број: 05-364-14/21

Датум: 14.06.2021.

Одјељење за урбанизам и стамбено-комуналне послове Општине Шипово, на захтјев инвеститора, "ДУВЊАК" д.о.о. Шипово, Чифлук бб, којег заступа директор Драган Дувњак, за издавање локацијских услова за фазну изградњу фарме кока носиља у насељеном мјесту Ваган у Шипову, на основу члана 60. став 1. Закона о уређењу простора и грађењу ("Службени гласник Републике Српске", бр. 40/13, 106/15, 3/16 и 84/19), издаје

ЛОКАЦИЈСКЕ УСЛОВЕ
за фазну изградњу фарме кока носиља
у насељеном мјесту Ваган у Шипову

I – Подаци о локацији:

1. Земљиште означено као к.ч. бр. 1259, 1260, 1261, 1262/2 и 1264/2, к.о. Ваган, уписано у ЛН бр. 374 на има власника/корисника "ДУВЊАК" д.о.о. Шипово,
2. Насељено мјесто Ваган, општина Шипово.

II – Подаци о објекту:

1. Врста објекта/радова: фазна изградња пословно-производног комплекса фарме кока носиља, капацитета 45.000 мјеста, са пратећим инфраструктурним и помоћним објектима,
2. Карактер објеката: трајни,
3. Хоризонтални габарити:
  - пословни објекат (управа, пакирница, магацини): 15,00 x 60,00 м
  - пословни објекат (складиште и мјешаона хране): 15,00 x 45,00 м
  - производни објекти (хале за узгој кока носиља): 12,50 x 67,00 м
  - димензије инфраструктурних и помоћних објеката према урбанистичко-техничким условима који чине саставни дио овог документа,
4. Спратност: Пр+0 и Пр+1 (управни дио пословног објекта),
5. Приступ на јавни пут: регионални пут Р-1 2109 (стара ознака Р-415) дионица Шипово – граница РС/ФБиХ (Ново Село),
6. Посебни услови:
  - на крововима објеката предвиђена је уградња соларних панела,
  - редослијед изградње објеката по фазама (три фазе) дефинисан је урбанистичко-техничким условима.

III – Саставни дио локацијских услова чине:

1. Стручно мишљење и урбанистичко-технички услови за фазну изградњу фарме кока носиља у насељеном мјесту Ваган у Шипову, на земљишту означеном као к.ч. бр. 1259, 1260, 1261, 1262/2 и 1264/2, к.о. Ваган, општина Шипово, бр. 156-ПД/21, април 2021. године, израђени од стране овлаштеног предузећа "ПЛАН" д.о.о. Бања Лука (лиценца бр. ПЛ-1391/17, од 27.10.2017. године), овјерени од стране овог органа дана 14.06.2021. године;
2. Копија катастарског плана, бр. 21.54-952.1-3-3/21, од 19.01.2021. године, Републичка управа за геодетске и имовинско-правне послове Бања Лука, Подручна јединица Шипово;
3. Лист непокретности – препис, бр. 21.54-952.1-2-48/21, од 19.01.2021. године, Републичка управа за геодетске и имовинско-правне послове Бања Лука, Подручна јединица Шипово;
4. Сагласности на локацију објекта:
  - Мишљење-сагласност, бр. 02-225/21, од 11.05.2021. године, Јавно комунално предузеће "Шипово" д.о.о. Шипово;
  - Сагласност на локацију, бр. 2-2021-110, од 17.05.2021. године, Мјешовити холдинг "ЕРС" – МП а.д. Требиње, ЗП "Електрокрајина" а.д. Бања Лука;
  - Сагласност на локацију, бр. 1-05-27171-1/21, од 10.05.2021. године, "Мтел" а.д. Бања Лука, Извршна јединица Бања Лука;
  - Смјернице за издавање сагласности, бр. 01-03-ПЗ-2367/21, од 21.05.2021. године, Јавно предузеће "Путеви Републике Српске" д.о.о. Бања Лука;
  - Закључак о издавању водних смјерница, бр. 01/4-4-3241-1/21, од 17.05.2021. године, Јавна установа "Воде Српске" Бијељина;
  - Рјешење којим се утврђује да спровођење процјене утицаја и прибављање студије утицаја на животну средину није обавезно, бр. 15.04-96-56/21, од 09.06.2021. године, Министарство за просторно уређење, грађевинарство и екологију Републике Српске;
5. Рјешење о регистрацији у судском регистру, бр. 057-0-Reg-11-004337, од 05.09.2012. године, Окружни привредни суд Бања Лука.

IV – Локацијски услови важе до измјене важећег или доношења новог документа просторног уређења, а уколико инвеститор не поднесе захтјев за издавање грађевинске дозволе у року од годину дана од дана издавања локацијских услова, прије подношења захтјева дужан је затражити увјерење да издати локацијски услови нису промијењени.

V – Контролу издатих локацијских услова врши надлежна урбанистичко-грађевинска инспекција.

- ДОСТАВИТИ:
1. Подносилац захтјева
  2. Урбанистичко-грађ. инспекција
  3. Евиденција
  4. А/А

НАЧЕЛНИК ОДЕЉЕЊА

Дарко Антић

**РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВЛАДА
МИНИСТАРСТВО ЗА ПРОСТОРНО УРЕЂЕЊЕ
ГРАЂЕВИНАРСТВО И ЕКОЛОГИЈУ
БАЊА ЛУКА
Трг Републике Српске 1**

Број: 15.04-96-56/21
Датум: 09.06.2021. године

Министарство за просторно уређење, грађевинарство и екологију Републике Српске, рјешавајући по захтјеву за претходну процјену утицаја на животну средину носиоца пројекта „ДУВЊАК“ д.о.о. Шипово, Ул. Чифлук бб, Шипово за утврђивање обавезе спровођења процјене утицаја и прибављања студије о процјени утицаја на животну средину за пројекат изградње објекта за интензиван узгој живине – кока носиља капацитета 45 000 мјеста за коке носиље, у насељу Ваган, на локацији означеној као к.ч. бр. 1259, 1260, 1261, 1262/2 и 1264/2 К.О. Ваган, општина Шипово, а на основу члана 66. Закона о заштити животне средине („Службени гласник Републике Српске“, бр. 71/12,79/15 и 70/20), члана 3. Правилника о пројектима за које се спроводи процјена утицаја на животну средину и критеријумима за одлучивање о потреби спровођења и обиму процјене утицаја на животну средину („Службени гласник Републике Српске“, број 124/12), члана 76. став 2. Закона о Републичкој управи („Службени гласник Републике Српске“, број 115/18) и члана 190. Закона о општем управном поступку („Службени гласник Републике Српске“ бр. 13/02, 50/10 и 66/18), д о н о с и

Р Ј Е Ш Е Њ Е

1. Носилац пројекта „ДУВЊАК“ д.о.о. Шипово, није дужан спроводити процјену утицаја на животну средину нити прибављати студију о процјени утицаја на животну средину за пројекат изградње објекта за интензиван узгој живине – кока носиља капацитета 45 000 мјеста за коке носиље, у насељу Ваган, општина Шипово.
2. Носилац пројекта је дужан покренути поступак за издавање еколошке дозволе у Министарству за просторно уређење, грађевинарство и екологију Републике Српске за пројекат из тачке 1. за активност одређену овим рјешењем и локацијским условима, у складу са одредбама члана 85. Закона о заштити животне средине.
3. Докази уз захтјев за издавање еколошке дозволе морају бити усклађени са мишљењем Министарства здравља и социјалне заштите, Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде, Републичког завода за заштиту културно-историјског и природног наслеђа, те са мишљењем општине Шипово.
4. Ово рјешење важи двије године од дана доношења.
5. Административна такса за издавање овог рјешења обрачуната је и уплаћена у износу од 50,00 КМ.

Образложење

Дана 05.05.2021. године носилац пројекта „ДУВЊАК“ д.о.о. Шипово, обратио се Министарству за просторно уређење, грађевинарство и екологију Републике Српске са захтјевом за претходну процјену о утицају на животну средину за пројекат изградње објекта за интензиван

узгој живине – кока носиља капацитета 45 000 мјеста за коке носиље, у насељу Ваган, на локацији означеној као к.ч. бр. 1259, 1260, 1261, 1262/2 и 1264/2 К.О. Ваган, општина Шипово. Уз захтјев за претходну процјену утицаја на животну средину су достављени Подаци о предметном пројекту, израђени од стране „Еко дозвола“ д.о.о. Бања Лука, чији садржај је прописан чланом 64. Закона о заштити животне средине („Службени гласник Републике Српске“, бр. 71/12, 79/15 и 70/20).

У достављеним Подацима уз захтјев за претходну процјену се наводи да се предметна локација на којој је планирана изградња пословно-производног комплекса фарме кока носиља са пратећим садржајима, налази у јужном дијелу територије општине Шипово, у насељеном мјесту Ваган, око 17 km удаљеном од градског подручја Шипова. Приступ предметној локацији остварује преко регионалног пута Шипово-Купрес, чија се траса протеже дуж источне границе планираног комплекса. Предметни пут састоји се од двије коловозне траке и намијењен је за двосмјерни саобраћај моторних возила. Ширина попречног профила износи 6,0 m, са обостраним банкинама ширине 50-100 cm. На дијелу регионалног пута који граничи са грађевинском парцелом планиране фарме банкина је проширена на приближно 2,5 m. Према одлуци о уређењу простора и грађевинском земљишту („Службени гласник општине Шипово“, број 7/15), предметни простор налази се ван зона градског грађевинског земљишта. У постојећем стању наведене парцеле представљају неизграђену, заравнату и насуту површину. На предметној локацији предвиђена је фазна изградња пословно-производног комплекса фарме кока носиља, планираног капацитета 45 000 мјеста. Планирани пословно-производни комплекс фарме кока носиља састоји се од објеката сљедеће намјене и садржаја:

- Пословни објекат за управу и пратеће садржаје (канцеларије, гардеробе, просторије за одмор и исхрану радника, санитарни чворови, пословни апартмани, котловница на чврсто гориво), са простором за сортирање и паковање јаја, магацином амбалаже и хладњачом за чување готових производа;
- Пословни објекат за складиштење хране, са одговарајућом мјешаоном;
- Производни објекти (хале) за смјештај кока носиља капацитета по 15 000 мјеста;
- Инфраструктурни објекти (стубна трафостаница, септичка јама, простор за прикупљање и складиштење кокошијег ђубрива – лагуна);
- Пратећи и помоћни објекти, уређаји и опрема (силоси за храну, ограда комплекса, дезинфекционе баријере за возила и пјешаке, системи за климатизацију, елеватори за изђубравање, плато за контејнере, за агрегат и компресор);

Предвиђена фазна изградња подразумијева три фазе реализације планираних садржаја.

У првој фази предвиђена је изградња пословног објекта управе и средишње производне хале за коке носиље, са неопходним инфраструктурним објектима, пратећим садржајима и и партерним уређењем. У другој фази предвиђа се изградња преосталих производних хала за држање кока носиља, пословног објекта за складиштење и мијешање хране, те преосталих помоћних објеката и уређаја. Трећа фаза подразумијева уградњу фотонапонских панела на крововима објеката, са пратећом опремом и неопходним инсталацијама. На крововима планираних објеката предвиђено је постављање фотонапонских соларних панела, инсталисане снаге у складу са расположивим капацитетима. Врста и тип панела, начин постављања, снага и друге карактеристике биће прецизно дефинисане одговарајућом техничком документацијом за дату врсту радова, уређаја и опреме.

У достављеним Подацима се наводи како ће се производни процес организовати кроз сљедеће организационо-технолошке цјелине: насељавање кока старости 17-18 недеља, просјечне тежине 1500 g, производња јаја, сакупљање јаја, транспорт, сортирање јаја и паковање, те складиштење јаја у хладњачи. Коке носиље почињу да носе јаја у току њиховог узгоја на фарми, а пуна искористивост у погледу ношења јаја износи годину дана. Коке носиље ће се набављати углавном од предузећа „GT Satelit“ д.о.о. из Лакташа. Након годину дана врши се исељавање кока носиља на тај начин да се исте испоручују за клање-продају

заинтересованим купцима („Језерка“ д.о.о. Масловаре, Котор Варош и „Мади“ д.о.о. Тешањ). За процес држања кока носила у комплексу фарме носилац пројекта ће обезбиједити: храну, воду за појење (санитарне и противпожарне потребе), електричну енергију, средства за дезинфекцију и лијекове.

У достављеним Подацима уз Захтјев за претходну процјену утврђени су и описани могући утицаји предметног пројекта на животну средину у виду процјене утицаја на животну средину приликом изградње планираних обеката, те утицаја на животну средину током експлоатације. У завршном дијелу достављених Података описане су мјере за спречавање, смањење или уклањање штетних утицаја пројекта на животну средину, међу којима се опет, истичу мјере у току изградње, те мјере у току експлоатације.

У току разматрања и одлучивања о захтјеву Министарство је, у складу са чланом 65. Закона о заштити животне средине, доставило захтјев са документацијом на мишљење сљедећим органима: Министарству здравља и социјалне заштите, Министарству пољопривреде, шумарства и водопривреде, Републичком заводу за заштиту културно-историјског и природног наслеђа и општини Шипово.

Истовремено, о поднесеном захтјеву за претходну процјену утицаја Министарство за просторно уређење, грађевинарство и екологију Републике Српске је, дана 11.05.2021. године, објавило јавност и заинтересовану јавност објављивањем информације и постављањем података о предметном пројекту на својој интернет страници. Заинтересована јавност могла је да изврши увид у садржину захтјева и достављене податке, те да достави своје мишљење у року од 15 дана од дана објављивања овог објављештења.

У остављеном року мишљење на захтјев и документацију доставили су:

Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде Републике у свом мишљењу број: 12.03.5-330-1307/21 од 17.05.2021. године наводи: „Прегледајући понуђене документе пажњу смо усмјерили на рјешења која су дата за коришћење и заштиту вода и пољопривредног и шумског земљишта, а у надлежности су нашег Министарства. С обзиром на то да се ради о претходној процјени утицаја на животну средину, на основу доступних података, мишљења смо да је садржа документације прихватљив. Увидом у достављену документацију и документацију са којом располаже ово Министарство увидјели смо да се објекти за узгој кока носила планирају градити на земљишту које је према катастарској евиденцији означено као пашњак 5. класе, ливада 7. класе и шума 6. класе, а које је у власништву носиоца пројекта. С обзиром да ће изградњом објеката на горе наведеном земљишту доћи до промјене намјене сматрамо да свака промјена пољопривредног земљишта има негативан утицај на исто, али с обзиром да ће намјена објекта служити за обављање примарне пољопривредне производње, сматрамо да је оправдана промјена намјене предметног земљишта, а све у циљу одрживости домаће пољопривредне производње. При реализацији предметног пројекта неопходно је придржавати се одредби чл. 27. и 34. Закона о пољопривредном земљишту („Службени гласник Републике Српске“, бр. 93/06, 86/07, 14/10, 5/12 и 58/19) као и чл. 42., 43. и 44. Закона о шумама („Службени гласник Републике Српске“, бр. 75/08, 60/13 и 70/20) као и основних принципа добре пољопривредне праксе у коришћењу ђубрива („Службени гласник Републике Српске“, број 25/14). Ефикасно планирање и спровођење мјера заштите вода и земљишта неопходно је спроводити већ кроз фазу пројектовања, примјеном одговарајућих рјешења, којим ће се штетни утицаји свести у законски прописане норме и на тај начин сачувати и поправити еколошки капацитет животне средине у наредним фазама градње и експлоатације овог објекта.“

Републички завод за заштиту културно-историјског и природног наслеђа (одјељење надлежно за заштиту природе и одјељење надлежно за заштиту културно-историјског

наслеђа) у свом мишљењу број: 07/1/625-325/21 од 17.05.2021. године наводи: „У складу са чланом 18. став 2. Закона о заштити природе („Службени гласник Републике Српске“, број 20/14), процјењујемо да се планирани радови и активности могу реализовати са становишта циљева заштите природе уз обавезу придржавања свих мјера за спречавање, смањивање, ублажавање или санацију штетних утицаја на животну средину на к.ч. бр. 1259, 1260, 1261, 1262/2 и 1264/2 К.О. Ваган, општина Шипово, прописаних у Подацима достављеним уз захтјев за претходну процјену утицаја на животну средину. Обавеза је извођача радова, у складу са чланом 79. Закона о културним добрима („Службени гласник Републике Српске“, бр. 11/95 и 103/08), да уколико у току извођења грађевинских и других радова наиђе на археолошка налазишта или археолошке предмете, одмах без одлагања прекине радове и обавијести Завод и да предузме мјере да се налаз не уништи и не оштети и да се сачува на мјесту и у положају у коме је отривен.“

Одјељење надлежно за заштиту животне средине општине Шипово у свом мишљењу број: 04-330-462/21 од 26.05.2021. године наводи: „ДУВЊАК“ д.о.о. Шипово се већ дужи низ година бави интензивним узгојем живине. У градском насељу Чифлук посједује објекте за интензиван узгој живине-кока носиља. Због потребе проширења (повећања) капацитета производње, носилац пројекта се одлучио за измјештање предметне производње из градског насеља. У насељу Ваган, општина Шипово планира изградњу објеката за интензиван узгој живине, капацитета 45 000 мјеста за коке носиље, на земљишту означеном као к.ч. бр. 1259, 1260, 1261, 1262/2 и 1264/2 К.О. Ваган. Предметна локација се налази ван обухвата важећих стратешких и спроведбених просторно-планских докумената општине Шипово. На предметној локацији предвиђена је фазна изградња пословно-производног комплекса фарме кока носиља, планираног капацитета 45 000 мјеста. Изградња и експлоатација оваквих фарми, за последицу има одређене утицаје на животну средину и то на ваздух, воду, земљиште, флору, фауну и на здравље становништва. Утицаји фарме за коке носиље на животну средину су такви да се, специфицираним мјерама заштите животне средине могу довести у прихватљиве границе, па се изграђена фарма на наведеној локацији може прихватити са становишта могућих утицаја на животну средину. На основу процјене угрожености земље, ваздуха и околних водених ресурса, имајући првенствено у виду локацију објекта, његову намјену, физичко-хемијске особине материјала са којима се манипулише у објекту, те могућности инцидентних ситуација, потребно је предвидјети максимално могуће мјере заштите природне средине у непосредној околини. Носилац пројекта је дужан да током рада и након престанка рада наведеног постројења примјени мјере ублажавања негативних утицаја на животну средину и мониторинг емисија. Заштита животне средине се може осигурати само одабиром метода експлоатације пројектованих на економским, рационалним и дуготрајним плановима. Из свега наведеног закључујемо да се пројекат може реализовати на бази предложених мјера заштите животне средине главним грађевинско-архитектонским пројектом и тиме ће се омогућити заштита животне средине на нивоу који задовољава тражене стандарде.“

Министарство здравља и социјалне заштите, односно ЈЗУ Институт за јавно здравство Републике Српске, у свом мишљењу број: 500-4033-1/21 од 27.05.2021. године наводи: „Из достављених Података уз захтјев за претходну процјену која је урађена тако да су обухваћени сви фактори ризика и опасности по животну средину и штетне утицаје директно или индиректно на здравље људи, те се са јавно-здравственог аспекта може закључити и дати препоруке:

- Више су радници изложени штетним утицајима на здравље од људи у окружењу које је слабо насељено (молимо навести удаљености околних објеката од објекта);
- Детаљно је објашњен и приказан систем технолошког рада фарме;
- Извршити оцјену стања кроз „индикативна мјерења“ када објекат почне са радом у пуном капацитету – основни фактор ризика је аерозагађење због емисије штетних

гасова (амонијак, SO₂, CO₂, и др.), биоаеросоли, прашина и бука вентилатора, контаминација земљишта и вода;

- Спријечити гомилање и задржавање веће количине гуана уз објекат и са најближом ветеринарском станицом уговором обезбједити одвоз лешева животиња који се замрзавају на фарми – привремено складиште до момента одвоза;
- Треба приказати све елементе климе, климатске факторе, као и „ружу вјетрова“ доминирајуће вјетрове и правац ширења и честоће због преноса неугодних мириса, прашине, биоаеросола, перја и др.
- Предметна фарма има одличну комуникацију и засадити заштитну зону растиња око фарме која пригушује рад вентилатора и пренос ваздухом буке;
- План чишћења, одржавања и дезинфекције израдити и упознати извођаче и извршити обуку носица активности о строгим хигијенским принципима;
- План за управљање отпадним материјама је урађен, али код наведених категорија отпада недостаје у Категорији 18 амбалажа од лијекова, инјекција, ампула која се сматра исто тако опасним отпадом;
- Вода за фарму треба одговорарти одредбама Правилника о здравственој исправности воде намјенене људској потрошњи („Службени гласник Републике Српске“, број 88/17);
- Септичка јама треба да буде у складу са хигијенским принципима дво- или трокоморног типа за аеробну и анаеробну оксидацију/ путрефакцију са редовним пражњењем затвореног типа због потенцијалних епидемиолошких ризика у настанку обољења, а програм пражњења је већ предложен;
- Послодавац је дужан обезбједити лијечење у најближим здравственим установама, а алергичним лицима на перје са астмом и спастичким бронхитисом није дозвољен рад, те препоручује се вакцинација против вируса Короне и годишње против вируса инфлуенце или обичног грипа;
- Молимо да се управљање површинским и отпадним водама (нарочито са дезинфицијенсом) врши на законом прописан начин како би се спријечило загађење водотокова, подземних вода и изворишта воде за пиће које треба векторски приказати у односу на објекат уколико их има у окружењу фарме. Потребно је у наредним фазама разрадити ове ризике и потенцијална загађења у функцији времена дугорочно.“

У законом предвиђеном року, а ни до дана доношења рјешења није било примједби, прилога и сугестија јавности и заинтересоване јавности на поднесени захтјев и документацију достављених Министарству за просторно уређење, грађевинарство и екологију Републике Српске.

Размотривши захтјев и документацију достављену уз захтјев за претходну процјену утицаја на животну средину, као и благовремено достављена мишљења надлежних органа, а на основу одредби чл. 64., 65. и 66. Закона о заштити животне средине и члана 3. Правилника о пројектима за које се спроводи процјена утицаја на животну средину и критеријумима за одлучивање о потреби спровођења и обиму процјене утицаја на животну средину, Министарство је одлучило као у диспозитиву рјешења из сљедећих разлога:

Из достављених Података уз захтјев за претходну процјену утицаја на животну средину видљиво је да ће се примјеном описаних мјера заштите животне средине, међу којима се истичу мјере у току изградње фарме, те мјере у току експлоатације, обезбједити потребни услови за заштиту животне средине на предметној локацији, што потврђује и мишљење општине Шипово, тј. јединице локалне самоуправе на чијој територији ће се пројекат реализовати.

Такође, овај орган је одлучио као у диспозитиву овог рјешења и из разлога што иако ће доћи до промјене намјене пољопривредног земљишта изградњом наведене фарме, та

промјена ће бити оправдана, јер ће намјена објеката служити за обављање примарне пољопривредне производње, у циљу одрживости домаће пољопривредне производње, што потврђује и мишљење надлежног Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде.

Све мјере заштите животне средине које су релевантне за овакав пројекат могу се утврдити у еколошкој дозволи, с обзиром да се истом и утврђују мјере и обавезе којима се постиже висок ниво заштите животне средине у цјелини.

У складу са наведеним, овим рјешењем се од носиоца пројекта тражи да овлаштена институција за припрему Доказа уз захтјев за еколошку дозволу, детаљно обради тражене наводе из мишљења субјеката који су саставни дио овог рјешења, међу којима се истиче мишљење Министарства здравља и социјалне заштите, односно ЈЗУ Института за јавно здравство Републике Српске, у којем се тражи да се изврши оцјена стања кроз индикативна мјерења када обекат почне са радом, као и да се детаљније обраде могући ризици и потенцијална загађења који би се могли јавити ако се управљање површинским и отпадним водама не буде вршило на законом прописан начин.

Цијенећи напријед наведено, Министарство је према одредбама чл. 64., 65. и 66. Закона о заштити животне средине и члана 3. Правилника о пројектима за које се спроводи процјена утицаја на животну средину и критеријумима за одлучивање о потреби спровођења и обиму процјене утицаја на животну средину, одлучило као у диспозитиву рјешења.

У складу са чланом 66. став 1. тачка б) и став 4. Закона о заштити животне средине рјешење којим се утврђује да спровођење процјене утицаја и прибављање студије утицаја није обавезно важи двије године од дана његовог доношења.

У складу са Законом о административним таксама, а по тарифном броју 68. („Службени гласник Републике Српске“ бр. 100/11, 103/11 и 67/13) уз захтјев је приложен доказ да је уплаћен износ од 50,00 КМ за издавање рјешења о претходној процјени утицаја на животну средину.

ПОУКА О ПРАВНОМ СРЕДСТВУ:

Ово рјешење је коначно у управном поступку и против истог није дозвољена жалба. Против овог рјешења може се покренути управни спор код Окружног суда у Бања Луци, тужбом која се подноси у року од 30 дана од дана достављања рјешења.

Тужба се предаје у потребном броју примјерка таксирана са износом од 100,00 КМ судске таксе непосредно суду или му се шаље поштом препоручено.

Уз тужбу се доставља ово рјешење у оригиналу, овјереном препису или овјереној фотокопији.

Достављено:

1. Носилац пројекта, „ДУВЊАК“ д.о.о. Шипово
Ул. Чифлук 66, Шипово
2. Министарство здравља и социјалне заштите
3. Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде
4. Републички завод за заштиту културно-историјског и природног наслеђа
Ул. Вука Караџића 4, Бања Лука
5. Одјељење надлежно за заштиту животне средине, општина Шипово
6. Евиденција
7. а/а

BOSNA I HERCEGOVINA

REPUBLIKA SRPSKA

OKRUŽNI PRIVREDNI SUD BANJA LUKA

Broj: 057-0-Reg-11-004337

Datum: 5.9.2012.

Okružni privredni sud u Banjoj Luci, posudiji pojedincu Milijević Nedeljku, arješavajući po prijavi predlagača „DUVNJAK“ d.o.o. Šipovo, koga zastupa direktor Duvnjak Dragan, u predmetu upisa usklađivanja akata i poslovnog imena sa Zakonom o privrednim društvima (Sl.glasnik RS, broj 127/08 i 58/09), usklađivanja djelatnosti sa Zakonom o klasifikaciji djelatnosti i o registru poslovnih subjekata po djelatnostima u Republici Srpskoj (Sl.glasnik RS, broj 74/10) i Uredbom o klasifikaciji djelatnosti Republike Srpske (Sl.glasnik RS, broj 119/10) i upisa preostalog dijela osnovnog kapitala, a na osnovu odredbe člana 58. Zakona o registraciji poslovnih subjekata u Republici Srpskoj, (Sl.glasnik RS, broj 42/05), dana 05.09.2012. godine donio je

RJEŠENJE O REGISTRACIJI

U sudski registar ovog suda upisuje se:

Usklađivanje akata i poslovnog imena sa Zakonom o privrednim društvima (Sl.glasnik RS, broj 127/08 i 58/09), usklađivanje djelatnosti sa Zakonom o klasifikaciji djelatnosti i o registru poslovnih subjekata po djelatnostima u Republici Srpskoj (Sl.glasnik RS, broj 74/10) i Uredbom o klasifikaciji djelatnosti Republike Srpske (Sl.glasnik RS, broj 119/10) i upis preostalog dijela osnovnog kapitala, kod:

„DUVNJAK“ Preduzeće za proizvodnju, promet i usluge d.o.o. Šipovo, tako da će društvo poslovati pod nazivom:

„DUVNJAK“ Društvo sa ograničenom odgovornošću za proizvodnju, promet i usluge, d.o.o. Šipovo.

Firma: "DUVNJAK" Društvo sa ograničenom odgovornošću za proizvodnju, promet i usluge d.o.o. Šipovo

Skraćena oznaka firme: "DUVNJAK" d.o.o. Šipovo

Sjedište: Čifluk bb, Čifluk, Šipovo

MBS: 71-01-0015-08

JIB: 4402922090004

Carinski broj:

Pravni osnov upisa:

Odluka Osnivača "DUVNJAK" d.o.o. Šipovo od 04.11.2011. godine o usklađivanju Osnivačkog akta Odluke o osnivanju "DUVNJAK" Preduzeće za proizvodnju, promet i usluge d.o.o. Šipovo OPU broj: 1407/08 od 31.10.2008. godine sa odredbama Zakona o privrednim društvima i Zakona o klasifikaciji djelatnosti i Registru poslovnih subjekata po djelatnostima u Republici Srpskoj sa Notarskom POtvrdom OPU broj: 1471/2011 od 04.11.2011. godine

Strana 1 / 4

OSNIVAČI / ČLANOVI SUBJEKTA UPISA

Prezime i ime	Adresa	Lična karta - JMB / Putna isprava
Duvnjak Dragan	Čifluk bb, Čifluk, Šipovo	lična karta: 03FCA0053

OSNOVNI KAPITAL SUBJEKTA UPISA

Ugovoreni (upisani) kapital:	2.000,00
Uplaćeni kapital:	2.000,00

UČEŠĆE U KAPITALU

Osnivač	Ugovoreni kapital	Procenat
Duvnjak Dragan	2.000,00	100 %

LICA OVLAŠTENA ZA ZASTUPANJE SUBJEKTA UPISA

U unutrašnjem i spoljnotrgovinskom prometu
 Duvnjak Dragan, adresa: Čifluk bb, Čifluk, Šipovo, licna karta: 03FCA0053, direktor bez ograničenja ovlašćenja

DJELATNOST SUBJEKTA UPISA - u unutrašnjem prometu

Šifra	Naziv
01.47	Uzgoj peradi
03.12	Slatkovodni ribolov
03.21	Morska akvakultura
03.22	Slatkovodna akvakultura
10.11	Prerada i konzervisanje mesa
10.12	Prerada i konzervisanje mesa peradi
10.13	Proizvodnja proizvoda od mesa i mesa peradi
10.39	Ostala prerada i konzervisanje voća i povrća
10.51	Proizvodnja mlijeka, mliječnih proizvoda i sira
10.71	Proizvodnja hljeba; svježih peciva i kolača
10.72	Proizvodnja dvopeka i keksa; proizvodnja trajnih peciva i kolača
10.73	Proizvodnja makarona, rezanaca, kuskusa i sličnih proizvoda od brašna
10.85	Proizvodnja gotove hrane i jela
10.89	Proizvodnja ostalih prehrambenih proizvoda, d. n.
10.91	Proizvodnja gotove hrane za domaće životinje
10.92	Proizvodnja gotove hrane za kućne ljubimce
11.01	Destilovanje, prečišćavanje i miješanje alkoholnih pića
11.02	Proizvodnja vina od grožđa
16.10	Testerisanje i blanjanje drveta (proizvodnja rezane građe); impregnacija drveta
16.22	Proizvodnja sastavljenog parketa
16.23	Proizvodnja ostale građevinske stolarije i elemenata
16.29	Proizvodnja ostalih proizvoda od drveta, proizvodnja predmeta od pluta, slame i pletarskih materijala
28.23	Proizvodnja kancelarijskih mašina i opreme (osim proizvodnje računara i periferne opreme)
29.32	Proizvodnja ostalih dijelova i pribora za motorna vozila
30.11	Izgradnja brodova i plovni konstrukcija
30.20	Proizvodnja željezničkih lokomotiva i šinskih vozila
31.01	Proizvodnja namještaja za poslovne i prodajne prostore
31.02	Proizvodnja kuhinjskog namještaja
31.09	Proizvodnja ostalog namještaja

Broj: 057-0-Reg-11-004337, datum: 5.9.2012.godine

Strana 2 /

- 58.32 Поправka ostale opreme
41.20 Reciklaža (prerada) razvrstanih materijala
43.32 Izgradnja stambenih i nestambenih zgrada
43.91 Ugradnja stolarije
45.11 Podizanje krovnih konstrukcija i pokrivanje krovova
45.19 Trgovina automobilima i motornim vozilima lake kategorije
45.20 Trgovina ostalim motornim vozilima
45.31 Održavanje i popravka motornih vozila
45.32 Trgovina na veliko dijelovima i priborom za motorna vozila
45.40 Trgovina na malo dijelovima i priborom za motorna vozila
46.21 Trgovina, održavanje i popravka motocikala, dijelova i pribora za motocikle
46.22 Trgovina na veliko žitaricama, sirovim duvanom, sjemenjem i hranom za životinje
46.23 Trgovina na veliko cvijećem i sadnicama (rastinjem)
46.24 Trgovina na veliko živim životinjama
46.31 Trgovina na veliko sirovom, nedovršenom i dovršenom kožom
46.32 Trgovina na veliko voćem i povrćem
46.33 Trgovina na veliko mesom i proizvodima od mesa
46.34 Trgovina na veliko mlijekom, mliječnim proizvodima, jajima, jestivim uljima imastima
46.35 Trgovina na veliko pićima
46.36 Trgovina na veliko duvanskim proizvodima
46.37 Trgovina na veliko šećerom, čokoladom i proizvodima od šećera
46.38 Trgovina na veliko kafom, čajem, kakaom i začinima
46.39 Trgovina na veliko ostalom hranom obuhvatajući ribe, ljuskare i mekušce
46.41 Nespecijalizirana trgovina na veliko hranom, pićima i duvanom
46.42 Trgovina na veliko tekstilom
46.43 Trgovina na veliko odjećom i obućom
46.44 Trgovina na veliko električnim aparatima za domaćinstvo
46.45 Trgovina na veliko porcelanom, staklarijom i sredstvima za čišćenje
46.47 Trgovina na veliko parfimerijskim i kozmetičkim proizvodima
46.48 Trgovina na veliko namještajem, tepisima i opremom za rasvjetu
46.49 Trgovina na veliko satovima i nakitom
46.52 Trgovina na veliko ostalom robom za domaćinstvo
46.73 Trgovina na veliko elektronskim i telekomunikacionim dijelovima i opremom
46.74 Trgovina na veliko drvetom, građevinskim materijalom i sanitarnom opremom
46.77 Trgovina na veliko robom od metala, instalacionim materijalom, uređajima i opremom za vodovod
46.90 grijanje
47.11 Nespecijalizovana trgovina na veliko
47.19 Trgovina na malo u nespecijalizovanim prodavnicama pretežno prehrambenim proizvodima, pićim
47.21 duvanskim proizvodima
47.22 Ostala trgovina na malo u nespecijalizovanim prodavnicama
47.23 Trgovina na malo voćem i povrćem u specijalizovanim prodavnicama
7.24 Trgovina na malo mesom i proizvodima od mesa u specijalizovanim prodavnicama
7.25 Trgovina na malo ribom, ljuskarima i mekušcima u specijalizovanim prodavnicama
7.26 Trgovina na malo hljebom, kolačima, proizvodima od brašna i proizvodima od šećera u
7.41 specijalizovanim prodavnicama
7.42 Trgovina na malo pićima u specijalizovanim prodavnicama
7.43 Trgovina na malo proizvodi ma od duhana u specijalizovanim prodavnicama
51 Trgovina na malo računarima, perifernim jedinicama i softverom u specijalizovanim prodavnicama
52 Trgovina na malo telekomunikacionom opremom u specijalizovanim prodavnicama
53 Trgovina na malo audio i video opremom u specijalizovanim prodavnicama
54 Trgovina na malo tekstilom u specijalizovanim prodavnicama
9 Trgovina na malo robom od metala, bojama i staklom u specijalizovanim prodavnicama
1 prodavnicama
1 Trgovina na malo tepisima i prostiračima za pod, zidnim i podnim oblogama u specijalizovanim
1 Trgovina na malo električnim aparatima za domaćinstvo u specijalizovanim prodavnicama
1 Trgovina na malo namještajem, opremom za rasvjetu i ostalim proizvodima za domaćinstvo u
1 specijalizovanim prodavnicama
1 Trgovina na malo knjigama u specijalizovanim prodavnicama

57-0-Reg-11-004337, datum: 5.9.2012.godine

Strana 3

47.62	Trgovina na malo novinama, papirom i писаћим прибором u специјализованим продавницама
47.63	Trgovina na malo музичким и video записима u специјализованим продавницама
47.64	Trgovina na malo sportskom опремом u специјализованим продавницама
47.65	Trgovina na malo играма и играчкама u специјализованим продавницама
47.71	Trgovina na malo одјећом u специјализованим продавницама
47.72	Trgovina na malo обућом и робом од коже u специјализованим продавницама
47.75	Trgovina na malo козметичким и тоалетним препаратима u специјализованим продавницама
47.76	Trgovina na malo цвијећем, садницама, сјемењем, ђубривом, кућним љубимцима и храном за кућне љубимце u специјализованим продавницама
47.77	Trgovina na malo сатовима и накитом u специјализованим продавницама
47.81	Trgovina na malo храном, пићима и дуванским производима na тежгама и пијачама
47.82	Trgovina na malo текстилом, одјећом и обућом na тежгама и пијачама
47.89	Trgovina na malo осталом робом na тежгама и пијачама
49.41	Друмски превоз робе
49.42	Услуге преселjenja
52.21	Услуге дјелатности u копненом саобраћају
55.10	Hoteli и сличан смјештај
56.10	Дјелатности ресторана и услуге доставе хране
56.30	Дјелатности припреме и посљуживања пића
70.22	Саветовање које се односи на пословање и остало управљање
95.24	Поправка намјештаја и покућства
47.78	Остала трговина na мало новом робом u специјализованим продавницама (сим оруђја и муниције)

DJELATNOST SUBJEKTA UPISA - u spoljnotrgovinskom prometu

Poslovi spoljnotrgovinskog prometa u okviru i za potrebe registrovanih djelatnosti

Образложење

Predlagač je dostavio ovom sudu prijavu za upis usklađivanja akata i poslovnog imena sa Zakonom o privrednim društvima (Sl.glasnik RS, broj 127/08 i 58/09), usklađivanja djelatnosti sa Zakonom o klasifikaciji djelatnosti i o registru poslovnih subjekata po djelatnostima u Republici Srpskoj (Sl.glasnik RS, broj 74/10) i Uredbom o klasifikaciji djelatnosti Republike Srpske (Sl.glasnik RS, broj 119/10) i upisa preostalog dijela osnovnog kapitala. Sud je izvršio uvid u dostavljenu dokumentaciju, utvrdio da su ispunjeni zakonski uslovi za navedene promjene, te je na osnovu člana 58. stav 1. Zakona o registraciji poslovnih subjekata u Republici Srpskoj, odlučio kao u izreci rješenja.

Sudija

Савласност овог преписа са
изворником не пружује
Управитељ судске писарнице

Nedeljko Milijević

Pravni lijek:

Protiv ovog rješenja može se izjaviti žalba u roku od (8) dana od dana prijema rješenja. Žalba se izjavljuje Višem privrednom sudu Banja Luka, a podnosi se putem ovog suda.

REPUBLIKA SRPSKA
REPUBLIČKI ZAVOD ZA STATISTIKU
BANJA LUKA, Veljka Mladenovića 12 d

Datum: 20.11.2008.
Broj: 32847

Direktor Republičkog zavoda za statistiku na osnovu člana 10. Zakona o klasifikaciji djelatnosti i o Registru jedinica razvrstavanja ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 113/04) i na osnovu člana 9. Uredbe o razvrstavanju jedinice razvrstavanja prema Klasifikaciji djelatnosti ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 13/97 i 14/05), i z d a j e

O B A V J E Š T E N J E
o razvrstavanju jedinice razvrstavanja po djelatnosti

Matični broj: 11045235

Naziv (firma): 'DUVNJAK' PREDUZEĆE ZA PROIZVODNJU, PROMET I USLUGE
D.O.O. ŠIPOVO

Vrsta oblika organizovanja: Društvo sa ograničenom odgovornošću - 04

Oblik svojine: Privatna - 2

Sjedište: 70270, Čifluk Ulica: ČIFLUK Broj: BB

Opština: Šipovo - 11029

Pretežna djelatnost: Uzgoj peradi - 01.240

Napomena:
Nastanak osnivanjem

Protiv ovog obavještenja jedinica razvrstavanja ima pravo direktoru Republičkog zavoda za statistiku Republike Srpske, podnijeti zahtjev za preispitivanje utvrđene pretežne djelatnosti, u roku od 15 dana od dana prijema obavještenja (član 10. stav 1. Uredbe o razvrstavanju jedinice razvrstavanja prema Klasifikaciji djelatnosti).

Taksa po tarifnom broju 21. Zakona o administrativnim taksama ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 37/01 i 52/01) u iznosu od 70.00 KM, naplaćena je i na prijavi poništena.

Diréktor

Radmila Čičković

РЕПУБЛИЧКА УПРАВА ЗА ГЕОДЕТСКЕ
И ИМОВИНСКО-ПРАВНЕ ПОСЛОВЕ
Подручна јединица ШИПОВО

Катастарска општина: Ваган
Број предмета: 21.54-952.1-3-3/2021

КОПИЈА КАТАСТАРСКОГ ПЛАНА

Размјера 1:2500

Број листа непокретности	Број парцеле		Култура и класа	м ²	Власник
	Нови премјер	Стари премјер			
374	1259		Ливада 7.класе	3101	1/1, ДУВЊАК ДОО ШИПОВО
374	1260		Пашњак 5.класе	719	1/1, ДУВЊАК ДОО ШИПОВО
374	1261		Пашњак 5.класе	1967	1/1, ДУВЊАК ДОО ШИПОВО
374	1262/2		Ливада 7.класе	170	1/1, ДУВЊАК ДОО ШИПОВО
374	1262/2		Шума 6.класе	198	1/1, ДУВЊАК ДОО ШИПОВО
374	1262/2		Пашњак 5.класе	5580	1/1, ДУВЊАК ДОО ШИПОВО
374	1264/2		Ливада 7.класе	592	1/1, ДУВЊАК ДОО ШИПОВО

Мјесто и датум: ШИПОВО, 19. 1. 2021.

Израдио:

Одјерава:

РЕПУБЛИКА СРПСКА
РЕПУБЛИЧКА УПРАВА ЗА ГЕОДЕТСКЕ
И ИМОВИНСКО-ПРАВНЕ ПОСЛОВЕ
БАЊА ЛУКА

ПОДРУЧНА ЈЕДИНИЦА

Подручна јединица Шипово

Општина: ШИПОВО
Катастарски срез: ШИПОВО
Катастарска општина: Ваган
Број: 21.54-952.1-2-48/2021
Датум: 19.01.2021

На основу члана 32. Закона о премјеру и катастру непокретности ("Службени гласник Републике Српске", број 34/06, 110/08 и 15/10), на захтјев ДУВЊАК ДРАГАН издаје се

ЛИСТ НЕПОКРЕТНОСТИ - ПРЕПИС

број: 374/2

А лист

Подаци о кориснику на земљишту								
Матични број		Индикације корисника		Сједиште или пребивалиште или адреса		Дно посједа		
4402922090004		ДУВЊАК ДОО ШИПОВО		ЧИФЛУК ББ ЧИФЛУК		1/1		
Подаци о земљишту								
Број парцеле		Број зграде	План Скица	Потес или улица и кућни број	Начин коришћења	Површина м2	Приход	СП Примједба
основни	подброј							
1259			8 33	БОЈИНИ ПОДОВИ	Ливада 7.класе	3101	3,65	3/2020
1260			8 33	БОЈИНИ ПОДОВИ	Пашњак 5.класе	719	0,22	3/2020
1261			8 33	БОЈИНИ ПОДОВИ	Пашњак 5.класе	1967	0,61	3/2020
1262	2		8 33	ПОДОВИ	Шума 6.класе	198	0,27	5/2020
1262	2		8 33	ПОДОВИ	Пашњак 5.класе	5580	1,72	5/2020
1262	2		8 33	ПОДОВИ	Ливада 7.класе	170	0,20	5/2020
1264	2		8 33	ПОДОВИ	Ливада 7.класе	592	0,70	5/2020
Укупно:						12327	7,37	

Накнада за овај ПРЕГИС је наплаћена на основу члана 2. Закона о накнадама за вршење услуга премјера и коришћење података катастра непокретности и катастра земљишта ("Службени гласник Републике Српске", број 92/09) и члана 2. Одлуке о висини накнаде за коришћење података премјера и вршење услуга Републичке управе за геодетске и имовинско-правне послове ("Службени гласник Републике Српске", број 34/98 и 72/05), у износу од 15 КМ.

Шеф подручне јединице:

[Handwritten signature]

№	Име и презиме	Јединица	Плоштина (m ²)	Врста земљишта	Врста непокретности	Вредност (KM)	Датум издате
1	...	...	...	...	...	...	...
2	...	...	...	...	...	...	...
3	...	...	...	...	...	...	...
4	...	...	...	...	...	...	...
5	...	...	...	...	...	...	...
6	...	...	...	...	...	...	...
7	...	...	...	...	...	...	...
8	...	...	...	...	...	...	...
9	...	...	...	...	...	...	...
10	...	...	...	...	...	...	...
11	...	...	...	...	...	...	...
12	...	...	...	...	...	...	...
13	...	...	...	...	...	...	...
14	...	...	...	...	...	...	...
15	...	...	...	...	...	...	...
16	...	...	...	...	...	...	...
17	...	...	...	...	...	...	...
18	...	...	...	...	...	...	...
19	...	...	...	...	...	...	...
20	...	...	...	...	...	...	...
21	...	...	...	...	...	...	...
22	...	...	...	...	...	...	...
23	...	...	...	...	...	...	...
24	...	...	...	...	...	...	...
25	...	...	...	...	...	...	...
26	...	...	...	...	...	...	...
27	...	...	...	...	...	...	...
28	...	...	...	...	...	...	...
29	...	...	...	...	...	...	...
30	...	...	...	...	...	...	...
31	...	...	...	...	...	...	...
32	...	...	...	...	...	...	...
33	...	...	...	...	...	...	...
34	...	...	...	...	...	...	...
35	...	...	...	...	...	...	...
36	...	...	...	...	...	...	...
37	...	...	...	...	...	...	...
38	...	...	...	...	...	...	...
39	...	...	...	...	...	...	...
40	...	...	...	...	...	...	...
41	...	...	...	...	...	...	...
42	...	...	...	...	...	...	...
43	...	...	...	...	...	...	...
44	...	...	...	...	...	...	...
45	...	...	...	...	...	...	...
46	...	...	...	...	...	...	...
47	...	...	...	...	...	...	...
48	...	...	...	...	...	...	...
49	...	...	...	...	...	...	...
50	...	...	...	...	...	...	...
51	...	...	...	...	...	...	...
52	...	...	...	...	...	...	...
53	...	...	...	...	...	...	...
54	...	...	...	...	...	...	...
55	...	...	...	...	...	...	...
56	...	...	...	...	...	...	...
57	...	...	...	...	...	...	...
58	...	...	...	...	...	...	...
59	...	...	...	...	...	...	...
60	...	...	...	...	...	...	...
61	...	...	...	...	...	...	...
62	...	...	...	...	...	...	...
63	...	...	...	...	...	...	...
64	...	...	...	...	...	...	...
65	...	...	...	...	...	...	...
66	...	...	...	...	...	...	...
67	...	...	...	...	...	...	...
68	...	...	...	...	...	...	...
69	...	...	...	...	...	...	...
70	...	...	...	...	...	...	...
71	...	...	...	...	...	...	...
72	...	...	...	...	...	...	...
73	...	...	...	...	...	...	...
74	...	...	...	...	...	...	...
75	...	...	...	...	...	...	...
76	...	...	...	...	...	...	...
77	...	...	...	...	...	...	...
78	...	...	...	...	...	...	...
79	...	...	...	...	...	...	...
80	...	...	...	...	...	...	...
81	...	...	...	...	...	...	...
82	...	...	...	...	...	...	...
83	...	...	...	...	...	...	...
84	...	...	...	...	...	...	...
85	...	...	...	...	...	...	...
86	...	...	...	...	...	...	...
87	...	...	...	...	...	...	...
88	...	...	...	...	...	...	...
89	...	...	...	...	...	...	...
90	...	...	...	...	...	...	...
91	...	...	...	...	...	...	...
92	...	...	...	...	...	...	...
93	...	...	...	...	...	...	...
94	...	...	...	...	...	...	...
95	...	...	...	...	...	...	...
96	...	...	...	...	...	...	...
97	...	...	...	...	...	...	...
98	...	...	...	...	...	...	...
99	...	...	...	...	...	...	...
100	...	...	...	...	...	...	...

A.D. VETERINARSKA AMBULANTA
ŠIPOVO
PDV:401312050004
70270 Šipovo
Svetosavska br.9

Farma koka nosilja "DUVNJAK" d.o.o.
Čifluk bb. 70270 Šipovo
PDV Br: 402922090004

Ugovor o poslovnoj saradnji
Broj: 4 /20

Na osnovu Rješenja br. 12.05-335-491/20 izdatog od Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede 24.06.2020. godine, sačinjava se Ugovor o poslovnoj saradnji između A.D. VETERINARSKA AMBULANTA Šipovo i Farma koka nosilja "DUVNJAK" d.o.o Šipovo, u kojem se na osnovu gore navedenog rješenja, ovlašćuje Berić Miroslav D.V.M., zaposlen u A.D. Veterinarskoj ambulanti Šipovo, da vrši veterinarsko zdravstveni nadzor u objektu-Farma koka nosilja „Duvnjak“ d.o.o. Šipovo.

1. Veterinarsko-zdravstveni pregled životinja, proizvoda životinjskog porijekla, hrane životinjskog porijekla i hrane za životinje u unutrašnjem prometu,
2. Veterinarsko-zdravstveni pregled prevoznih sredstava kojima se obavlja prevoz životinja, proizvoda životinjskog porijekla, hrane životinjskog porijekla i nusproizvoda životinjskog porijekla u unutrašnjem prometu,
3. Izdavanje potrebne dokumentacije za pošiljke.

Ovaj Ugovor od datuma navedenog na istom, vrijedi godinu dana.

Šipovo, dana 24.06.2020. godine.

Direktor „Duvnjak“ d.o.o. Šipovo

Direktor Veterinarske Ambulante Šipovo

ЈКП „Шипово“ д.о.о.Шипово, ул. Прве шиповачке бригаде бр. 11, 70 270 Шипово, ПИБ: 404258290001, кога заступа директор Синиша Панцић (у даљем тексту: Давалац услуге) и

Д.О.О. „ДУВЊАК“ Шипово, ул. Чифлук бб, Шипово 70 270, ЈИБ/ПИБ 4402922090004;, кога заступа ДРАГАН ДУВЊАК, (у даљем тексту: Корисник услуге),

дана 04.01.2021. године у Шипову закључили су

УГОВОР бр. 3408/21
о пружању услуга снабдевања воде, канализације и одвоза комуналног отпада (смећа)

Члан 1.

Овим Уговором Давалац и Корисник услуга регулишу међусобна права и обавезе везано за коришћење јавног водовода и јавне канализације и услуге одвоза комуналног отпада (смећа).

Давалац услуге врши испоруку воде, а Корисник услуге преузима воду на мјесту мјерног уређаја – водомјера, који се налази на прикључку објекта на јавни водовод, а у случају не постојања мјерног уређаја – водомјера, на мјесту прикључка објекта на јавни водовод испорука воде се врши паушално.

Давалац услуге искоришћену воду преузима од Корисника услуге на мјесту канализационог прикључка на јавну канализацију.

Давалац услуге пружа услуге одвоза комуналног отпада (смећа) Кориснику услуга једампут седмично у вријеме одређено термином Даваоца услуга или у договору са Корисником услуге.

Члан 2.

Корисник услуге за објекат за коју не постоји могућност прикључења на јавну канализациону мрежу у складу са важећим прописима, истом се не врши обрачун услуге канализације.

Члан 3.

Количина укупно испоручене, односно преузете воде код потрошача утврђује се мјерењем на водомјеру.

Количина укупно испоручене, односно преузете воде код свих потрошача у зградама утврђује се мјерењем на главном водомјеру из члана 1. овог Уговора, а појединачна количина за сваки стан се мјери преко секундарног водомјера.

Очитовање водомјера наведених у ставу 2. овог члана се врши истовремено.

У случају не постојања водомјера, обрачун потрошене воде ће се рачунати паушално у складу са посебном одлуком Скупштине општине Шипово.

Члан 4.

Обрачун воде се врши на мјесечном нивоу и фактурише се на име Корисника услуга.

У случају зграда, утврђена разлика између измјерене потрошње на главном водомјеру и укупне потрошње свих секундарних водомјера иза главног водомјера, представља заједничку потрошњу зграде и иста се фактурише Заједници стажних власника.

У случају застоја водомјера или немогућности очитовања из објективних разлога, за обрачун ће се примјењивати просјечна потрошња из претходног периода, утврђена на основу последња три мјесечна рачуна.

Члан 5.

Обрачун за услуге из члана 1. овог Уговора, Давалац услуга врши на мјесечном нивоу на основу Одлуке о цијенама комуналних услуга (вода, одвоз смећа, одлагање отпада на депонију, канализација) Скупштине општине Шипово од 15.12.2017. године и евентуално других одлука Скупштине општине Шипово које регулишу ово питање.

Члан 6.

Давалац услуга се обавезује да:

- врши континуирану испоруку воде, одржава канализациону мрежу и редовно одвози комунални отпад (смеће);
- редовно контролише потрошњу воде;
- редовно врши обрачун услуга из члана 1. овог Уговора и испоставља рачуне Кориснику услуга на мјесечном нивоу.

Члан 7.

Корисник услуга се обавезује да:

- обезбиједи водомјер у року од 2 године од дана потписивања овог Уговора;
- плати испостављени рачун за извршене услуге из члана 1. овог Уговора у валутном року, а у противном ће му бити зарачуната законска затезна камата;
- одржава шахт у ком се налази водомјер или водоводни прикључни вентил;
- штити водомјер од механичких оштећења и смрзавања;
- омогући доступност водомјера ради његове контроле и читавања од стране радника Давалоца услуга;
- сноси трошкове настале искључивањем и укључивањем у систем јавног водовода у случајевима примјене наведене мјере, због наплате неизмирених обавеза по рачунима за воду;
- обезбиједи посуде за одлагање комуналног отпада (смећа);
- пријави Давалоцу услуге промјену власништва.

Члан 8.

Давалац услуга има право да Кориснику услуга ускрати испоруку воде у случајевима:

- неизмирења обавеза по рачунима, односно неплаћања три рачуна узастопно;
- ако дозволи прикључење другог корисника на властити прикључак или интерну водоводну инсталацију;
- у другим случајевима предвиђеним законом.

Члан 9.

На све што није регулисано овим уговором примјењује се Закон о облигационим односима, Закон о комуналној дјелатности, Одлука о комуналном реду бр. 01-023-98/07 од 30.05.2007. године и други акти Скупштине општине Шипово који уређују ове области. Овај уговор се закључује на неодређено вријеме, а ступа на снагу од 01.01.2021. године.

Члан 10.

Све неспоразуме из овог Уговора Давалац и Корисник услуга ће покушати ријешити споразумно, а у случају спора надлежан је Окружни привредни суд у Бањој Луци.

Члан 11.

Овај Уговор је сачињен у два примјерка од којих Давалоцу и Кориснику припада по један уговор.

Давалац услуга
"Шипово Шипово" д.о.о. Шипово
Синиша Панцић, директор

Корисник услуге
"ДУВНАК" д.о.о.

НЕТЕХНИЧКИ РЕЗИМЕ

У циљу подношења захтјева за издавање еколошке дозволе за предметно постројење, у складу са Законом о заштити животне средине („Службени гласник Републике Српске“, број 71/12, 79/15, 70/20) обрађени су подаци о Инвеститору, локацији, планираним активностима у вези рада објекта, инфраструктури, утицају на животну средину, предложене мјере за смањење утицаја и мониторинг и мјере које се морају испунити у фази експлоатације и краја кориштења предметног објекта. Овај захтјев није обрађивао услове Заштите на раду и Заштите од пожара.

Реализацијом предвиђених мјера заштите животне средине, које су предложене у овим Доказима, омогућава се заштита животне средине на нивоу који задовољава тражене стандарде, тако да се, експлоатацијом предметног објекта, не очекују прекогранични утицаји на животну средину.

На основу увида у стање на терену, те приложене информације и услове за рад објекта, констатујемо да се на описаној локацији, уз поштовање предвиђених мјера заштите локације, угрожавање животне средине може свести на дозвољену мјеру, односно процесом рада предметно постројење неће угрозити квалитет околне животне средине, нити становништво, природна и културна добра у ближој и даљој околини локације.

На основу свега наведеног, смо мишљења, да се, након испуњавања услова наведених у овим Доказима, може издати еколошка дозвола за пословно-производног комплекса фарме кока носилца, планираног капацитета 45.000 мјеста, на земљишту означеном као к.ч. број: 1259, 1260, 1261, 1262/2 и 1264/2, к.о. Ваган, Инвеститора „ДУВЊАК“ д.о.о. Бања Лука.

ОВЛАШТЕНИ СТРУЧНИ САРАДНИЦИ:

Љубинко Костић, дипл.инж.маш. _____

Љубиславка Вукојевић, дипл.инж.грађ. _____

Светлана Павичић, дипл.инж.технол. _____

Далибор Кљајић, дипл.инж.пољопривреде _____

Миланка Пејаковић, дипл.просторни планер _____

Директор

Љубинко Костић, дипл. инж. маш.